FRANCKESCHE
STIFTUNGEN

Alte Drucke

ANTO. DE BVTRIO || IN QVINQVE LIBROS DECRE=||TALIVM COMMENTARIA ... Summarijs ... Flori || de Sura Lugdunen[sis] ... || ... ||

... || SVPER SECVNDA PARTE SECVNDI || DECRETALIVM. || CLARISSIMI IVRIS || VTRIVSQVE DOCTORIS DOMINI || Antonij de Butrio perutilis Lectura super secunda || parte Secundi Decretalium accuratissime ...

Antonius <de Butrio>

Lugduni, 1532

De prescriptionibus. Rubrica.

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downladed and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150682

Visual Library

eſt peremptoria que plene examinatur. ideo licet deducatur ꝑ viaꝫ
actionis: nõ variatur modus ꝓcedendi: licet agendi tantum: et ſic
cum vtrunqꝫ ſit plenum in vtroqꝫ obſtat exceptio. Non ob. qđ ſuper
deducto incidenter in iudicio ſententia lata non obſtat exceptio: ſi
poſtea de eodem principaliter agat. vt. l. ſi ante. ff. de except. qꝛ hic a
reo principaliter exceptio deducitur in iudicio: cõtrarium procedit
quando queſtio annectitur principali petito: incidenter ab actore
intentato: vnde non eſt queſtio principalis: vel ſuper qua principa
liter litigatur.

1 ☞ Reſcriptum impetratum ſuper proſecutione appellatiõis ab
excommunicato valet licet de excõicatione nõ fiat mentio.
2 Exceptio excõmunicationis nõ obſtat appellationi. nu. 5.
3 Uno conceſſo videtur etiam cõceſſa omnia ad illius finẽ ordinata.
4 Excõmunicatus an poſſit petere executionem ſententie.

1 Venerabilem. ¶ † Ualet reſcriptum impe
tratum ab excõmunicato ſu-
per proſecutione appellationis: licet de excõmunicatio-
ne nõ fecerit mentionem. Primo ponit dictum. Secun
2 do ſubiungit ipſius cauſam. ibi. qꝛ. ¶ † No. excõmunicatum audiri
appellantem: ⁊ appellationem ꝓſequentem: etiam ab interlocuto-
ria ⁊ grauamine: ⁊ ſic appellanti ⁊ ꝓſequenti nõ obſ. excommunica-
tionis exceptio. ¶ No. qđ in omnibus cauſis in quibus appellans
poteſt eſſe in iudicio: in omnibꝰ illis poteſt impetrare delegatos: et
ſic habilis ad agendum ⁊ proſequendum: habilis cenſetur ad impe
trandum: ⁊ habilis ad finem: habilis cẽſetur ad omnia ordinata in
3 finem. ¶ † No. qđ vno cõceſſo omnia in finem illius ordinata cõceſ
4 ſa videntur. ¶ † Quero an excõmunicatus poſſit petere executio-
nem ſententie. dicit Inno. quoſdam dicere qđ nõ: qꝛ ei non dꝫ ſolui
xv. q. vj. nos ſanctorum. ⁊ c. iuratos. ratio nõ placet Inno. ſm queꝫ
excõmunicato põt ſolui. vt no. ſ. de dolo. veritatis. Sed eſt rõ ſcđm
eum: qꝛ ad petendum executionem noua actio eſt orta. ſ. officiuꝫ iu-
dicis qđ ꝓponitur pro actione. de offi. iudi. c. ij. vel actio in factum
C. de re. cre. l. actori. ⁊ excõmunicatus has actiones intentare nõ po
teſt: quia nec agere nec recõuenire poteſt. ſ. de iudi. intelleximus. ſ.
eo. cum inter. Item quia ex quo ſententia eſt lata pro excõmunicato
licet nõ mandetur executioni per hoc nõ leditur equitas iudicij: nec
ſemper is qui ꝓnunciat ſentẽtiam ſuã executioni mandat: ſed alius
ff. de re iudi. l. a diuo pio. de offi. deleg. ſignificaſti. item in poteſtate
eſt excommunicati facere ſe abſolui: qꝛ eccleſia nõ claudit gremium.
de hereti. ſuper eo. lib. vj. de ſe igitur nõ de iudice cõqueratur: ⁊ quã-
documqꝫ faciet ſe abſolui intra. xxx. annos ſententia mãdabitur exe
cutioni. Refert tamen Innocẽ. quoſdam dicere ſententiam pro ex-
cõmunicato latam executioni mandandam: ſed nõ eſt. vt dicit Ho-
ſtien. hodie inſiſtendum per decre. pia. de excep. lib. vj. ¶ Non obſt.
ſi dicatur qđ ſi excõmunicatus cõuenitur eius abſolutio ſi abſoluit
nõ eget executione ⁊ cõuenire nõ põt. vt in. c. intelleximus. quia pro
cedit qđ eſt dictum in actore occulto cõtra quem nõ exceptum: ⁊ lata
eſt pro eo ſentẽtia que valet vel ꝓcedit in cõmunibus iudicibus vel
in cõdemnatione expenſarum. de qua. ſ. c. exceptionem. vel in excõ-
municato poſt ſententiam: ſecundum hoc ſentit ꝓceſſum cum excõ-
municato publice valere. Sed de hoc dic. vt no. de reſcrip. c. j. lib. vj.
⁊ de excep. pia. lib. vj. in glo. etiam. ⁊ in glo. ante pe. ⁊ vlti. ⁊ qđ ſuper
5 ea no. ¶ † Glo. ij. colligit appellantem poſſe lꝫ excõmunicatuꝫ ap-
pellare. ⁊ proſequi ⁊ impetrare. ⁊ dicit qđ hoc ſepius eſt dictũ. ¶ Nõ
ob. ſi dicatur ſuperfluitas: qꝛ ſm Abb. lꝫ hec capitula videantur di
cere: idem dicunt diuerſa. decre. cum inter. loquitur de excõmunica-
to qui agit vel defendit nomine ſuo tantuꝫ: ⁊ de iure ſue perſone. de
cre. dilecti loquitur de excõmunicato defendente eccleſiam. decret.
dilecte loquitur de excõmunicato lite pen. ⁊ poſt appellationem. c.
ſignificauerunt. loquitur in actore appellante a diffinitiua. iſta lo-
quitur in reo ⁊ appellante ab interlocutoria: ⁊ excõmunicato ꝑ alia
cauſa: ⁊ ab alijs iudicibus ſm Abba.

¶ De preſcriptionibus. Rubrica.

¶ Uiſo de exceptionibus in genere quia frequenter ex preſcriptio
ne obijcitur exceptio. Ideo de iſta dicit materia. xvj. q. iij. ⁊ qđ. iiij.
xiij. q. ij. in principio. Repetitur in. vj.

1 ☞ Preſcribit triennio locum per ſe ad fidem cõuerſuꝫ ipſe epiſco
pus cõtra epiſcopum ſubductis temporibus vacatiõis ⁊ ſciſmatis
eccleſie cõtra quem preſcribitur.
2 Preſcriptio ad agendum nõ currit excõicato vel eccleſie cuius pre-
latus eſt excõmunicatus.
3 Eccleſie matricis appellatione aliquãdo intelligitur cathedralis.
4 Reſtitui poteſt eccleſia aduerſus preſcriptionem dum tamen peta-
tur infra quadriennium.
5 Epiſcopus poteſt locum ad fidem alterius dioceſis in ſe cõuertere
elapſis ſex menſibꝰ monito tamen epõ dictorum locorum illoqꝫ ex-
pectato vſqꝫ ad illud tempus.
6 Preſcribere vbi poteſt vna eccleſia aduerſus aliam lapſo triennio ſi
monitus ſit epiſcopus ad conuertendum infra ſex menſes ⁊ nõ con
uertat ſed alia eccleſia conuertit: quando dictum triẽnium incipiat
currere.
7 Preſcribit vna eccleſia res alterius eccleſie non cauſa conuerſionis
tempore. xl. annorum.
8 Preſcriptio non currit aduerſus eccleſiam vacantem licet yconomus
poſſit cõueniri.

1 Placuit. ¶ † Epiſcopus cõtra epiſcopum lo
cum per ſe ad fidem cõuerſum ꝑſcri-
bit triẽnio: ſubditis tꝑibus vacatiõis ⁊ ſciſmatis ec-
cleſie ꝯ quã preſcribit. h. d. Primo ponit dictuꝫ qđ.
Scđo determinat ibi. ſi tamẽ caſum determinantem
exponẽs ibi. ſin autẽ: ⁊ alium addẽs. ibi. itẽ ſi. ¶ No.
caſum in quo eccleſia cõtra eccleſiam ꝑſcribit eccliaꝫ: quo ad ius ſub
iectionis ſpacio triẽnij: etiã immobile: ⁊ hoc operatꝰ fauor fidei: qñ
negligẽte ꝓprio epõ cõuertitꝰ ad fidẽ ab hereſi vel ſciſmate. ¶ No. ſe
cundo qđ de tali ꝑſcriptione ⁊ alia cõi: ſubducuntꝰ tꝑa vacationis ec
2 cleſie cõtra quam preſcribitur ⁊ ſciſmatũ. ¶ † No. qđ nõ currit ꝑſcri
ptio eccleſie cuius ꝑlatus ſubeſt: ſed inutilis ad agẽdum. vt qꝛ eſt ex-
cõmunicatus. Ad qđ. ſ. de iudi. intelleximus. ſ. ti. j. cum inter. de of
fi. vica. romana. lib. vj. ſm Uincẽ. ⁊ Hoſtiẽ. ⁊ idẽ pe. alle. de cõceſ. pꝛe.
qꝛ diuerſitatẽ. ⁊ no. xvj. q. iij. prima accuſatione. ⁊ de iſtis. j. e. ex trãſ-
miſſa. ſuper verbo hoſtilitatem. ꝓbat litera. ibi. qꝛ poſſet repetere.
3 ¶ † Not. qđ appellatione matricis eccleſie aliquando intelligitꝰ ca-
thedralis. Aliter ſumitur. j. c. tranſmiſſa. ¶ † Op. ſm hoc catholi-
co currit preſcriptio ⁊ nõ catholico: ergo deterior eſt cõditio catho-
lici cõtra id. de dona. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ ſi neceſſe. de ꝓben. cum ſcđꝫ lib.
vj. dicit Hoſti. qđ ratio eſt: qꝛ hic nõ cõſideratur odium perſone: ſed
negligẽtiam: que preſupponitur in catholico nõ in non catholico.
¶ Op. qđ nõ currat a tẽpore cõuerſionis: qꝛ nec tũc agere poſſet niſi
eſſet ex diſpenſatione receptus. de elec. qꝛ diligentia. Solu. intellige
vt currat ex tẽpore quo eſt receptus ſubaudi ⁊ ex diſpẽſatione rece-
4 ptus: ⁊ ſic currit tꝑs demum a tꝑe quo põt agere. ¶ † Oppo. qđ in
effectu non currat preſcriptio eccleſie: quia poterit reſtitui iur. mi-
norum. ſ. de in integ. reſtitu. c. j. dic qđ currit de iure: ſed reſtituitur
j. quadriẽnium: ſm Hoſti. qui remittit. de in inte. reſt. c. j. dicit tamẽ
reprobari opi. Guil. naſo. qui dixerat eccleſiam reſtitui ſicut pupil-
lum: qꝛ ſi id eſſet verum ꝑſcriptio nõ curreret cõtra eccleſiaꝫ. vt. C. in
quibꝰ ca. reſti. nõ eſt ne. l. ſi. dic vt dixi. in dicto. c. j. ⁊ c. auditis. ⁊ c. pe
5 nul. e. ti. ¶ † Opp. qđ ſtatim illas eccleſias acquirant nõ expectato
triẽnio. xvj. q. iij. placuit. dicit glo. vnum ſuppleri per aliuꝫ. Ibi enĩ
ſtatuit de tẽpore cõuincendi negligentiam: ⁊ monitus epũs dꝫ expe
ctari per. vj. mẽſes vt cõuertat: ſi lapſis ſex mẽſibus nõ cõuertat: tunc
alius põt cõuertere: ⁊ facta cõuerſione preſcribitur ſpatio triẽnij. vt
6 hic. ¶ † Aduerte tamẽ qđ glo. videtꝰ dicere tꝑs triẽnij ꝯputari poſt
illos. vj. mẽſes. nõ intelligas immediate: ſed cõputantur a tꝑe ꝯuer
ſionis. Ideo dicit Inno. ⁊ Hoſti. qđ ibi ponitur tꝑs poſt qđ lꝫ ꝯuer
tere vt preſcribat. hic ponitꝰ tꝑs poſt qđ epũs populi lapſi nõ põt illũ
7 cõuertere. ¶ † Opp. qđ nõ currat eccleſie ꝑſcriptio minor. xl. j. eo. de
quarta dicit glo. ſpãle hic in fauorẽ fidei: ⁊ bñ eſt etiã ſpeciale in alio
8 qꝛ ſciẽs ꝑſcribit rẽ alienã cõtra id. j. e. vigilanti. ¶ Op. gl. qđ vacãte
eccleſia currat preſcriptio: qꝛ illa vacãte eius iconomus põt cõueni-
ri ⁊ cõuenire. xij. q. j. vulterane. Sed dicit glo. qđ eſt falſum qđ poſſit
cõuenire: qꝛ tunc caret ea vacãte eccleſia legitimo defenſore: ne ſede
va. per totum. Et legitimus eſt defenſor epũs vel ꝑlatus. vt. e. tit. c. ſi.
ſcđm ala. ideo nõ currit. immo dormit ꝑſcriptio. Nec ob. iura alle.
in glo. qꝛ nõ loquũtur in iconomo: ſed in coadiutore qui plenam hꝫ
adminiſtrationem in temporalibus ſm Hoſt. Item ſuppoſito arti
culo vero datur inſtantia in tutore qui poteſt cõuenire nomine pu-
pilli. ſcđm diſtin. l. j. ff. de admini. tu. ⁊ tamen non currit preſcriptio
C. de preſcrip. xxx. ann. ſicut rem. ſm Ala.

1 ☞ Papa ſe nominat in ſingulari ⁊ aliuꝫ ſibi inferiorem in plura
li demonſtrando qđ humiles eſſe debemus.
2 Scandalum non facit nec peccat qui petit alteri id qđ ſibi debetur.
3 Bona eccleſiarum ſunt pauperum ⁊ ſolo victu ac veſtitu debent cle
rici eſſe cõtenti.
Neceſſitatis tempore omnia ſunt communia.
4 Taciturnitas prelati nocet eccleſie vbi illa eſt preſcripta centuꝫ an-
norum lapſu.
5 Preſcribi nõ poteſt res violenter occupata ⁊ inuaſa.
6 Preſcriptio quomodo interrumpitur per proteſtationem.
7 Preſcribi non poteſt legatum factum pauperibus.

Nihil. Taciturnitas prelati nõ nocet eccleſie donec
ſit preſcriptũ. h. d. vel in rebꝰ inuaſis nõ currit
preſcriptio. Primo repetit qđ olim ꝑſcripſerat. Scđo ꝓ-
teſtatur. ¶ No. nihil agendũ cũ ſcandalo. ¶ Scđo no. vt
dixi in ſummario. ¶ No. qđ ꝓpter ſcandalũ vitãdũ quis põt dimitte
1 re ius ſuum indiſcuſſum. gl. remittit. ¶ † No. qđ papa ſe noiat in ſin
gulari: aliũ noiat in plurali. dic qđ fecit ex nimia humilitate Grego
2 rius. hodie nõ valeret reſcriptũ. de cri. fal. quã graui. † Gloſ. colligit
ꝓpter ſcandalũ deſiſtendũ a iure ſuo ⁊ remittit. Inno. ⁊ Hoſti. dicũt
hic qđ ꝓpter hoc nõ peccaret repetẽs ſibi debitũ qꝫ alteri aduerſario
eſſet ſcã-

eſſet ſcādalū. Et ſic rñdet ad.c.q ſcandaliʒauerit.de hoc.de oper.no.
3 nuntia.c.ij.dic vt ibi. ¶ † Gl.colligit.bona eccleſiarum fore paupe-
rum.ꝛ hoc q2 in neceſſitatibus omnia ſunt cōia:ꝛ ſolo victu ꝛ veſti-
4 tu clerici debēt eſſe cōtenti. ¶ † Op.qḋ taciturnitas p̄lati p̄iudicet
eccleſie.j.e.auditis.Sol.dicit glo.j.qḋ p̄lati male alienantis tacitur
nitas nō p̄iudicat quo ad curſum pręſcriptionis:q2 illo tp̄e dicit im
pedita agere.Ad hoc qḋ no.de in inte.reſti.c.ſi.qḋ no.q2 ſicut nō pre
iudicat in curſu quadrienij:ita nec in alijs p̄ſcriptionibus.Ideo gl.
reſpondit qḋ inquantum eſt cōpleta pręſcriptio taciturnitas nocet
eccleſie inquantū nō eſt cōpleta nō nocet:hoc forte dicit q2 non erat
cōpleta:nec poterat cētenaria cōpleri in vita ipſius pape:cū tantuʒ
viuere nō poſſet cū iam eſſet magne etatie:ex quo papa erat.p que
dicit Hoſti.hic qḋ p̄ſcriptio ꝯtra inferiorē eccleſiam cōiter nō preiu
dicat pape:qn poſſet vti cētenaria ꝑ iure ſuo in eccleſia p̄ſcripta.nā
de iure ſuo pōt agere:lʒ inferior eccl'ia ſuccubuerit.j.de cap.mo.c.ij.
§.ſi.nā ꝛ ep̄s agit ꝑ ſibi ſubiecta.C.de ſuc.ab inteſta.c.ſi.ꝛ abb.j.e.ex
5 tranſmiſſa.ꝛ vide qḋ no.j.e.ad audiētiam.§.ſi.† Tertia ſo.vt intelli
gatur de re inuaſa.ꝛ violēter occupata:que efficitur impręſcriptibi-
6 lis.xvj.q.iij.lʒ in regulis.† vel quarta taciturnitas prelati bene no-
cet eccleſie:ſi nō interceſſiſſet actus ex quo interrumpatur p̄ſcriptio
lʒ interceſſiſſet:q2 ꝓteſtatus eſt papa de iure ſuo:q̄ ꝓteſtatio inter-
rumpit qḋ reſtringere videt. Inno.ad principes.nā dicit qḋ princi-
pes per tales ꝓteſtationes interrumpūt p̄ſcriptiones cū nō ſit ali⁹
coram quo cōueniatur.ar.l.j.alle.vt perfectius.Ad hoc qḋ no.j.c.p-
7 xi.ꝛ hoc q2 nō pōt facere illam:de qua habet in illa.l. ¶ † Pōt vlti-
mo intelligi ꝛ erit notabilis intellectus vt intelligāt decre.in debi-
tis vel rebus legatis:vel al's debitis pauperibus incertis vt illis ex
taciturnitate prelati vel executoris nō preiudicet:ex quo legatū vel
debitū nō determinat ad certū locū:q2 pauperib⁹ nō pōt imputari
quare nō agāt:ex quo nō ſunt certi ꝛ certificati.Ad qḋ.C.de an.exce
pti.l.j.ꝛ ſic al's dixi de facto.Et hoc puto qcqd dicat.Fred.ſuo ꝯſi.cj.
ver.itē q̄rit.vbi dicit qḋ ep̄is in vendicatione rerū ꝑ incertis legatis
dat cōdictio ex.l.nulli:q̄ ſpatio.xxx.an.tollit.C.de p̄ſcr.xxx.anno.l.
ſicut. ¶ Nec ob.qḋ eccleſiis nō currant niſi p̄ſcriptiōes.xl.an.q2 nō
currunt niſi in rebus eccleſiaſticis:ꝛ q̄ eccleſiis debentur.hic nō com
petunt actiones ep̄o:vt ep̄o:ſed vt adminiſtratori iconomo bonorū
pauperū.vt.l.nullus.ꝛ.l.ſi qs.C.de epi.ꝛ cle.ſed certe ſi debent attē-
di perſone pauperū in pręſcriptione cōtra ep̄m vt executorē ꝛ diſpē
ſatorem:ex quo pauperes ſunt incerti negligentia ep̄i illis nō debet
preiudicare nō valētibus agere:ſicut nec negligētia patris admini-
ſtratoris.vt dicta.l.j.in ſi.C.de an.except.ꝛ ſic dʒ intelligi hic:ꝛ ſic de
facto reſpondi:ꝛ pendet queſtio:neſcio quem finem habebit.

1 ☞ Preſcribit eccleſia per quietam poſſeſſionem triginta annorū
numero.6.
2 Pręſcriptio a lege permiſſa valet inquantum non eſt canonibus
improbata.
3 Pręſcribenti duo requirunt quod quiete et incōcuſſe poſſideat.
4 Pręſcriptio interrumpitur ſola iudiciali proclamatione ꝛ vocatio
ne ad ius qn̄ aliter nō poteſt lis cōteſtari.
5 Poſſidere qn̄ quis dicatur ſumere ꝛ qualiter probetur.

1 Sanctorum. ¶ Per quietam.xxx.annoruʒ
poſſeſſione p̄ſcribit eccleſia.nō
2 diuidit. ¶ † No.qḋ valent leges de p̄ſcriptione loquen-
tes inquantū nō ſunt a canonibus improbate. ¶ No.qḋ
eccleſia cōtra laicū p̄ſcribit tp̄e a lege ſtatuto:q2 hoc nō eſt imutatū.
3 ¶ † No.duo reqſita ad pręſcriptionē qḋ p̄ſcribēs poſſideat:ꝛ qḋ qe-
4 te ꝛ incōcuſſe poſſideat. ¶ † No.qḋ ſola ꝓclamatione iudiciali.ꝛ ſic
vocatione ad ius interrumpit p̄ſcriptio. ¶ Opp.qḋ ſinodali ꝓcla-
matione nō interrumpat p̄ſcriptio.vt.l.ſicut.C.de p̄ſcrip.xxx.ann.
Sol.interrumpit illa qn̄ aliter nō pōt litē cōteſtari vel hic ſumit cla
5 matio ꝓ citatione q̄ ſufficit vt ibi. ¶ † Quero qn̄ dicat quis ſincere
poſſidere ꝛ qualiter ꝓbetur.dic qn̄ bona fide.ꝛ dicit gl.qḋ in dubio
preſumitur bona fides:ꝛ q malam fidem allegat illam ꝓbare dʒ.In
petitione aūt hereditatis nō cenſet eſſe in illo qui audit litē ſibi mo
6 uendam.vt.l.itē veniunt a quo.ff.de peti.heredi.ſm Vinc. ¶ † Op
po.qḋ minor.xl.nō currat cōtra eccleſiam.j.e.de quarta glo.dicit qḋ
eſt correcta vel dic qḋ hec loqtur qn̄ eccleſia pręſcribit reʒ priuati ſm
Tan.Hoſt.ꝛ Ab.ad hoc.qḋ no.xiij.q.ij.c.j xvj.q.iij.placuit.j.co.il-
lud qḋ putat Jo.an.falſum:ꝛ remittit ad no.in dicto.c.illud.ibi di-
cam.Glo.dicit qḋ hec loqtur in his in qbus eccleſia hʒ iura priuile-
giata:in qbus priuilegijs pręſcribitur ſpatio.xxx.an.ꝛ hoc dicit Jo
an.xvj.q.iiij.neqꝫ:ſed nō placet per no.de preui.ſi de terra:lʒ ꝑ eo fa
ciat.§.accedentibus:ſed cōiter tenetur illud fore correctum.

1 ☞ Pręſcribitur cōtra epiſcopum quarta decimarum ꝛ funeraliū
ſi nō ſoluantur ſpatio.xl.annorum cathedrali tamen eccleſia nō va-
cante et ſic hodie correcta ſunt iura pręſcriptionis triennalis.nu-
mero.2.et.8.
3 De pręſcriptione deducuntur tempora vacationis eccleſie.
4 Pręſcribi quomodo poteſt ſeruitus iure ciuili trib⁹ vel.xx.annis.
5 Pręſcribi ex quo non poteſt ſeruitus habens cauſam diſcontinuā
niſi tempore duplicato quomodo ius decimarū dicatur habere cau
ſam continuam vel diſcontinuam vt non requiratur tempus dupli
catum in pręſcriptione.
Seruitus quando dicatur habere cauſam continuam vel diſconti-
nuam vt poſſit pręſcribi.
6 Pręſcribere nō poteſt rector eccleſie ius decimarum ꝛ quarte fune-
ralium nomine proprio niſi nomine eccleſie.
7 Pręſcriptionem quis probare habeat an qui pręſcripſit vel is con-
tra quem fuit pręſcriptum.
9 Pręſcribi ex quo poteſt quarta decimaruʒ ꝛ funeralium quomodo
pręſcribens nō dicitur eſſe in mala fide licet iure dicta quarta debea-
tur epiſcopo.nu.ſeq.
10 Epiſcopus fundat intentum de iure communi ſuper ſola quarta
decimarum.

1 De quarta. ¶ † Pręſcribitur cōtra ep̄m quar-
ta:ſi.xl.an.ſpatio nō ſoluat.ꝛ cathe-
dralis eccleſia:interim nō vacauit.h.d.Primo.ponit di
ctum.Scdo caſum exceptū.ibi.niſi.tertio ius antiquum
reprobat.ibi.nā romana. ¶ No.primo ep̄m fundare intētioneʒ de
iure cōi ſuper quarta decimarū in parochia.Ad hoc.ſ.de offi.or.cō
querente.Ex quo ptʒ qḋ ſuper ipo iure decimarū:clericus ꝛ nō ipſe
fundat intentū.de quo.de deci.cū cotingat.Itē no.eadē fore i quar-
2 ta oblationū. ¶ No.qḋ iura eccleſiarū etiā cōtra ſuperiorē p̄ſcriben
tur.xl.p̄ſcriptiōe ꝛ nō p̄ſcribunt minori tp̄e:ꝛ ſic hodie correcta ſunt
3 iura p̄ſcriptionis triēnalis. ¶ † No.qḋ de p̄ſcri.deducunt tp̄a vaca
4 tionis eccleſie. ¶ † Op.qḋ minori tp̄e iura p̄ſcribunt.ff.de ſeruitu.l.
ſeruitutes.ꝛ qḋ ibi no.Ad qḋ no.j.de cēſi.peruenit.dicit Innoc.qḋ
de iure ciuili in p̄ſcriptionibus iuriū pręſcribunt ſpatio.x.inter pre
ſentes.ꝛ.xx.inter abſentes ad ſimilitudinem rerū immobiliuʒ.C.de
ſerui.l.ij.C.de pręſcrip.lon.temp.l.ſi.ꝛ hoc in iuribus habentib⁹ cau
ſam cōtinuam vel quaſi vt in aqua:que cōtinuo ducitur vel in ſtilli-
cidio qḋ eſt aptum quotidie recipere aquam.An autem titulus exi
gatur.dicam.j.ſuper glo.ſi iura nō habent cām perpetuā:qḋ quādo
ſit dicam.j.vt eſt ſeruitus vie ꝛ ſeruitiorū preſtandorū extraordina-
riorum:hec ꝛ ſimilia nō pręſcribuntur:niſi tanto tempore cuius ini-
tij memoria nō exiſtat.vt.l.j.in ſi.ff.de aqua plu.ar.ꝛ.l.hoc iure.§.du
ctus aque.ff.de aqua quoti.ꝛ eſti.x.q.iij.quia cognouimus.c.di.cō-
tra morem.no.j.de verbo.ſign.ſuper quibuſdam.§.j.ver.ſi.hec vera
de iure ciuili.de iure canonico ſine titulo nō pręſcribuntur cōtra ius
minori ſpatio quā cuius initij memoria nō exiſtat cum titulo:ſi ha-
bet cauſam diſcōtinuam:idē ſi cōtinuam ſpatio.xl.an.cōtra eccl'ias
5 vt hic:ꝛ de pręſcrip.c.j.lib.vj.ꝛ.j.e.ſi diligenti. ¶ † Op.ſcdm hoc nō
debet quarta ſuneralium vel decimarū pręſcribi ſpatio.xl.an.q2 nō
hʒ cauſam cōtinuam immo diſcōtinuā hʒ annoruʒ:q2 omni capite
anni decime ſoluunt:ꝛ ſic aut exigitur tp̄us duplicatū.ff.quēadmo-
dum ſerui.amit.ꝛ.l.ſi ſic.cōſtituta.C.de ſerui.ꝛ aqua.l.j.ꝛ hoc verum
ſiue habeat interuallū annorū ſiue menſiuʒ ſiue ſeptimanarū.ꝛ hoc
q2 odia reſtringenda ſunt.de regu.iur.odia.cum concor.lib.vj.ff.de
libe.ꝛ poſthu.l.cū qdam.Quidam dicūt qḋ hec diſtin.nō hʒ locum
ſcdm canones:nam hoc ius de quo hic.ſ.perceptionis decimarū ha
bet magnū interuallū.ſ.de menſibus vnius anni vſqꝫ ad menſes al-
terius anni:ꝛ de vindemijs vſqꝫ ad vindemias:ꝛ tamen in eo nō du-
plicatur tp̄s:vt hic apparet.Alij dicūt qḋ iura illa habent locū in fo
ro noſtro.Et ad hoc.c.rñdent qḋ habēt hec iura interualla etiaʒ ho
rarum ꝛ habēt quaſi cōtinuā cām:cū quotidie debeāt ꝛ poſſunt reci
pi decime nō ſolū reales:ſed etiā p̄ſonales:q2 p̄dia quotidie aliquos
fructus ꝓducere poſſunt.de qbus quarta eorū eſt ſoluēda.vt not.de
deci.ex parte.ij.ꝛ.c.nō eſt.ꝛ idem dicit de iure eligendi:ꝛ ſi quotidie
nō eligatur:q2 quotidie nō vacat eccleſia.Eſt tamē aptum quotidie
hoc ius eligendi ad quotidie eligendū:q2 quotidie vacare pōt eccle-
ſia:ꝛ quotidie eſt apta ad vacandū.ar.ei⁹ qḋ de ſtillicidio dicitur.ff.
de ſerui.ru.predi.l.foramen.ideo ſufficiunt.xl.anni.vt no.de cā poſ.
cum eccleſia.§.ſi.e.ti.cū olim.ſ.de elec.cumana.Si aūt ſit ius qḋ in-
teruallum certum ꝛ deputatū ab homine vel a iure recipit quale eſt
vt quis omni anno in die dedicationis vel feſtiuitatis:vel alio certo
die:partem oblationis percipiat:vel aliud ſeruitium tunc bene ha
bet interualla.x.q.iij.nec numerus.xviij.q.ij.Eleutherius.de cēſi.cū
venerabilis.ꝛ tunc eſſent neceſſarij.l.xx.anni.poſtea ab hoc recedit
Inno.j.dicens qḋ ius percipiēdi decimas de fructibus fundi:bene
hʒ cauſam cōtinuam:ſed ius percipiendi decimas de vino vel gra-
no tantum.vel de oībus minutis tantū vel cōſimilibus nō hʒ cām
perpetuam:q2 hec percipiūtur tēporibus certis.vt no.j.c.ad aures.
ſm Inno.de materia.de ſerui.l.ſeruitutes.Hoſti.dicit qḋ hec gloſ.
quantū ad canones.poti⁹ eſt ſubtilis quā vtilis:ſiue agamus de cor
poralibus:ſiue incorporalibus cōtinuā cām habentibus vel nō regu
lariter eſt tenendū qḋ ſola p̄ſcriptio quadragenaria currit cōtra ec-
cleſiam:ꝛ nulla minor vt ibi no.veritas eſt qḋ hec iura habēt cauſaʒ
diſcōtinuam:q2 in eis exigit factū hominis q quotidie nō eſt aptus
ad talia:ꝛ quolibet momēto ꝑcipienda.vt no.in.d.l.ſeruitutes:ꝛ in-
quantū habēt diſcōtinuā:nō puto qḋ minus exigat tp̄s quā ſit da-
tū a iure ciuili:tum q2 nō ſunt iura illa in hoc correcta:tū q2 pl⁹ ten-
dent canones ad tollēdas quā ampliādas p̄ſcriptiones.vt.j.c.ſi.ſed

diſtinctio illa an habeat cām cōtinuam vel diſcōtinuam:hꝫ locum
quando agitur de ſeruitutibus realibus debitis a re rei: qꝛ cum ibi
res nō hꝫ animū cōtinuantē poſſeſſionē:oportet qꝺ ipſo facto con⸗
tinuetur vt currat pſcriptio que nō currit abſqꝫ poſſeſſione ſed in iu
ribus perſonalibus debitis a re perſone vel a perſona perſone eſt ſe
cus quia ibi animo continuantur poſſeſſiones:qꝛ poſſeſſio animo
tenetur.l.ſequitur.§.non mutat.ff.de vſuca.⁊ qꝺ ibi no.⁊ in.l.j.C.de
ſeruitu.⁊ aqua.vnde ſemper dicitur cōtinuari. Ad hoc qꝺ no.in.l.j.
§.hoc interdictum.ff.de itine.actuqꝫ pri.vnde cū animus continuet
ceſſat differentia cōtinui ⁊ diſcōtinui.hoc plenius dixi per hoc.hec
6 redduntur ſuperflua.j.de ceſ.peruenit.dic vt ibi. ¶†Opponitur
qꝺ talia iura nō poſſit preſcribere rector vel clericus.vt.j.de iure pa⸗
tro.de iure.Solu.poteſt preſcribere ſi ſit rector vel prelatus:vel ha⸗
bens dignitatem vel officium in eccleſia:ſi hoc faciat nomine eccle⸗
ſie:nam proprio nō poſſet vt ibi.Similiter in iure eligendi.vt no.ſ.
7 de elec.cōſtitutus. ¶†Quero quis habeat probare in terminis ve
ſtris:an epiſcopus:an rector.de hoc Joan.and.remittit ſuper regu
8 la ſine poſſeſſione.de regu.iur.li.vj.iij.q. ¶†Op.qꝺ alia tempora
exigantur in pſcrip.vt ptꝫ.xvj.q.iij.verſus ſi.Sol.reiecta diſt.de qua
9 ibi.hodie ſola quadragenaria currit ꝯtra eccleſiam. ¶†Op.qꝺ nō
preſcribatur ſpatio.xl.an.qꝛ quarta decimarū debet epo de iure cōi
x.q.iij.vnio.⁊ ſic preſcribens eſt in mala fide:⁊ ſi clericus ceſſat in ſo⸗
lutione iſtius quarte nō pōt preſcribere.j.c.ſi.⁊.c.ſi diligenti:dic qꝺ
ipſe qui cepit denegare ſolutionem nō pōt habere bonā fidē:ſed ſuc
ceſſor ſic:qui reperit nō ſolutam.vel dic qꝺ etiā ille qui cepit nō ſol⸗
uere:ſi habuit titulum:lꝫ minus iuſtū:nam talis dat cām vſucapien⸗
di.j.e.ſi diligenti.⁊ ſic dicas quē titulū pōt habere.dic qꝺ forte titu⸗
lum donationis.nam talia iura pōt eps donare eccleſie.xij.q.ij.c.ſi.⁊
vide qꝺ no.de dona.paſtoralis.ſuper pe.gl.⁊ ſi fecit de cōſenſu ſui ca
pituli:nō eſt neceſſaria pſcriptio que adeſſe pōt:ſi putat conſenſum
interueniſſe ⁊ nō interuenit:⁊ ſic errat in facto:ſecus ſi putat conſen
ſum nō neceſſarium:⁊ nō interceſſiſſe:qꝛ tunc error iuris impedit p⸗
ſcriptionem.ff.de vſuc.l.nunqꝫ.de re iu.l.ea que.prima ſo.nō proce⸗
dit:qꝛ hoc caſu nō ſufficit ſola bona fides cū exigat titulus cū ſit cō⸗
tra ius tm̄ tps cuius initij ⁊c.de pſcrip.c.j.lib.vj.de hoc.j.de iure pa.
10 cura. ¶†Ultimo no.tex.⁊ glo.qui vult epm̄ fundare intentū de iu⸗
re cōi ſuper ſola quarta decimarū:⁊ nō ſuper oībus decimis.⁊ ſic eſt
falſum qꝺ no.de deci.cū cōtingat.in glo.ij.ſ.qꝺ epo nō cōpetat quar
ta decimarum.in inferioribus eccleſijs.⁊ vide qꝺ ibi no.inquantuꝫ
autem glo.exigit titulū ad preſcriptiones incorporalium.dic veruꝫ
hoc vbi ius cōe reſiſtit:ſed ſi nō reſiſtat:ita qꝺ iuſtificet poſſeſſionem
nō exigitur tunc titulus:ſed ſufficit ſolus vſus cū bona fide.ff.ſi ſer⸗
ui.ven.l.ſi qs diuturno.⁊ no.j.e.ſi diligenti.⁊ incipit currere tēpus
ex quo cepit vti nō vi:nō clam:vel precario ſciente illo cui fiebat pre
iudiciū ⁊ nō ꝯtradicente:ſed tacente:⁊ hoc ipſum pbare dꝫ:ſecūduꝫ
quoſdam:ſic intelligūt.ff.quēad.ſerui.amit.l.ſi.ff.de iti.actuqꝫ pri.l.
j.§.inſ.dicit tū hic Inno.differentiam eſſe inter ſeruitutē ruſticam:
⁊ vrbanā in hoc:qꝛ ruſtica pdit certo tpe nō intēdo vrbana vero p ſo
lum nō vſum nō perit:ſed ita demū ſi vicinꝰ ſimul vſucap.libertatē:
veluti ſi edes tue edibus meis ſeruiāt:ne tue altius tollant:ne lumi
nibus mearū ediū officiat.in hoc em̄ caſu:ſi ego p ſtatutuꝫ tpis fene
ſtras meas prefixas habuero vel aſtruxero:ita demū ius meū amit⸗
to:ſi tu per idē tps altius ſublatas habueris edes tuas:alioqn ſi ni
hil noui feceris retineo ſeruitutē.ff.de ſerui.vrb.pdi.l.hec aūt iura.
1 ☞ Preſcribere nō poteſt male fidei poſſeſſor iure canonico.
Fallit de iure ciuili.nu.4.
2 Ad preſcriptionem inchoandam nō tamen finiendā ſuperueniens
bona fides proficit.
3 In preſcriptionibus prohibendis quis ⁊ qualis ſit finis canonicꝰ.
5 Preſcriptionis effectum an impediat ſuperueniens ſciētia rei alie
ne completa preſcriptione.
6 Preſcribi qꝺ nequeant res latenter occupate quid importet verbū
latenter vel in rebus latentibus.

1 Vigilanti. ¶†Poſſeſſor male fidei non pſcri
bit. Primo ponit dictū. Scōo ibi.
ephiſinꝰ legiſlator. Tertio corrigit ibi.nobis aūt. ¶No.
qꝺ non currit de iure canonico nec pficit pſcriptio male fi
2 dei. ¶†No.qꝺ male fidei poſſeſſor dicit ſciēs rē alienā. ¶†Not.qꝺ
ſuperueniens bona fides pficit ad preſcriptionē:intellige inchoan⸗
3 dam nō finiendam. ¶†No.finem canonicum ⁊ leges deuiare in p⸗
hibendis preſcriptionibus:qꝛ principaliter canonicus finis intēdit
vtilitatē anime ciuilis vtilitatem ciuilis ſocietatis:vt reruꝫ vitetur
4 cōfuſio:⁊ puniatur deſidia ⁊ negligentia. ¶†Op.qꝺ currat preſcri
ptio cū mala fide.vt.C.de pſcrip.xxx.l.ſicut.aliud ſcōm leges:vt ibi.
5 aliud ſcōm canones vt hic. ¶†Querit glo.an ſuperueniens ſciētia
rei aliene cōpleta preſcriptione impediat preſcriptiōis officiū quo
ad metas cōſciētie videt primo qꝺ ſic:qꝛ eo qꝺ ſcit mō rem alienā:eſt
in mala fide:ergo preſcriptio nō pficit. Scōo qꝛ hic habuit rem:que
fuit aliena:non igitur tpe defendit:qꝛ pctm̄ rei male ablate tollitur
ſola reſtitutione vt in regula peccatū.de re.iur.lib.vj. In cōtra.com
pleta preſcriptione tutius eſt ⁊ ſcōm vtrūqꝫ ius vt hic ergo iuſte poſ

ſidet ⁊ bene:⁊ ſic nō tenet ad reſtitutionē. Scōo qꝛ poſſidens rē alie
nam dicitur male fidei:ſed preſcriptione cōpleta nō poſſidet alienā
ſed propriam:ergo nō eſt male fidei:efficit enim dn̄s per pſcriptio⸗
nem. Tertio qꝛ a lege pendet poteſtas faciendi de tuo meū.ff.de eui
ctio.l.lucius.C.de quadri.preſcri.l.bene a zenone:ſic ⁊ preſcriptiōe:
maxime cū cauſa negligentie pōt trāſferre dn̄ium:illo tranſlato:ceſ
ſat mala fides.glo.recitat opi.aliqui dicunt euꝫ teneri ad reſtitutio
nem:⁊ hoc tenuit Hu.recitat ſcōo qꝺ alij tenent:⁊ hoc videt verius
glo.qꝺ nō tenētur reſtituere:qꝛ iam non eſt aliena immo ſua:⁊ iuſte
eaꝫ poſſidet:qꝛ iure.xiiij.q.iiij.quid dicam:hanc opi.tenet Jo. Uin
cē.Tan.Hoſt.Inno.⁊ Hoſt.⁊ Ber.j.c.ſi.dicit tamen Hoſti.qꝺ ſi cō
ſcientia eius inde fuiſſet leſa ſatiſfacere deberet cōſtitutione ⁊ remit
tit ad ſum.e.ti.ſub rubrica.de preſcriptione rerum immobilium.§.
que exigitur.ſub.§.verum.Quicqd recitat gl.vltima opi.diſtinguē
tem an habeat ex cauſa lucratiua ⁊ tenetur reſtituere an nō:⁊ nō te⸗
netur reſtituere.ſed dicit Hoſt.qꝺ hec diſtin.reprobatur.C.de pſcr.
l.pe.⁊.j.de dona.ad apoſtolice.de hoc.xiiij.q.vj.ſi res.xxxiiij.qꝺ.ij.ſi
virgo.dic plene vt per Jo.an.in regula poſſeſſor.de regu.iur.lib.vj.
ibi cōcludit opi.glo.hic verā eſſe alias diſputaui ⁊ tenui opi.theo⸗
logorum.vt forus canonicus nō arctaret put eſt cōtentioſus:ſed ſic
forus penitentie qꝺ maxime pcedit in eo cui nō pōt imputari negli
gentia:⁊ hoc:qꝛ cauſa querendi cum damno alterius nō eſt omnino
ſufficiens.vnde equa lance menſurandum:ne ſic meum auferatur.
6 ¶†Quero qꝛ dicit in rebus latentibꝰ ⁊c.quid hoc importet.dicit
glo.qꝺ in latentibus.i.in his in qbus pſcribitur ꝯtra ſcientes hꝫ lo
cū qꝺ hōr vt pſcriptio defendat:ſi ſit bone fidei:ſi male nō defendat.
1 ☞ Preſcribit decimas alterius eccleſie vna eccleſia ſpatio quadra
ginta annorum.
2 Actio tollitur quadragenaria preſcriptione.
Preſcripta actione ciuili an remaneat naturalis.
3 Preſcribi an poſſit hodie ſine titulo.
4 Preſcriptio non tollit actionem nō preſcriptibilem.

1 Ad aures. ¶†Una eccleſia in parochia alteriꝰ
ſpatio.xl.annorū decimas preſcribit.
Cōis diuiſio.ſcōa ibi tue. ¶Not.qꝺ pſcriptione cōpleta
2 melior eſt ꝯditio poſſidētis quā q pſcripſit. ¶†Scōo no
ta qꝺ quadragenaria pſcriptio ipſo iure tollit actionē vt pꝫ ibi.pri⸗
ſus actionē excludit.vide in ſpe.de pſcrip.circa prin.dic qꝺ ſi preſcri
ptio eſt cōuentionalis:qꝛ noluit vſqꝫ ad tps obligari lapſo tēpore
ſurgit a prin.tacita cōuentio que hꝫ vim pacti.⁊ ſic tollit naturaleꝫ
obli.⁊ cōſequenter ciuilē. Ol.dicit qꝺ opus eſt exceptione.l.euꝫ qui
ita.§.j.ff.de ver.obli.l.ſi vnus.§.pactus.ff.de pac.ſi liberatur tēpore
qꝛ actio eſt tēporalis tollitur ciuilis ⁊ remanet naturalis.ff.de neg.
geſt.l.at qui natura.in prin.ſi tenetur actione perpetua: ⁊ liberatur
tpe libertatis a ciuili:remanet naturalis:quam ius ciuile tollere nō
pōt.inſti.de iure natura.gen.⁊ ciui.§.ſed naturalia.tū tollit omnis
effectus ipſius obligationis naturalis.l.ſicut.⁊.l.oēs.C.de preſcri.
xxx.an.vbi dicit ſic pleniſſima monitione ſecurus qꝺ tenēt vltramō
3 tani vt refert Cy.in.l.vlti.C.ex qui.ca.ma. ¶†Opp.qꝺ nō pſcribat
abſqꝫ ti.j.e.ſi diligenti.dicit glo.qꝺ qdam dicūt qꝺ in alterius paro
chia decime preſcribūtur ſine titulo:ſed alij cōtra.de quo remittit.j.
eo.ſi diligenti.dic hodie exigi titulū vel tanti tēporis preſcriptionē
cuius ⁊c.de preſcrip.c.j.lib.vj.ex hoc ptꝫ qꝺ nō exigit tps duplicatū
ex tpis interuallo de quo dixi.ſ.e.de quarta.⁊ pareret hic nō ſolum
exceptionē vt ſonat litera:immo ⁊ actionē cōtra quātūcunqꝫ poſſeſ
ſorē nō habentē ius in re:nā ⁊ ſcōꝫ leges male fidei poſſeſſor hꝫ actio
nem in quibuſdam caſibus cōtra raptorē:cōtra eū qui ob ſuā contu
maciam paſſus eſt miſſionē vt pbatur.C.de preſcri.xxx.ann.ſi quis
4 emptionis ſm̄ Inno. ¶†Op.qꝺ nō excludat omnem actioneꝫ.vt
j.e.cum nō liceat. So.excludit omnem actionē preſcriptibilē nō im
preſcriptibilē:⁊ ſic vniuerſalis reſtringitur ad ſubiectam materiam.
1 ☞ Preſcribere nequit laicus decimas.
2 Spiritualia non poſſunt laico concedi.
3 Preſcriptio non procedit in his que poſſideri non poſſunt ⁊ ſic pre⸗
ſcribi non poteſt abſqꝫ poſſeſſione.
4 Decime poſſunt laicis cōcedi in alimoniam ſed non titulum.
5 Preſcriptio in quibus caſibus non procedit.
6 Decimarum ius nō cadit in laicum niſi ex pape diſpenſatione.
7 Poſſeſſio facti non proficit ad preſcriptionem ſed poſſeſſio ciuilis
iuſta ⁊ ſic lꝫ decima nō poſſit detineri ciuiliter poſſeſſione iuris qn̄o
detineri tamen poteſt poſſeſſione facti et iniuſta.

1 Cauſam. ¶†Laicus decimas nō pſcribit. Com
2 munis diuiſio.ſcōa ibi.ideoqꝫ. ¶†No
ta laicuꝫ nō poſſe pſcribere vel detinere aut poſſidere ius
ſpirituale. Et no.laico non poſſe concedi ius ſpirituale.
3 ¶†No.qꝺ nō pcedit pſcriptio eius qꝺ poſſideri nō pōt:⁊ ſic abſqꝫ
4 poſſeſſione preſcribi nō pōt. ¶†Op.qꝺ laicis poſſint decime con
cedi.x.q.j.c.pe.⁊ ſi.So.dicit Inno.qꝺ in titulū cōcedi nō poſſunt:ſꝫ
5 bene in alimoniā laicorū.vt ibi.†Aliquos caſus in qbus nō pcedit
pſcriptio ponit hic Inno.alios:⁊ iſtos videbis.j.e.cum nō liceat:in
6 ⁊ ſuper vlt.glo. ¶†Op.laicos poſſe decimas detinere vt ptꝫ ꝺ deci.
prohibemus

pꝛohibemus.e.ti.Huis.Sol.ex diſpēſatione olim tenere potuerūt
vt ibi.hodie nullo modo vt hic:qꝛ ius decimarū cū ſit ſpūale non ca
7 dit in laicū niſi diſpēſatione pape. ¶ †Opp.decimas poſſe a laicis
detineri ſicut ꝛ de facto aliq̄ tenēt de his que ſi.a pꝛe.cū apoſtolica.
So.dic q̄d detinere nō poſſunt ciuiliter.i.poſſeſſione iuris:ſed deti
nere poſſunt poſſeſſione facti ꝛ iniuſta:ac in periculū animaruꝫ ſua
rum:talis aūt poſſeſſio facti nō pficit ad pꝛeſcriptionē:ſed ſola poſ
ſeſſio ciuilis.i.iuſta:ꝛ a iure appꝛobata:germinat pꝛolē.iſti.p quas
perſo.no.acq.§.ſed bone.ideo qꝛ nō poſſident nō pſcribūt:de hoc.ſ.
que poſſeſſio germinat pꝛolē:ꝛ q̄d ſine poſſeſſione nō pcedit pꝛeſcri
ptio ſatis per Dy.in regula.iiij.de regu.iu.li.vj.Pe.dicit q̄d ad hāc
pſcriptionem duo exiguntur:bona fides:ꝛ poſſeſſio:ꝛ pꝛoles:eſt ibi
bona fides ſcdm eū:abbas exponit.i.hꝫ duo impedimenta:qꝛ non
poſſidet:ꝛ qꝛ hꝫ malā fidē ꝛ pcedit hec expoſitio:ſi hēs in gl.germi-
nat Jo.an.dicit q̄d intētio eſt gl.q̄d ciuilis ꝛ iniuſta poſſeſſio germi
nat.i.fructū parit acqrēdi dn̄ij.vn̄.§.ſtatim allegat⁹.hoc vult d hoc
xiiij.q.i.§.i.ſ.an poſſint laici i ſpūalib⁹ nobis pſcptionē opponere.
1 ¶ Pꝛeſcriptio.xl.annoꝝ que ſola currit cōtra eccleſiam ſi impu-
gnetur interruptione quō pꝛobandi onus incumbat vtriq̄.
2 Pꝛeſcriptio minoꝛ.xl.annoꝝ nō admittitur cōtra eccleſiam.
3 Poſſeſſio ad pꝛeſcriptionem dꝫ eſſe incōcuſſa ꝛ nō interrupta.
4 Pꝛeſcriptio ceſſat pꝛobata interruptione.
5 Pꝛeſcriptione.x.vel.xx.annoꝛum:an eccleſia poſſit ſe tueri aduer-
ſus priuatum.
6 Pꝛeſcriptum quando dicatur inconcuſſe.
7 Pꝛeſcriptio qualiter interrumpatur.
8 Pꝛeſcribi qualiter poſſint actiōes et pſcripte qualiter iterrūpant.
1 Illud autem. ¶ †Si ꝯ pꝛeſcriptionē.xl.an
noꝝ ū:que ſola currit ꝯ eccleſiā
opponatur interruptio vtriq̄ pbauit.ſunt duo dicta.ſe
cundū.ibi verū. ¶ †No.q̄d de iure ꝛ ſtilo romane eccleſie:
2 cōtra eccleſiam non admittit minoꝛ pſcriptio.xl.ꝛ q̄d ꝯtietate cano
3 num attendit ſtilus ro.eccl. ¶ †No.ij.qualis exigat poſſeſſio ad p-
ſcriptionē:qꝛ dꝫ eſſe incōcuſſa.i.nō iterrupta. ¶ No.iij.qualiter ſit
pcedendū ſuper exceptione ꝛ replicatione:qꝛ ſimul ab vtraq̄ parte
4 teſtes ſunt recipiēdi. ¶ †Not.q̄d pbata interruptione ceſſat pſcri-
5 ptio de pꝛimo dixi plene.ſ.de excep.a nobis. ¶ †Quero an aduer-
ſus priuatū eccleſia ſe tueat ſpatio.x.vel.xx.an.dicit gl.q̄d tuetur ſe
ſpatio.xxx.ne introductū in eius fauoꝛē retoꝛqueat ad leſionē.de re
gu.iur.q̄d ob gratiā.li.vj.Accur.in.l.ſi.C.de ſac.ſan.eccl.dicit q̄d ēt
ſe tuet ſpatio.x.annoꝝ.vel.xx.idē dicit in aut.quas actiones.ꝛ i au
ten.de ecc.ti.§.tpales.ꝛ ſic diſputauit Jo.an.ꝛ determinauit.vt no
ta.ſuper regula q ad agendū.de reg.iur.li.vj.q̄d ſeqtur Hoſt.in ſum
ma hui⁹ ti.§.que exigant.ver.ſed nunqd.ergo eccl̄ia ad hoc rō que
ponit in glo.nā de pſcriptione.xxx.an.nō pōt bene loq glo.q̄ cōiter
6 currit cū mala fide.j.c.ſi. ¶ †Quero qn̄ dicat incōcuſſe pſcripta.di-
cit glo.qn̄ eſt pſcripta ꝛ poſſeſſa:ſine aliqua interruptione.j.e.audi-
tis:vel ſine aliqua pclamatione per quā interrumpat pſcriptio.ſ.e.
7 ſanctoꝝ. ¶ †Quero cū gl.qualiter interrūpat pſcriptio. dicit glo.
q̄d dupliciter.vno modo naturaliter:alio ciuiliter.poſtea ponit ex-
emplum.de interruptionibus naturalibus et ciuilibus quam lege
vt iacet de hac materia.xvj.q.iij.hec de pſcriptionibus alias eſt ver
ſus ſub.§.pōt.per Hoſt.in ſumma.e.ti.ſub rubꝛica.de pꝛeſcrip.rerū
immobiliū.§.qbus modis.dic q̄d qn̄q̄ in pſcriptione vel cōtra pꝛe-
ſcriptionē interuenit doꝛmitio.de hac ꝛ eius effectu dicaꝫ.j.e.cū nō
liceat:qn̄q̄ interuenit ppetuatio iuris cōtra eam:ꝛ hic hui⁹ eſt effe-
ctus:qꝛ actione tēpoꝛalē ꝯtra pſcriptionē tpis facit.xl.ann.que cōi-
ter eſt.xxx.vt.l.ſi.C.de anna.excep.ꝛ in hac ſemp exigit lit.cōteſt.vt
ibi.ad hoc gl.de offi.iudi.oꝛ.paſtoꝛalis.§.ſi.in verbo interrūpat.vt
no.glo.in.d.§.de pſcriptionibus. in verbo triginta.Aduerte tn̄ q̄d
hec perpetuatio maioꝛis eſt effectus de iure canonico quaꝫ ciuili:qꝛ
de iure ciuili ppetuat vſq̄ ad.xxx.an.tm̄.vt.d.l.ſi.ſed de iure canoni
co in perpetuū.i.vſq̄ ad mille annos:qꝛ lit.ꝯte.facit malā fidē:que
perpetuo impedit pſcriptionē:niſi aliter purget vt dicit gl.xvj.q.iij,
c.j.que notabilis eſt.Circa interruptiones aūt dic q̄d q̄dam eſt na
turalis:ꝛ hec eſt qn̄ aliqd de ſubſtātialibus ad pꝛeſcriptionē deficit
vel ceſſat ex poſtfacto.ciuilis dr̄ qn̄ nō interrumpit:nec ceſſat aliqd
de ſubſtantialibus ad pꝛeſcriptionē:ſed alio impedimento accidē-
tali extrinſecus impedit.C.de pſcri.xxx.an.l.cū notiſſimi.Jdeo ad-
uertendū ad pꝛeſcriptionē exigit naturaliter titulus:ſi hoc deficiat
nō tamē ita q̄d dn̄ium in alium ipſo iure trāſferat:nō impedit pſcri
ptio.ff.de vſuc.l.hoim.Si aūt ſuperuenit defectus tituli:taliter q̄d
ſi eſſet dn̄s dn̄ium in alium transferret:interrumpit quo ad illum in
quem titulus trāſferri deberet.l.queſitū.ff.de acqr.re.do.qꝛ eſt pin-
de ac ſi ipſe alienaſſet:quo ad aliū nō extinguit pſcriptio. vt.l.pōp.
§.ſed ꝛ ſi legatario.ff.de acq.poſ.Scdo exigit bona fides:circa bonā
fidem de iure ciuili nō interrūpit ceſſatio bone fidei ex poſtfacto:qꝛ
ſufficit q̄d affit.in pꝛin.l.iuſto.§.ꝛ ſi poſſeſſionis.ff.de vſuc.ꝛ.l.clam
poſſidere.in pꝛi.Superueniēs aūt defect⁹ bone fidei:ꝛ cognitio rei
furtiue bn̄ interrūpit,l.ſi ancillā.ff.p ſuo.de iure aūt nr̄o ſupueniēs
mala fides bn̄ interrūpit:cui eſt ſtādū vt in materia peccati.j.e, ſi.et
ibi de hoc.ꝛ in regula poſſeſſoꝛ.de reg.iur.li.vj.dr̄ aūt ſupuenire ma
la fides:qn̄ credit ſe nō iuſte tenere:ꝛ rē eſſe alienam. Si aūt dubitat
Bar.in.l.naturalr̄.de vſuc.tꝫ opi.Jnno.de qua dicā.j.e.ſi.ꝯ quē eſt
tex.i.c.j.xvj.q.iij.vbi ſufficit q̄d dicat in dubitationē.ad hoc tex.hic
q exigit poſſeſſionē incōcuſſam:p q̄d pꝫ qd dicēdū de pteſtatiōe fa-
cta:de quo dixi.ſ.de reſti.ſpo.grauis.ꝛ in.l.pe.ff.p emp.ꝛ dicā i.d.
c.ſi.de quo p gl.xvj.q.iij.c.j.ꝛ aliqd dicā.j.itē exigit q̄ mala fides fir-
miter ſupueniat:puta qꝛ aliquo tpe ſic putauit:poſtea meli⁹ iſoꝛma
tus putauit ꝯtrariū:nō iterrūpit vt dicit Jnn:i.d.c.ſi.dicā ibi qd iuris.
Bar.tn̄ illud tꝫ i.d.l.naturalr̄.Tertio reqrit poſſeſſio:et hec abſq̄
dubio iterrūpit:ſiue ſit naturalis ſiue ciuilis:qn̄ ipſa pdit q̄ ad vſu-
capionē opabat.ff.p.emp.l.q fundū.i pn̄.l.i.§.p ſeruū.ff.d acq.poſ.
Fallit in capto ab hoſtib⁹ i re peculiari poſſeſſa p ſeruū.l.ſi is q.ff.p
emp.Et fallit in.l.rerū mixtura.§.labeo.ff.e.ti.qꝛ ibi modicum tp̄s
deficiebat:ꝛ qꝛ ſub vniuerſitate poſſidebat.Jtē fallit.ff.de vſuc.l.ce-
ptā.ꝛ.l.iuſto.§.iterdū.q̄d iure ſingulari introductū eſt.vt ibi no.ꝛ.e.
ti.l.ſiue.Fallit vbi lꝫ nō poſſideat fingit poſſidere i ſui fauoꝛē:ſec⁹ ſi
in ſui odiū.vt.l.pe.ff.p donato.Quarto exigit exn̄tia rei:ꝛ hoc ſi de-
ficiat ciuilr̄ qꝛ efficit ſacra vel religioſa:vel ſeru⁹ liber:ꝛ iterrūpit pꝛe-
ſcriptio:ꝛ idē ſi naturalr̄:qꝛ extinguit.ff.de acqrē.poſ.l.q vniuerſas.
ff.p don.l.pe.Si vero res nō extinguat:ſed i aliud coꝛp⁹ trāſfert:qd
iuris ſit:hēs in.l.rerū mixtura.§.labeo.ꝛ p totā legē.ff.e.ti.Quinto
exigit pſona pſcribēs:ſi i eo tn̄ ſupueniat defect⁹ animi nō extiguit
vſucapio.ff.de vſuc.l.iuſto.§.eū q.Si ſupuenit tal' defect⁹ q faciat eū
incapacē dn̄ij.vt iudeo:et mācipio xp̄iano iterrūpit pſcriptio.C.de
epi.ꝛ cle.l.deo nobis.circa ſi.C.ne iudei māci.xp̄i.l.j.Si ſupuenit de
fectus in pſona mixta ꝯſideratione dn̄ij ꝛ ti.vt q ex oīcā acqrere pn̄t
pter q̄ ex teſtō vt dānatus de libello famoſo.ff.de teſta.is cui.ꝛ vxoꝛ
q̄ pōt acqrere ex oī ti.a viro pter q̄ a donatiōe:ꝛ tūc dic q̄ ſupueniēs
incapacitas nō vitiat ceptā pſcriptionē:lꝫ poſſit aduocari p ꝯditio
nem ſine cā.ff.de do.iter vi.ꝛ vx.l.ſi ſpōſus.§.ſi donationē.p q̄ vr̄ q̄d
ſi foꝛēſis ex certo tit.nō poſſit acqrere:q̄ ſi ſucceſſit alicui q cepat p-
ſcribere:pōt acqrere ꝛ pſcribere:ſec⁹ ſi ex nullo ti.poſſet acqrere.Sex
to exigit pſona ꝯ q̄ pſcribit:ſi qdē deuenit ius ad pſonā ꝯ q̄ nō cur
rit pſcriptio nō iterrūpit:ſi eſt cepta.C.de pſcri.xxx.an.l.ſicut.ꝛ hoc
qꝛ pſona ꝯ quā pſcribit nō exigit ad ſubaꝫ pſcriptiōis:lꝫ eſt ꝯ pſcri-
ptionē vt obiectū:ꝛ hec ſufficiāt de naturali iterruptiōe.Ciuilis aūt
ſit p alios act⁹ extriſecos a iure poſitiuo iductos:i his dic q̄d q̄dā ſūt
pſcriptiōes currētes mero fauoꝛe pſcribētis:vt vſucapio rerū mobi-
liū:ꝛ hec nō iterrūpit lit.cōteſ.niſi i effectū.l.ij.§.ſi.ff.p emp.ff.de rei
vē.l.ſi poſt acceptā.q̄dā eſt pſcriptio mere odioſa:vt pꝛeſcriptio.xxx.
an.ſine ti.ſiue cū bona fide ſiue cū mala fide:ꝛ hoc interrūpit li.ꝯte.ꝛ
ēt executoꝛis miſſiōe.vt.l.cū notiſſimi.C.de pſcri.xxx.ann.p q̄ puto
idē in pſcriptiōib⁹ currētib⁹ ꝯ eccl̄iam:vbi nō exigit titul⁹:qꝛ currūt
mera negligētia ad q̄d.ſ.e.nihil.ſcdꝫ vnā lec.vbi aūt currūt ex titulo
ꝛ vbi titul⁹ exigit lit.ꝯte.qꝛ hec eſt mixta ſicut i pſcriptione.x.vel.xx.
ann.q̄ currat partim fauoꝛe:partim odio.C.de rei vē.l.moꝛe.cā eſt:
qꝛ vbi currūt mero odio:fundamētū pſcriptiōis cauſat ſup negligē-
tia:q̄ ceſſat executoꝛis miſſione:pſcriptiōes q̄ cauſant mero fauoꝛe:
nō cauſant ſup mera negligētia:ſed ſup titulo ꝛ poſſeſſione q̄ nō tol
lunt ſola litis ꝯte.vel executoꝛis miſſiōe.hoc verū niſi iteruenIat ta
lis act⁹ q cōcludat malā fidē:qꝛ ꝛ de iure canonico interrūpit:q etiā
ſufficit in foꝛo ciuili:vt ſi iteruenit ſinodalis pclamatio.vt in.c.ſan-
ctoꝝ.ſ.e.vel libelli oblatio facta pncipi vel talis act⁹ q ducat tenen
tem in dubitationē.xvj.q.iij.c.j.ꝛ dicit ibi gl.q̄d ſufficit denūtiatio.
Q̄d intelligo ſi ſit talis ꝛ tali mō facta q̄d eū duxerit in dubitationē:
vt qꝛ habeat p ſe aliquas pſumptiones:qn̄ ſuperuenit poſt ceptam
pꝛeſcriptionē:nuda aūt ſufficit ab initio.vt.l.ſi fund⁹.C.de rei ven.
ff.p emp.l.ij.ꝛ dixi in.c.grauis.de reſtit.ſpo.pꝛeſcriptiōes.mixte tn̄
tenent mediū:ideo interrumpit lit.ꝯte.p hac diſtictione pſcriptio-
num facit.l.ſi.C.de edic.diui adri.tol.ꝛ.xvj.q.iij.§.pꝛeſcriptionū.per
Dy.in regula poſſeſſoꝛ.de reg.iur.li.vj.hec pcedūt i iurib⁹ ppetuis
cōtra q̄ currit pſcriptio.in tpalib⁹ aūt actionib⁹ ſui natura:ille non
interrūpunt:niſi litis cōte.l.j.ꝛ.ſi.C.qn̄ libel.pn̄.de li.cō.p hec pꝫ qd
de pſcriptiōib⁹ ſtatuarijs:ille eī interrūpunt ſola executoꝛis miſſio
ne.qꝛ currūt mera negligētia nō petētis.hec ponit Bar.in.l.j.in ſi.
ff.p emptoꝛe.pꝛeſcriptio aūt q̄ currit cōtra actiones criminales:in-
terrūpit ſola libelli oblatione.l.mariti.§.qnquenniū.ff.de adult. Ex
his decidit qualiter interrūpat pſcriptio in iurib⁹: ſiqdē ſunt iura
realia a re rei pdit perdita poſſeſſione fundi dn̄antis.l.ſi edes.§.i.ff.
de ſerui.vꝛ.pꝛedi.Jtē interrūpit cū pdit quaſi poſſeſſio:vt qꝛ is con-
tra quē poſſidet nō pꝛeſtat patiētiā:qꝛ in talib⁹ nihil aliud eſt poſſi-
dere niſi parti aduerſarij.vt.l.iiij.ff.de vſufru.ꝛ.l.pe.ff.de ſerui.eo q̄d
aduerſarius nō patit vti ſeruitute interrūpit,idē in iurib⁹ incoꝛpo-
ralibus nō coherentib⁹ rei:vt in iuriſditionalibus ꝛ ſimilibus.ad q̄
id q̄d no.Jnno.j.e.auditis.iō interrūpit pſcriptio libertatis.eo q̄d
8 quis vtit ſeruitute vel iure ſeruitutis. †Ex his pꝫ qualr̄ aduerſus
actiones pꝛeſcribat ꝛ interrumpatur:qꝛ in pſonalib⁹ cū nō exigatur
poſſeſſio:ſed currat mera negligētia non agētis interrūpuntur ſola
executoꝛis miſſiōe:ſit ēt qn̄q̄ per debiti agnitionē:p ſolutionē par-
tis vſurarū vel debiti:p datione fideiuſſionis.itē quocūq̄ alio modo

debitum agnoſcatur vel ceſſet negligentia.vt.l.cum notiſſimi.C.de
preſcrip.xxx.an.Sed ſi agat pſcribere actioni in rem:qꝛ exigit poſ-
ſeſſio preſcribentis:illa interrumpitur perditione poſſeſſionis. Si
autem perdita re aliqua remaneret obligatio in perſonā cōtra illū
cōtra quem agebat pſcribere quo ad illā nō interrumpitur pditio
ne poſſeſſionis.l.ſicut.ꝛ.l.omnes.C.de preſcri.xxx.an.ad qđ.l.ſequi
tur.§.fructus.ff.de vſuc.Effectus autē interruptionis naturalis:qꝛ
interrumpit quo ad omnes ciuilis tantum quo ad perſonas exercē
tes actus ex quibus interrumpitur. Et eſt cauſa qꝛ naturalis reſpi-
cit oēs ciuilis reſpicit tm̄ actus exercētes:ſed cū in bona fide mala fi
des nō poſſit haberi ex poſt facto:quo ad vnum non quo ad alium:
qꝛ poſſum putare dn̄m Martinum an pſcribam aduerſus Gayum
de iure ciuili eſt planū qđ nō interrumpit:ſꝫ de iure canonico eſt du
bium.videtur qđ nō:qꝛ verū eſt hūc bona fide nō poſſidere:ꝛ contra
cōſciētiam igit ꝛc.j.c.ſi.cōtrariū puto:qꝛ bona fides ꝛ mala poſſunt
referri ad vnū ꝛ nō ad alium:ꝛ reſpicere vnū ita qđ nō aliū.vt.l.ſulci
nius.§.qđ ſi aduerſus.q ex cā.in poſ.ea.verū eſt ergo hūc reſpectū il
lius quē nō putat dn̄m bona fide poſſidere:ꝛ ſic pſcribit.Non ob.qđ
de iure canonico hoc ſit naturale pſcriptiōis:ꝛ ſic eius interruptio
quo ad omnes interrūpat:qꝛ ꝛ titulus eſt naturalis de iure ciuili:et
tamē eius interruptio nō interrūpit preſcriptionē quo ad omnes:
qꝛ multiplicabilis eſt:et pōt reſpicere diuerſos vt patet ex dictis:et
tenet Bar.in.l.naturaliter.ff.de vſuc.vbi ponit pcedētia dicta.l.gl.
vt iacet ad caſus interruptionis.adde caſum de iure canonico: quā-
do ceſſat bona fides:qꝛ hoc eſt vnū de ſubſtantialibus ad pſcriptio-
nem.j.c.ſi.ſm̄ Hoſt.per que dicit glo.xvj.q.iij.c.j.qđ facta litis con-
te.nunꝙ pſcribit:qꝛ preſumit quem habere malam fidē:lꝫ poſt litē
cōte.ſolum de iure ciuili actio perpetuet ꝛ pſcribi poſſit poſt.xl.an.
l.ſi.C.de an.excep.qꝛ nō currāt leges de mala fide.inquantū gloſ.di-
cit per cōuentionem ſecutā interrumpi preſcriptionē:hoc verū de
iure canonico:ſi cōcludat malam fidem vel dubitationē.xvj.q.iij.c.
j.ꝛ qđ ibi no.Nunqđ aūt exigat qđ pcedat libellus:habetur in legi-
bus hic alle.ꝛ in ſpe.de execu.§.j.verſicu.executores.ꝛ verſi.ſeq.ma-
teriam glo.habes per glo.xvj.q.iij.§.de preſcriptionibus.alias ſub
§.poteſt.Hoſtien.remittit.eo.ti.ſub rubrica de preſcriptionibꝰ rerū
immobilium.§.quibus modis.

1 ☞ Preſcribuntur fines prediorum eccleſiaſticorum ſpatio.xl.an-
no.vbi termini nō apparent ꝛ ſunt cōfuſi.nu.5.
2 Finium queſtiones ſunt terminande agrimenſoris iudicio quādo
incerti ſunt fines.
3 Delegari poteſt iuriſditio per verbum hortamur.
4 Menſurans an teneatur de mala menſura.
Vendita terra ad menſuram certam an menſurans teneatur de ma
la menſura.
5 Preſcribere non poteſt vna parochia etiam.xl.annis fines alteriꝰ
eccleſie limitatos ꝛ apparentes.

1 **Uia indicante.** ¶ † Fines prediorum ec-
cleſiaſticorū.xl. annorum
ſpatio preſcribunt.h.d.primo ponit dictū:qđ.Scđo exe-
quendum cōmittit.ibi hortamur. Tertio circa exceptio-
2 nem inſtruit.ibi.xl. ¶ † No.j.qōnem finiū terminandā agrimenſo
ris iudicio qui forte hꝫ iudicare de finibus:ſi reperiunt:vel qꝛ in in-
ſtrumētis apparebat de iugeribus terre:ꝛ quantitatē vtriuſqꝫ par-
tis:ꝛ alter dicebat de parte ꝓpria occupatū:vnde opꝫ qđ veniat ad
menſurā.declarato ergo qđ alter occupaſſet aliquid de territorio al
terius.Scđo ſi alleget pſcriptio illa reſeruabit vtriqꝫ parti.Et not.
qđ in rebꝰ eccleſiaſticis vltra fines pcedit pſcriptio ſed nō minor.xl.
3 ¶ † No.qđ per verbū hortamur aliqñ cōmittit iuriſditio.vide con-
4 cor.de teſta.c.j.Jo.an. ¶ Op.qđ nō ſit recurrendū ad agrimenſorē
cum poſſet qđ decidi ex diſcopertura finiū abſqꝫ agrimenſura.Sol.
intellige hoc qñ cōſtat quantū de terra hꝫ vnus:ꝛ quātum alter pu-
ta vnus ex parte ſuperiori.x.alter octo ex parte inferiori.alias ſepe
cōtingit qōnem finium nō poſſe per agrimēſores finiri. ¶ † Op.qđ
ex quo allegat preſcriptio nō ſit neceſſe agrimenſura declarari:qꝛ p-
ſcriptio iuuat.Sol.dicit Jo.an.qđ ſi pbet preſcriptio non eſt neceſ
ſaria hec menſuratio:poſſet tñ eſſe vtilis ſcđm pſcriptionē pbatam
ipſorū terminatio.Jo.an.Tu dic qđ hi non allegabant preſcriptio
4 nem niſi in ſubſidium vbi pareret de alieno poſſeſſum. ¶ † Quero
an teneatur de mala mēſura menſurans.gl.qđ ſic:ſi doloſe agit:ſecꝰ
ſi negligēter vel ex culpa.alle.gl.iura.inquātū dicit de culpa nō tene
ri:dic hoc verū ſi eſt leuis:ſecꝰ ſi eſt lata:ꝛ dat hec actio nō in heredē:
ſꝫ heredi:lꝫ regulariter ſecus.ff.de ac.ꝛ ob.l.ex cōtractibus.vt.e.tit.
l.ſi.ſm̄ Gof.libellum ꝛ poſitiones in hac materia vide in ſpec.de pa
rochi.ver.ꝛ qꝛ de limitibus.Glo.colligit vnū modū pbandi vt res
ſubijciatur oculis per qđ colligit qđ hꝫ iudicare ſcđm qđ nouit:ꝛ nō
ſcđm allegata:ꝛ ponit penā iudicantis cōtra conſtitutiones ꝛ ꝯſcien
tiam que hodie habetur de re iudi.cum eterni.lib.vj.Joā.an.de qui
buſdam ſimilibus modis probandi per inſpectionem oculorum:re
mittit ad arborem conſanguinitatis:an poſſit iudicari ſcđm ꝯſciē-
5 tiam.Hoſt.remittit ad no.ſ.de offi.ordi.ſi ſacerdos. ¶ † Op.qđ vl
tra limites preſcribi nō poſſit:qꝛ nec limites:nec limitibus adheren
tia preſcribi poſſunt.xv.q.iij.licet in regulis.de paroc.ſuper eo.glo.
cōcludit qđ fines parochiarum ꝛ dioceſum vel vltra fines.de adhe-
rentibus finibus nihil preſcribi poteſt:quando ſunt limitate ꝛ repe
riri poſſunt:qꝛ termini non ſunt confuſi:ſic debent intelligi iura.vbi
aūt termini nō apparēt vel ſunt ꝯfuſi:tūc qlibet de territorio alteriꝰ
pſcribere pōt:ſed ex quo nō patēt termini nō pꝫ ius pſcriptiōis:vñ
tamen parochia de iuribus alterius intra parochiam dūmodo nō
ſint limites vel limitibus adherentia:bene pſcribere pōt.ſ.e.ad au-
res.j.e.auditis.ꝛ tunc dicit glo.qđ exigitur titulus qđ dic hodie.vt
eo.tit.c.j.lib.vj.In fundum autem ꝛ rebus alijs etiam eccleſiarū be-
ne poſſunt preſcribi ꝛ limites ꝛ adherentia limitibus:ſed ſpatio.xl.
annorum.vt hic habetur.vnde hic Gof.qđ poſtꝙ fines ſunt turbati
ꝛ alter incipit fines poſſidere vt ſolum proprium nō vt fines:tūc in-
cipit preſcribere.ante turbationem autem nō preſcribit:quia vterqꝫ
finibus cōmunibus vtitur ratione ſue partis.ff.p ſocio.l.ꝛ merito.

1 ☞ Preſcriptio non currit tempore hoſtilitatis.
2 Eccleſia dicitur qñ in parochia ſua habet titulos abſqꝫ parochia.
3 Eccleſia parochialis quomodo hꝫ tria iura in ſuos parochianos.
4 Eccleſie parochialis iura an indiſtincte poſſit quis in parochia al-
terius acquirere ex conſuetudine.
5 Preſcribere an vnus epiſcopus poſſit iura epalia in alterius dioce
ſi in certa parte dioceſis etiam remota a limite.
6 Funerandi ius in quo conſiſtat.
7 Decimas percipit mater eccleſia īfra fines ſue parochie ꝛ nō capelle
niſi priuilegio ſpeciali.

1. **Ex tranſmiſſa.** ¶ † Tēpore hoſtilitatis nō
currit preſcriptio.Prima ps
ponit querelam.Secunda dat iudicē.ſcđa ibi.diffinitio-
ni. ¶ No.j.qđ parochialis eccleſia:qͣ maxime dicit etiā
ſi habet alias eccleſias in ſua parochia nō habentes parochiā ſuper
iure parochiali:ꝛ decanarum:ꝛ oblationum.fundat intētum de iu-
2 re cōmuni. ¶ † No.qđ eccleſia dicitur maxime:quando in parochia
3 ſua habet titulos abſqꝫ parochia. ¶ † No.iij.tria que ſunt de iure
parochiali.ſ.ius funerandi ius decimarum ꝛ obligationum:in qui
bus fundat intentū parochialis eo qđ parochialis de iure cōmuni.
Item qđ in parochia etiam fundat intentum in alijs omnibus in-
tentionibus ſpiritualibus.ad hoc.de deci.cum contingat. ¶ No.p-
4 ſcriptionem nō currere tēpore hoſtilitatis. ¶ † Quero an indiſtin-
cte poſſit quis in parochia alterius acquirere ex conſuetudine iura
parochialia.Hoſt.loquens de cōſuetudine.j.de cleri.non reſi.qꝛ nō
nulli:dicit qđ licet cōſuetudo poſſit dari vni eccleſie ius percipiendi
prediales decimas in alia.de deci.cum ſint.ꝛ.c.apoſtolice.Nō tamē
idem de perſonalibus:nec de iure baptizandi alienum parochianū
nec de oblationibus primitijs vel alijs que inter corporalia compu
tantur.res enim facilius ſubmittitur quā perſona.de fo.compe.ſi-
gnificaſti.Et quia cōſuetudo videtur irrationabilis.de paroch.c.ſi.
de penis.omnis.niſi quantum per ius canonicum approbatur:vt
qđ archid.ꝛ alij quidam preſcribant iura parochialia ꝛ habeant iu-
riſditionem.de cōſuetudine.j.c.cum olim.ꝛ.c.veniens.de offi.arch.
c.ſi.ſed irrationabile eſſet qđ vnus rector in alteriꝰ parochia omnia
preſcriberet.de ſepul.c.j.ꝛ.c.certificari.hec ſunt verba Hoſti.quibus
multum obſtat hec decre.niſi reſtringatur hec ad cōſuetudinem vel
quando omnia vult acquirere ex preſcriptione:vel intelligatur quā
5 do non habet titulum. † Nunquid autem vnus epiſcopus poſſit p-
ſcribere iura epalia in alterius dioceſi in certa parte dioceſis etiam
remota a limite.vnde Inno.hic de dormitione preſcriptiōis.reſer-
uo.j.eo.cum non liceat.vbi glo.tangit.Glo.colligit ſuperiorē eccle
ſiam agere poſſe ſuper iure ſubiectarum.ad hoc allegat ſua iura.de
ſuc.ab inte.c.ſi.de verbo.ſigni.cū inter.de no.oper.nun.c.j.alle.abb.
6 de elec.querelā. ¶ † Quero in quo cōſiſtat ius funerandi.dicit.glo.
qđ cōſiſtat in ſepultura mortuorum ꝛ exequijs ꝛ oblationibus:inde
7 peruenientibus de quo.de ſepul.per totum. † Glo.pe.colligit matri
cem eccleſiam debere percipere decimas.j.fines ſue parochie.ꝛ ſic ca
pelle nihil debent habere quod dicitur verum niſi per ſpeciale priui
legium vel indulgentiam.alleg.de deci.cum contingat.xvj.q.j.deci
mis.de hoc plene dixi.j.e.cum contingat.et tenendo quod ibi dixi.
hec decret.non obſt.quia iſte eccleſie inferiores nō habebant paro-
chiam.de hoc.xvj.q.j.ſtatuimus.

1 ☞ Preſcribi non poſſunt procurationes que debentur legatis et
nuntijs apoſtolice ſedis ratione viſitationis.ſecus ſi ratione inſti-
tutionis vel conſuetudinis.nu.8.
2 Ad procurationem nuntiorū ꝛ legatorū tenentur clerici beneficiati
ad quam debent cōtribuere canonici eccleſiarum cathedralium.
3 Procuratio nuntiorum ſedis apoſtolice ꝛ legatorū eſt de iure obe-
dientie ꝛ dicitur impreſcriptibilis.
4 Conſuetudo ꝛ priuilegium quo caſu nō comparantur.
5 Canonici quomodo poſſunt appellari ordinarij.
6 Expenſas factas in conſecratione epiſcoporum an capitula ſolue-
re teneantur.
7 Preſcriptibilia an ſint omnia que priuilegio ſunt queſibilia.

Accedentes.

1 Accedentes. ¶ † Procurationes q̄ de-
bentur legatis: et nuntijs
apoſtolice ſe. preſcribi nō poſſūt. h. d. Prima pars
ponit querelā. Secūda dat iudicem. ibi. nolentes.
¶ † No. j. de iure clericos bñficiatos teneri ad pro-
2 curationem nuntiorum ꝛ legatorum apoſtolice ſe-
dis ꝛ qd ad ipſam cōtribuere debēt canonici eccleſiaꝝ cathedraliū
3 † Et no. qd in talibus procurationibus: ſuperioribus debitis: non
4 poteſt cōſuetudo vel preſcriptio tanq̄ cōtra ius obediētie. ¶ † No.
caſum in quo non equiparaṫ priuilegiū ꝛ cōſuetudo ꝛ in quo aliqd
eſt acquiſibile priuilegio quod non eſt acquiſibile cōſuetudine ꝛ hoc
5 qꝛ cōſuetudo trahit originē ab alio q̄ cui preiudicatur. ¶ † Not. ca-
nonicos appellari ordinarios ꝛ eſt vulgare loci ſicut rauēne dicunṫ
6 cardinales. ¶ † Quero an capitula teneanṫ ad expenſas que fiant p
cōſecratione epoꝝ ſuoꝝ dic quod ſic nec excuſanṫ cōſuetudine vel
preſcriptione. arg. huius. c. Ho. remittit ad no. de elec. cum preteri-
te quis ordo debitus eſt in ſoluendo vel exigendo ꝑcurationes: dic
quod ordo eſt vt ponderentur facultates ꝛ plus debito vt quis non
aggrauetur. de offi. ordi. conquerente. de ſta. mo. in ſingulis. de cen-
7 ſi. cum inſtantia. ¶ † Quero an omnia queſibilia priuilegio ſunt p̄-
ſcriptibilia. Jo. quod nō. xi. di. catholica. xciij. diſt. illud. c. diſt. ꝫ mo
rem dicit qd nō. dic inquantum detrahunt obedientie ſuperioꝝ vel
vniuerſali eccleſie romane. ꝛ aliarum eccleſiarū non prodeſt cōſuetu
do vbi ꝑdeſt priuilegium niſi ꝛ cōſuetudo ſit generalis vt no. in glo.
predictis. gl. i. pſequitur generalia. in glo. j. in fi. dic vt de reg. iur. q
8 ſentit. li. vj. ¶ † Oppo. qd preſcriptibilis ſit procuratio. xviij. qd. ij.
eleutherius. glo. dicit qd triplex eſt ꝑcuratio. Una que debetur ra-
tione viſitationis ꝛ in hac non currit preſcriptio. Alia que debeṫ ra
tione inſtitutionis ꝛ in hac currit preſcriptio. Alia que debetur rō-
ne conſuetudinis: ꝛ in hac etiam currit. Aduerte inquantū glo. di-
cit ꝑcurationem deberi ratione inſtitutionis non intelligas de iu-
re cōi: ſed debetur ex ſtatuto vel conuentione appoſita tpe dedicatio
nis vel cōſtructionis eccleſie. de hoc. j. de cenſi. ꝑcuratiōes. ꝛ. c. vene-
rabili: ꝛ no. glo. que tangit de triplici ſpecie procurationis.

1 ☞ Preſcribere non poteſt ſubditus obedientiam quam debet
prelato.
2 Epiſcopus eſt caput in ſua dioceſi ꝛ alij inferiores prelati reputanṫ
membra.
3 Honor ꝛ eadem reuerentia debetur capitulo vacātis eccleſie q debeṫ
ipſi epō vel prelato.
4 Parochiano vel ſubdito quando licet recedere impune a ſuo p̄lato
vel rectore ſeu vicario.
5 Preſcriptio quibus caſibus nō currit. nu. 10.
6 Preſcriptio quibus caſibus dormit vel non.
7 Preſcriptio nunquid ex pacto poſſit impediri.
8 Preſcriptio an currat contra prodigum.
9 Preſcriptio an currat hereditate iacente.
11 Preſcribere an poſſit emptor penſionē factam ſuper re vēdita ſi co-
colonus venditor ſoluit penſionem domino vel non.

1 Cum non liceat. ¶ † Subditus nō p̄ſcri-
bit obedientiam contra
p̄latum. h. d. Sunt due ptes. Prima reprehendit factuꝫ
iſtoꝝ quibus ſcribitur exprimendo cauſam. Secundo il-
2 lud corrigi precipit ꝛ exceptionem remouet. ¶ † Not. nō licere mē-
bra a capite recedere ꝛ quod caput eſt epiſcopus in dioceſi. alij p̄lati
membra. vide de elec. ſignificaſti. in fi. ¶ No. ij. qd ſup obedientia: ēt
quo ad prelatos dioceſis eps fundat intētū de iure cōi: ꝛ ſuper reue-
rentia. ¶ No. ſummariū qd ꝫ obedientiam non currit preſcriptio.
dicit Jo. an. qd caput eſt honorabile membrū hoīs. vñ ſine alijs mē-
bris locum facit religioſum. ff. de reli. ꝛ ſump. fu. l. cum in diuerſis: et
amputato capite fruſtra ſe iactat habere alia membra. j. qd. j. illi ſm
3 Jo. ¶ † No. qd illam reuerentiā debent inferiores p̄lati capitulo va
cantis eccleſie quam debent p̄lato ꝛ ſuccedit capitulū vacāte ſede in
4 ptāte obedientie ꝛ reuerentie ſiue iuris. ¶ † Op. qd licitū ſit ꝑpria
autoritate recedere a ſuperioribus. de elec. qꝛ diligentia. xxxij. di. pre
ter hec. So. glo. dicit qd licet recedere a depoſitis vel ſuſpenſis intel-
lige ſiue ſint ſuſpenſi ab hoīe ſiue a iure ex quo ſunt preciſi. in ſacris:
ꝛ in his a quoꝝ collatione ſunt ſuſpēſi licet recedere ꝛ in hoc bene di
cit glo. quidam non ſunt ſuſpenſi ipſo iure depoſiti vel preciſi. ꝛ di-
cit glo. qd regulariter non lꝫ ab eis recedere. Fallit in notorio forni-
catore. in heretico. in ſciſmatico ꝛ ſymoniaco in ordine. in alijs autē
q̄q̄ notorij ſint ab eis ꝑpria non licet autoritate recedere. idem gl.
ij. q. vij. ſacerdotes. glo. addit ibi de non ſeruantibus canones: ꝛ excō
municatis ſed excōicati cōprehenduntur in primo membro de preci-
ſis. Quare aūt plus viteṫ iſti q̄ alij. glo. dicit qꝛ canon hoc dicit. Sꝫ
eſt dubiū hoc de quo queritur quare hoc dicit canon ꝛ ab his plus
quā ab alijs permittit. Sed dic quod ratio eſt in ſymoniaco in ordi
ne: qꝛ intus ortus occidit quātūcunq̄ occult⁹: vt no. de ſymo. tanta
fornicatio aūt inquinat aīam ꝛ corp⁹ ꝛ nimis frequentaṫ. xxxij. q. vij.
q̄diu oībus. ideo magis pſequēda. de penis. aut facta. §. ſi. ſecundū
Hoſt. idem Goſ. de ſymo. tanta. dic de hoc vt dixi. de coha. cle. ꝛ mu.
5 veſtra. ꝛ in. c. ex tenore. ꝛ. c. ſi. de tempo. or. † Glo. vlti. ponit caſus in
quibus non currit preſcriptio aliquos ponit in quibus non currit
ratione rei vel natura iuris. de quo preſcribendo agitur aliquos in
quibus non currit preſcriptio ratione perſone contra quaꝫ preſcri
bitur. aliquos in quib⁹ nullo modo currit: aliquos in quibus dor-
mit. Et ponit in fine aliquos in quibus non preſcribit vel non currit
preſcriptio ex defectu in perſonam vel circa perſonam preſcribentis
Inquantum dicit liberum hominem non p̄ſcribi intellige vt not.
de inde. c. ij. ſuper glo. iij. ꝛ de materia in. c. illud alleg. in glo. Inquā
tum gloſſ. dicit longiſſima p̄ſcriptione vſufructuarium ꝛ ſimiles p̄-
ſcribere. forte voluit glo. quod de preſcriptione. xxx. anno. argu. l. ſi-
cut. C. de preſcri. xxx. anno. hoc habuit ab accur. in. l. creditores. ſed
illud procedit de iure canonico. hoc eſt correctum vt dicam. j. c. fina.
dic vt ibi dixi. de hoc vide in ſpecu. eo. titu. verſi. quid ſi colonus et
tribus ſe. Pro declaratione huius glo. ꝛ eorum que ſcribit Innoc.
ꝛ Jo. an. ſ. eo. ex tranſmiſſa. Eſt aduertendū qd quādoq̄ p̄ſcriptio
nullo modo currit vt quando res vel ius indefinite eſt nō preſcripti
bile: ꝛ quando hoc cōtingit glo. ponit aliquos caſus alia examina-
tione non indigentes. Qñq̄ non currit preſcriptio mixta cōſidera-
tione rei ꝛ pſone vt in laico quo ad decimas ꝛ ius ſpūalis quandoq̄
dormit p̄ſcriptio. qñq̄ interrumpitur qñq̄ currit: ſꝫ daṫ reſtitutio.
Circa primū eſt dubiū: an eo quod res eſt inalienabilis ſit impreſcri-
ptibilis. tex. videṫ quod ſic in. l. ſi fundus. ff. de fun. do. p̄ſcriptio eīm
alienatio eſt: vt ibi. ad hoc. ff. de vſuca. l. vbi lex de regu. iur. qui con-
tra. lib. vj. quare prohibita alienari emens eſt male fidei vt ibi. dic ſi
ius prohibet ſimpliciter alienationeꝫ res eſt impreſcriptibilis quo
ad inchoationem quo ad inchoatam finiendā anteq̄ qualitas inhi
bens ſuperuenerit ſecus: quia non impedit illam: vt. d. l. ſi fundum.
quod credo de iure ciuili. de iure autem canonico: ſi ſciret conditio-
nem rei ſuperuenientem: quia eſſet in mala fide p̄ſcribere non poſ-
ſet vt puto. j. c. fina. Si autem prohibetur alienatio rōne perſone: et
nō ſimpliciter. dic vt in. l. ij. §. ſi a pupillo. ff. de vſuca. pro empt. Si
aūt ꝑmittitur alienatio: ſed non ſine ſolennitate. dic vt dicam. j. co.
ſi diligenti vide Bar. in. l. fin. C. i qui. ca. in integ. reſti. nō eſt neceſſa.
ꝛ ibi Bar. vltimo hoc caſu dicit quod ꝑcedit preſcriptio: ſed hoc in
tellige vt no. in. d. §. ſi a pupillo. circa ſecundum quando interrumpi
tur ꝛ de effectu interruptionis dixi. ſ. c. illud de effectu dormitiōis.
Hic aduerte: qꝛ differentia inter interruptionem ꝛ dormitionem in
hoc: qꝛ ſi interrumpitur tota tela preſcriptionis conquaſſatur. vnde
oportet a capite principiari. Si autem dormit ſola tempora inuti-
lia detrahuntur: ꝛ vltima primis continuantur detracto tpe dormi
tionis. j. eo. auditis. Reſtat ergo videre quando dormit ꝛ qñ inter-
rumpitur ꝛ an vbi dormit ſubducaṫ tempus ipſo iure an per reſtitu
tionem. dic ſi actus excludit negligentiam vltra hoc ſupponit oppo
ſitum vigilantiam: qꝛ vltra negligentiā aliquid ſit contra p̄ſcriptio
nē interrumpit vbi interruptionis actus vt ſufficiens eſt approba-
tus a iure ꝛ hec aliquando eſt naturalis aliquādo ciuilis. de qua in
d. c. illud. Si actus excludit negligentiā: ꝛ non datur vigilantia op-
poſita tunc inducit dormitionem vt quando daṫ agēdi impotentia
quo caſu ſi impōtētia eſt iuris regulariter nō currit preſcriptio: ꝛ ꝓ-
cedit illud non valenti agere nō currit preſcriptio: ꝛ non currit ipſo
iure ꝛ dormit illo tempore: vt. l. ſicut. C. de preſcri. xxx. an. l. j. in fi. C.
de anna. exce. qd eſt verum qñ ſuperuenit impedimentū qñ inchoa-
tam preſcriptionem. Secus dicit ſi impedimentum ſuꝑueniat poſt
qꝛ currit ꝛ datur reſtitutio: vt. l. ſed ꝛ ſi per pretorē. §. ſi. ff. ex qui. cau.
ma. ſꝫ ibi fuit impedimentū facti. dic ſi impedimentum ſuperuenit
etiam ex poſt facto nō impediṫ preſcriptio. l. ſenatus. ff. de offi. pre.
ſed datur reſtitutio: vt ibi ꝛ illud tenet Guil. de cu. ad qd. l. ſi fundū.
ff. de fun. do. ꝛ hoc tene: licet Butri. dixerit quod non currit ipſo iu-
re per. l. fina. §. donec. C. de iure deli. vt dicit Barto. in. l. ſenatus. ſed
ille. §. poteſt intelligi quando impedimentum ſuperuenit ante in-
choatam. Ideo Barto. tenet Guil. Aduerte tamē quia intellige nō
valentem agere: qui nec poteſt miſſionem executoris interrumpere
vel aliter extraiudicialiter etiam: al's curreret: licet non poſſet age-
re: ſed daretur reſtitutio vt dicit glo. in. d. l. ſenatus. ad. l. ſi fundum.
reſponde qd ibi impeditur agere ratione rei vt dicit Barto. in. d. l.
ſenatus. Si impotentia eſt facti tūc ſit pro regula quod preſcriptio
currit ſed datur reſtitutio. Fallit niſi vbi apparet expreſſum oppo-
ſitum. Qui autem ſint caſus vbi interrumpatur dixi in. c. illud. Ca-
ſus vbi dormit dupl'r ponit glo. ꝛ Inn. ſ. eo. ex tranſmiſſa quorum
primus eſt tempus hoſtilitatis qualis exigaṫ hoſtilitas. dicit In-
no. qd talis qd non reddaṫ ius in terra propter impetū hoſtium. id
non habuit pars contra quam currit preſcriptio facultatem peten
di ſibi debitū. ff. de acquir. poſſ. qui vniuerſas. §. i. ꝛ. ij. ꝛ de vſuca. l.
naturaliter. vnde licet fuerit opi. q̄ hoc caſu fuerit interrupta. vera
eſt opi. quod dormit: vnde finita hoſtilitate poterunt antiqua tem
pora vltimis cōtinuari. ꝛ ſubducto tpe hoſtilitatis cōtinuabiṫ. j. eo.
auditis. ad hoc alleg. bar. l. ſi. C. fini. regun. limito alle. conſti. Frede.
6 de pace conſtā. §. poſſeſſiones. ¶ † Glo. ponit quatuor caſus in qui
bus dormit tps pupillaris etatis. alleg. iura. tps ſuſpenſionis p̄lati

tempus durantis matrimonij quo ad vxorē que agere nō pōt tem-
pore paterne poteſtatis quo ad filiumfam. ſed oēs iſti caſus pñt re-
duci ad vnā regulā. ſ. poſitā qꝺ vbicunqꝫ quis impedit̄ agere impe-
dimento iuris: non currit preſcriptio ⁊ dormit durante vtili impe-
dimēto hoc tñ hꝫ intelligi in preſcriptionibus currentibus ex ter-
minis preſcribentis. Secus in his que currunt ex negligentia non
vtentis. tex. ⁊ glo. ff. de ſerui. ru. predi. l. attilicinus. de hoc ꝑ Cy. C.
de preci. impera. offe. l. quotiens. Fallit quando impedimentū agē
di ſurgit ab inditione feriarum: qꝛ ſi ferie ſunt vſitate currit tempus
⁊ non datur reſtitutio: qꝛ preuideri potuerunt ſecundum Inno. ff.
ex qui. cau. ma. l. ſed ⁊ ſi per pretorem. §. ſi ferie. Si non ſunt vſitate:
tunc currit tempus ipſo iure: ſed datur reſtitutio tanti tēporis quā
tum perdidit propter tempus lapſum inutiliter ⁊ illud ſubducitur
data reſtitutione oportet tamen quod doceat ſe voluiſſe agere. be-
ne dicit: ſed tunc potius eſt impedimentum facti ⁊ hoīs ꝙ iuris. ſ. re
pentinas ferias indicentis inquantum dicit neceſſe vt oſtenderet ſe
interim voluiſſe agere bene dicit alias non purgat negligentiam:
nec apparere poteſt quod fuerit impeditus ꝓpter ferias: ſic ſi quis
impedit̄ caſu oportet qꝺ tempore caſus dederit operaꝫ rei expediē
de: alias caſus non excuſaret vt. ff. de re mili. l. qui cōmeatus. ⁊ no. in
l. ij. §. ſi quis ita. ff. ſi quis cau. per Bar. qꝺ notabis. Quintū caſum:
⁊ hec eſt ꝓprius quando facto impedit̄ vt non currat ponit Inno.
ſi tp̄s ꝑlati male alienantis ⁊ dilapidantis: quia illud ſubducit̄. xvi.
q. iij. ſi ſacerdotes. Sextus tp̄s captiuitatis ab hoſtibus quando ec
cleſia eſt ab hoſtibus capta ita quod prelatus agere nō poteſt. vt. ſ.
eo. ex tranſmiſſa. procedit hoc forte fauore eccleſie: nam priuato vt
puto curreret: ſed daretur reſtitutio dūmodo in ciuitate ius redde-
retur vel procedit caſus quando tota ciuitas eſt capta ita quod ibi
ius non redditur. ideo qꝛ in italia quandoqꝫ derobantur capte ciui-
tates ⁊ non poteſt ibi ius haberi ꝓpter occupationem totius ciuita
tis: ſatis equum puto qꝺ non currat tempus. Secus puto ſi vna ꝑs
alterā expelleret de ciuitate ⁊ alteri ius non redderet̄ vt aliquando
fit: qꝛ tunc curreret tp̄s ⁊ daretur reſtitutio cum nō reperiatur hic ca
ſus a iure expreſſus vt non currat ipſo iure. Septimus tp̄e ſciſma-
tis. i. diuiſionis eccleſie: qꝛ ſi ꝓpter ſciſma non poteſt eccleſia habere
ius propter ciuitatem que tenetur a ſciſmaticis tunc non currit tp̄s
ipſo iure. j. eo. cum nobis olim. Octauus tempus vacantis eccleſie.
j. eo. auditis. ſ. c. j. ⁊ c. de quarta. idem ſi vacat hereditas. de ſtipu. ſer
uo. l. ſi ſeruus hereditarius. Nonum caſum addit Barto. de tempo-
re mortalitatis quod ius non redditur: quia illa eſt hoſtilitas dei ꝑ
c. ex tranſmiſſa. hoc ſentire videtur Inno. hic inquantum dicit ſi ꝓ-
pter defectum iudicis vel rei non agat̄ qꝺ non currit tp̄s. ⁊ allegat. l.
ſed ⁊ ſi per p̄torem. §. per totam. vſqꝫ ad. §. quod vero. Sed illa ꝓbat
dandam reſtitutionem per que puto quod ex quo non apparet ex-
preſſum ⁊ impedimentū facti eſt opus eſſe reſtitutione in oībus caſi
bus in quibus dixi dormire licet quidā dixerint opus eſſe reſtitutio
ne ad tp̄s vt quidā dicunt quos recitat hic Inn. per. l. ab hoſtibus.
§. ſi. ff. ex qui. cau. ma. nec ob. illa lex quia ibi loquitur in caſu abſen-
tie rei publice cauſa vbi nō reperitur diſpoſitum quod non currat.
Idē ſi deducitur ſiue ſit medium tp̄s ſiue vltimū preſcriptionis. licꝫ
aliqui dicant per illum. §. ſi. qꝺ nō ſubducit̄ mediū niſi preſcriptio ſit
tp̄e impedimenti cōpleta. nec ob. ille. §. quia loquit̄ in tp̄e qꝺ ſubdu
citur non ipſo iure ſed ꝑ reſtitutionē quo caſu lꝫ ⁊ in illo ſint opi. te-
nendo illā qꝺ non ſubducat̄ dicitur qꝺ aliud eſt in reſtitutione que
odioſa eſt ⁊ ſtricta. aliud in dormitione preſcriptionis que fauorabi
lis eſt. item reſtitutio fundatur ſuper leſiōe: oportet ergo qꝺ detur
leſio ex qua cauſetur reſtitutio que datur niſi demum tp̄e impedimē
ti ſic completa preſcriptio. ⁊ ſic ſit perfecta leſio. C. de reſtit. in integ.
minoribus. ar. de iuretur. nā ⁊ poſtea. §. ſi minor. Et hic tenēdo opi.
vnam que fuit Hug. Sed ſi tenes opi. Bal. idem eſt in reſtitutione:
quod in dormitione vt etiam ad mediū tp̄s reſtituat̄ ⁊ in hoc reſidet
Inno. ſuper iſtis opi. quid tenendū. dic vt per Cy. in. l. ignorare. ⁊. l.
ſi quo tp̄e. de reſti. mi. per Bar. But. ⁊ alios in. l. ab hoſtibus. §. ſed
quod ſimpliciter. ff. ex qui. cau. ma. qꝺ expediui ſuper cle. j. de reſtit.
in integ. ideo non inſto hic per quod decide ſcripta poſt Hoſ. j. c. cū
nobis que ſcripta ſunt hic per Jo. an. de materia in titu. cū ꝯtingat.
7 alleg. in glo. ⁊ in. §. prima actione. alleg. in glo. † Nunquid aūt ex pa-
cto poſſit impediri preſcriptio. Tangit Jo. an. poſt Roſ. ſuper ru-
brica. de preſcrip. in addi. ſpecu. ⁊ tenet quod pacto pōt induci ⁊ pro
derit pactum contra ipſum paciſcentem: quia non pōt habere bonā
fidem ⁊ contra habentē cauſam ab eo: quia ſic regulariter nocet pa-
ctū. C. de euic. l. emptori. ff. ſi fam. fur. fe. di. l. quotiens. non aūt impe
dietur alter extraneus: quia pactū perſonale non ſequit̄ tertium. vt
l. ſi. ff. de contrahē. empt. ff. de reli. ⁊ ſump. fu. l. neratius. ad hoc vide
tur tex. expreſſus in. l. quod ſi nolit. §. ſi quis ita. ff. de edi. edic. Bar.
poſt Dyn. illud videtur approbare in. l. nemo poteſt. de lega. j. vbi
Dyn. ſed dicit qꝺ non ex viribus pacti: ſed pro eo quod deficit bo-
na fides in caſu in quo exigitur vbi non exigitur bona fides vel adeſt
vt in extraneo. dicit quod pacto impediri non poteſt ſicut nec fun-
data ſuper vtilitate publica. de fo. competen. ſi diligenti. Puto qꝺ
⁊ ex vi pacti: quia hec tangunt principaliter priuatam vtilitatem. ſe

cundarie publicam cui poteſt pacto renuntiari vt dixi. de fo. cōpe.
ſi diligenti. quod maxime procederet in preſcriptione mere odioſa:
⁊ quia pōt pacto interrūpi: vt dicit Dy. in. l. ſicut. de preſcri. xxx. an.
multo fortius impediri inchoari vt de iureiuran. item quia pactum
excludit negligentiam. vide quod no. C. de ſacroſanct. ecc. autent.
8 quas actiones. † Ex his deciditur an preſcriptio currat contra ꝓdi-
gum Joan. an. in addi. ſpecu. hoc titu. Uber. de bobi. tenet quod ſi-
cut non currit pupillo ita nec furioſo vel prodigo: nā lex prohibēs
alienare pupillo extenditur ad prodigum. ff. de re. eo. l. qui neqꝫ. C.
de cura. fur. l. ij. ⁊ quia plus eſt ſimilis ꝓdigo quam adulto. ff. ex qui.
cau. in poſſeſ. ea. l. fulcinius. §. adeo ad omne dubium tollendum di
cit quod eſt vtilius quod detur reſtitutio ⁊ petatur. Non obſt. quod
non poſſit agere: quia immo poteſt cum curatore. hec puto vbi pre-
ſcriptio cauſaretur ex alia alienatione quam prodigi: vbi prodigus
vel furioſus alienaret tunc dicenduꝫ: vt. l. ij. §. ſi a pupillo. de vſuca.
ꝓ empto. ⁊ dicam. j. eodem ſi diligenti. ⁊ de regu. iur. qui contra iura
9 ⁊. ff. de vſuca. l. nunꝙ. † Ex hoc deciditur an iacente hereditate cur-
rat p̄ſcriptio. ſpec. dicit quod ſic in titu. de p̄ſcriptio. §. j. verſicu. itē
not. alleg. ff. de in diem adiec. l. ſi p̄dio. ff. de vſuris. l. fina. ff. de diuer.
et tempo. p̄. l. ſi ſeruus. ff. de verboꝝ obliga. l. ad diem. ſed iura illa lo-
quuntur in conuentionali. ſatis puto quod cum ſit in facultate he-
redē adeūdi currat p̄ſcriptio ſi per eum ſtat: qꝛ pōt facere vt poſſit vt
l. qui poteſt. de regu. iur. de electio. c. finali. Sed ſi alter eſt impedit⁹
equum eſt eum reſtitui ex quo ſubeſt facti impedimentuꝫ. ad quod
ff. ad carbo. l. ſi prius. ⁊ quod not. ff. de acquiren. heredita. l. ventre q̄-
dam que ponit hic Calde. de p̄ſcri. obedientie. dicam. j. eodem audi
10 tis. ¶ † Ultimo gloſſ. enumerat aliquos caſus in quibus non cur-
rit p̄ſcriptio ex cauſa concernente pſonam preſcribentis vel ex qua-
litate poſſidendi vt in p̄cario tenente. x. queſtione. iij. cognouimus.
eſt ratio quia non ſibi ſed alteri poſſidet. vnde non poteſt eſſe bone
fidei: vt. l. male agit̄. C. de p̄ſcri. xxx. an. et eſt ratio que ſequitur. idem
dicit glo. in vſufructuario ⁊ eſt eadem ratio inquantum velit ꝓprie-
tatem preſcribere: quia illo reſpectu eſt in mala fide: ſed ſi vellet pre-
ſcribere reſpectu vſufructus bene poteſt ſi non habet vſufructum
ſpatio cuius temporis initij memoria non exiſtat. l. iuſto. §. non mu
tat. ff. de vſuca. item ⁊ ſpatio. x. vel. xx. annorum quo ad laicos ⁊. xl.
quo ad eccleſiam vt. l. fina. C. de long. tempo. p̄ſcri. nec obſtat dictus
§. non mutat: quia non preſcribitur cum proprietate vel non p̄ſcri-
bitur ſpatio triennij tanꝙ res mobilis: ſed ſic vt res immobilis: vt
ibi dicit Barto. Nec obſtat. quod non habet cauſam continuam: qꝛ
ſatis eſt continua ex quo ſeruitus debetur pſone: quia animo conti
nuatur vt dixi. de cenſi. c. peruenit. Item dicit glo. de creditore. dicit
illud verum inquantum vellet p̄ſcribere ꝓprietatem ⁊ eſt ratio vt di
xi: quia alteri poſſidet ⁊ ſic eſſet in mala fide idem dicit de colono: et
eſt eadem ratio fatetur gloſſ. quod preſcribit ſpatio longiſſimo for-
te vult in gloſſ. in. l. ſicut. C. de preſcri. xxx. anno. quod ſcribat ſpatio
xl. anno. vel tanti temporis cuius non ſit memoria quod non pla-
cet niſi referatur glo. ad vſufructuarium inquantum vellet preſcribe
re vſufructum inquantum referatur ad alios caſus vel ad iſtam re-
ſpectu ꝓprietatis non ꝓcedit glo. iure noſtro ꝓpter malā fidem. vt. j.
11 c. ſi. ⁊ regula poſſeſſor. de reg. iur. li. vj. † Nunquid aūt ſi colonus alte
ri vendidit ⁊ domino ſoluit penſionem vel non ſoluit poſſit preſcri
bere emptor vide per ſpecu. in ti. de preſcri. ⁊ de alijs circa colonum.
§. j. verſi. quid ſi colonus. ⁊ hec ſufficiant pro modo.

1 ☞ Preſcriptio centenaria currit in feudo ro. eccleſie contra ipſam eccleſiam.

2 Laicus eſt capax cenſus tp̄alis debiti eccleſie ratione iuriſditionis temporalis.

3 Cenſus pōt deberi ⁊ peti ratione conſuetudinis.
Seruitia poſſunt dici debita ratione conſuetudinis.

4 Litis cōteſtatio inducitur rōne ad ius: non aūt ad factum.

5 Liber cenſualis in quo ſcripte ſunt ſolutiones cenſus ⁊ recognitio-
nis ꝓbat. nu. 7. ⁊ maxime in factis antiquis ⁊ quō liber de archiuo
publico extractus ꝓbat vt publicus ⁊ autenticus. nu. 14.

6 Preſcribere pōt eccleſia ro. cōtra priuatum minori tempore.

8 Notarij aſſertiones preſumunt rei ſcripte veritatem.

9 Preſcribi quō poteſt ius debitum ſubiectum.

10 Preſcriptio minor centenaria quō nō currit ꝯ vaſallū ⁊ ſubditum ipſius eccleſie in rebus q̄ tenet ab ipſa eccleſia.

11 Teſtis deponens ſuper ſolutione debet deponere ex qua cauſa ſit ſolutum.

12 Teſtium dicta obſcura non clare cōcludentia pñt ꝓbari ⁊ certificari ex inſtrumentis productis.

13 Priuilegij nō vſus per negligentiā operat̄ vt ꝑuilegiū non proſit.

14 Preſcriptio non currit contra tributa.

15 Preſcribere an poſſit vaſallus feudum ⁊ libertatem feudi.

16 Notarij ſcripture in dubio creditur.

17 Teſtis dicenti ſe aliter dixiſſe ꝙ examinator notarius ſcripſerit an credatur notario vel teſti.

18 Relationi literaꝝ aduenienti ꝑ notarium ſcripte ſi ſeruiens dicat ſe non ita retuliſſe cui credatur.

19 Domus cardinalis vel epiſcopi pꝛeſumitur ita fidelis vt camera
pape.
20 Officium camerarij quid ſit ⁊ quomodo non expirat per moꝛtem
pape.
21 Pꝛeſcriptio minoꝛ centenaria an contra romanã eccleſiaʒ currat in
bonis inferioꝛum eccleſiarum.
22 Clauſula foꝛma facta ⁊ placita quid ſignificat.
23 Inſtrumentis quomodo in factis antiquis plenioꝛ datur fide quã
teſtibus.
25 Pꝛeſcribere an poſſit caſtellanus tanq̃ feudatarius eccleſie feuduʒ
ipſius eccleſie.
1 T Audientiam. ¶†In feudo rom. eccleſie ꝯ ipſaʒ eccle
ſiam ⁊ vaſallum currit ſola pꝛeſcriptio cẽtenaria. h.
d. In pꝛima ꝓceſſus narratio. In ſecũda diffinitio.
Pꝛima ſubdiuidit. q: pꝛima ponit petitionẽ acto-
ris. Secunda rñſionem rei ibi ſed ea. Tertia ꝓbatio
2 nes actoris. ibi ad quod. ¶†Nota. laicum capacem tꝑalis cenſus
debiti ratione iuriſditionis tempoꝛalis in loco ⁊ poteſt papa illũ li
cite laico concedere quod no. pꝛo iſtis laicis quibus conceditur ca-
3 thena ſuper pontem. ¶†No. cenſum poſſe deberi ⁊ peti ratione cõ
ſuetudinis ⁊ ſic ꝓcedit libellus cũ hac peto cẽſum cõſuetudine debi-
tum vide de offi. oꝛdi. cum dilectus. ¶No. qd etiã pluralitate iuriũ
in re pꝛocedit libellus enumeratus aliquibus iurib⁹ appoſita clau-
4 ſula generali. ¶†No. rñſione ad ius ⁊ non ad factũ litis cõteſtatio-
nem induci. vnde ſi rñdeatur petita nõ deberi inducit. de quo de lit.
5 cõteſta. c. j. ¶†No. ar. libꝛum cẽſualem in quo ꝑſcripte ſunt ſolutio-
nes cenſus pꝛobare ſolutionẽ cenſus ⁊ cõſequẽter cenſum debitũ: et
ſic tales libꝛi vt publici pꝛobant qñ reperiunt in archiuo publico ⁊
loco nõ ſuſpecto: q: hoc modo ſcriptura dꝛ autentica vt no. de fi. in-
ſtru. c. j. ⁊ ij. per Inno. ¶No. in actu perceptibili ſenſu viſus ⁊ audi-
6 tus vt eſt ſolutio cenſus valere teſtimoniũ de viſu tantum. ¶†No.
7 eccleſiam ro. pꝛeſcribere cõtra pꝛiuatum minoꝛi tꝑe. ¶†No. libꝛum
cenſualem recipere ⁊ habere ꝓbationem ⁊ illi detrahi ſecundũ qua-
litatem loci in quo repertus eſt vt ſi in loco ſuſpecto non datur fides
ſi in loco publico qui publicus eſt vbi eſt penes pꝛincipalem auten-
ticam perſonam vel eius officialem tunc autenticus eſt et pꝛobat.
8 ¶†No. pꝛeſumi pꝛo aſſertis a notario ⁊ credulitas ſurgit ex eo quia
habet offm̃ de publico. ⁊ q: iuratus. vnde creditur teſtes dixiſſe qd
ſcripſit eos dixiſſe: licet aliud aperte aſſeratur donec pꝛobet contra-
9 rium. ¶†No. qd ius ſubiecto debitũ inquantũ ſubiecto eſt debitũ:
eſt pꝛeſcriptibile non pꝛeſcripto iure domini. inquantum ſubiectio
eſt debitum nõ vt ꝓpꝛiũ: ſed noie dñi ꝯ ſubiectũ hoc ius nõ ꝑſcribit
non pꝛeſcripto iure dñi ⁊ tunc habes pꝛacticam ſniandi hoc: q: ad-
10 iudicandũ eſt ius ſibi nõ vt ſibi: ſed tanq̃ tali ſubiecto. ¶†Not. qd
cõtra ro. eccle. non currit niſi centenaria ꝑſcriptio nec ꝯ alium ad ꝑ-
iudicium ro. eccle. vt noie ro. eccl. nõ poſſit ius ꝓſequi: lʒ currat ad ꝑ
iudicium ꝓpꝛiũ nec ſibi tanq̃ ſibi non rñdeatur ⁊ ſic ꝓpter cõnexita
tem cũ iure alterius quis cõſequit̃ p alium ⁊ vlteri⁹ noie qd ſuo non
11 cõſequit̃. ¶†Oppo. qd teſtes non ꝓbarent cenſum debitũ ro. eccle.
q: nõ deponebant ex qua cã ſolutũ ⁊ ſic pꝛobatio nõ releuabat. de cẽ
ſibus. peruenit. de cã. poſſ. c. ſi. ⁊ quod ibi no. So. dicit Io. an. quod
cãm ꝓbabat pꝛiuilegiũ ⁊ liber cenſualis. ideo foꝛte dicit magis au-
12 toꝛitate pꝛiuilegij ⁊c. ¶†No. hoc dictũ qd teſtes ⁊ eoꝛuʒ dicta alias
obſcura ⁊ nõ cõcludentia clare certificant ⁊ declarant ex inſtr̃is pꝛo
ductis in eo in quo deficiunt ſi veritas ex inſtr̃is patere põt. Et no.
qd narrata in pꝛiuilegijs pape ex pꝛiuilegijs ꝓbant̃ etiã in ibi aſſer-
13 tis ad cõmodũ pape. ¶†Oppo. qd ſolus non vſus pꝛiuilegij nõ re
pellat eũ: potuit enim nõ vti: q: non potuit cõſequi debitũ ab illo. ⁊
ſic nõ eſt negligẽs. So. hoc intellige qñ non eſt vſus ita qd pateat de
negligẽtia. de pꝛiui. accedentibus. ⁊ c. ſi de terra. C. de diuer. reſcrip.
14 falſo. †¶Op. qd nõ currat etiã centenaria: q: ꝯ tributa nõ currit ꝑ-
ſcriptio. C. de ꝑſcrip. xxx. an. l. cõperit. So. aliud in cenſu vt hic aliõ
in tributo vt ibi cenſus poteſt deberi altero reſpectu quã in ſignum
ſupꝛeme ſuperioꝛitatis tributum qd ꝑſtat̃ in ſignum recognitionis
ſupꝛeme ſuꝑioꝛitatis nõ eſt ꝑſcriptibile vel hic allegabat̃ ꝑſcriptio:
nõ tñ in cenſu: ſed in alijs ſm Hoſ. Io. an. remittit ad duo in. d. l. iij.
15 glo. ſi. †Nunquid autem vaſallus poſſit pꝛeſcribere feudum ⁊ liber-
tatem feudi. vide in ſpecu. de pꝛeſcrip. per Ioan. an. ſuper rubꝛica in
addi. magna. v. ſunt alia. vbi dicit qd ſi tenebat ad certas penſiones:
vt q: tenebatur ad tenedum equum dño imputandũ eſt domino qd
illas non exegit. Si erat feudum honoꝛificum nõ eſt quid imputari
dño tunc ſi. j. tꝑe. xxx. an. dñs habuerit negotia ad que vaſalli eſſent
vocandi ⁊ veriſimile eſt qd dñs vocaſſet ſi vaſallus fuiſſet in militia
vel vxoꝛe ducenda: ⁊ tunc: q: interpellaſſe ex hoc videtur ius dñij: ꝑ-
ſcribit. hoc poſſet ꝓcedere de iure ciuili. de iure canonico ſi eſt vaſal-
lus ex facto ſuo non poſſet pꝛeſcribere: q: non habet bonam fidem ſi
ex facto alieno poſſet pꝛocedere quod eſt dictum. Idem puto in em-
phiteota. ad hoc quod no. gloſ. ⁊ ibi Barto. in. l. comperit. de pꝛeſcri
16 ſcriptio. xxx. an. ¶†Oppo. quod non debuerit credi notario: ſi ali-
ter ſcripſit quam dixerint teſtes vt de falſis per totum. Sol. hoc di-
cebat ſola pars: ſed notario creditur vt publice ꝑſone ex quo aliter
17 non ꝓbatur pꝛecipue circa acta. de ꝓbatio. qm̃ contra. †per hoc vi-
detur ſolui queſtio dominicalis ſi teſtis dicat ſe aliter dixiſſe quã no
tarius examinans ſcripſerit an credatur teſti: an notario. de quo in
ſpecu. de teſte. §. j. v. ſed pone ecce iudex. ⁊ de inſtru. edi. §. reſtat. vſ.
quid ſi dum atteſtationes. ⁊ vſ. ſequentibus. Spec. in pꝛima alleg.
dicit quod de iure deberet credi plus teſti: q: plus credit̃ voci teſtiuʒ
quam inſtrumenti. in auten. de fi. inſtru. ⁊ can. §. hec ⁊ ſiniſtram. ⁊. §.
ſi vero moꝛiãtur dicit quod de facto plus creditur notario: naʒ licet
aliud ſit de iure. ſed ſi iudex audiuiſſet cum notario plus crederet̃ ta
bellioni ſm Ia. bal. hoc verum dicit ad finem ad quẽ teſtes fuerunt
inducti. Sed ſi teſtis accuſaretur de falſo ad penam quod dixerit fal
ſum non ſtaretur dicto notarij. Et dicit ſpecu. oẽs docto. in ſua pꝛi-
uata in hoc concoꝛdaſſe ⁊ hec voluit in ſecũda alleg. v. quid ſi vnus.
vſ. idem concludit ſpecu. in ſecunda alleg. tenet qd credit̃ etiam de
iure notario ſi ſit bone fame ꝓpter officium ſuum vt hic. et. C. de re.
eccle. l. ⁊ magis. §. ne paſſim. de appell. cum parati. ad hoc de condi.
app. per tuas. in integra. item q: teſtes ſingulares cum ſingulariter
examinentur. de electio. cum dilecti. ⁊ c. bone. Si autem tabellio ſit
ſuſpecta perſona potius creditur teſtibus. C. de ſuſpect. tuto. l. iij. §.
ſin autem. ff. de accu. l. ſi cui. §. hiſdem. de pign. illo in ſi. ⁊ remittit. de
18 fi. inſtrumen. cum Ioannes. ad hoc facit de accuſa. cum dilecti. †Ex
his decidit Io. and. in ſpec. in loco pꝛealleg. ſuper. v. quid ſi vn⁹. Si
notarius atteſtetur nuncium vel pꝛeconem retuliſſe ſe talem citaſſe
ſi poſtea ipſe nuntius dicat ſe illum non citaſſe nec vnq̃ retuliſſe an
credatur notario vel nuntio dicit Ioan. and. quod Cyn. in. l. ſi quis
decurio. C. de fal. tenet cum Ia. de are. ex qualitate perſonarum cuʒ
vterq; gerat officium publicum hoc diiudicandum. vnde ſi tabellio
eſt ſuſpectus ex pꝛius geſtis addito dicto vnius teſtis huic ſuſpitio
ni ſibi non creditur: ſed duo hec imperfecta faciunt vnum perfectũ.
C. de teſtamen. ſancimus. de pꝛobatio. reos vel in dubio ſtabit̃ ſcri-
pture. ff. de re iudi. l. diui. de legi. tuto. l. legitimos ſecunduʒ Io. an.
19 ¶†Quero ad quid ponderet libꝛum inuentum in camera cardina
lis. dic quod ponderat̃ quia ſic pꝛeſumitur camera cardinalis fide-
lis ſicut camera pape. arg. C. de ſen. pꝛefe. pꝛeto. l. vna. ⁊ de ap. nouit.
ſecundum Hoſtien. de quo remittit. ad no. de fi. inſtrumẽ. quod ſup
his. de teſti. cum a nobis. ⁊ dicit quod hic poſſit habere locuʒ in epi
20 ſcopo ſm Pe. de ꝓbatio. poſt ceſſionem. ¶†Quero quid ſit offm̃
camerarij. dicit Io. an. viij. q. j. c. j. quod ad officium eius ſpectat tꝑa
lia pauperibus erogare. ipſius autem officiuʒ non expirat per moꝛ-
21 tem pape: vt in clemen. ne romani. de electio. ¶†Quero an contra
romanam eccleſiam in bonis inferioꝛum eccleſiarum inquantuʒ va
let agere currat pꝛeſcriptio minoꝛ centenario. Hoſti. ponderat hoc
verbum pꝛincipaliter: quaſi ſit intentio litere ro. eccleſiam gaudere
hoc pꝛiuilegio in bonis pꝛincipaliter ſpectantibus ad menſaʒ eccle
ſie ro. vel patrimoniuʒ quod tanq̃ pꝛincipale ⁊ pꝛopꝛiũ eſt ab alijs
excluſum. in auten. hec conſtitutio. col. viij. ⁊ ſic non colligitur hic ec
cleſiam ro. ſe poſſe opponere contra omnem ꝑſcriptionem quadra-
genariam in particularibus eccleſijs quaſi ad eam pꝛimo ⁊ pꝛinci-
paliter ſpectet ⁊ ei ſit ſubiecta. de quo. ſ. c. ij. archi. xvj. q. iij. nemo. et
de pꝛeſcrip. c. j. lib. vj. dicit quod quo ad hoc pꝛiuilegium eccleſia ro-
ma. illa gaudet eccleſia lateranẽ. ⁊ res eccleſie illius ⁊ generaliter oẽs
res eccleſie que ad diſpenſationem apoſtolici pertinẽt nullo medio
habent hoc pꝛiuilegium vt hic ⁊ non poſſeſſiões eccleſie ſancti Pe-
tri: licet vtrobiq; patrimonium pape ⁊ eccleſie roma. dicant patri-
monium beati Petri ſecundum Hug. Attẽde tñ quod licet quo ad
ius quo exempta eccleſia eſt ſubiecta pape non pꝛeſcribitur minoꝛi
ſpatio. c. annoꝛum tamen quo ad res particulares eccleſie exempte:
ꝑſcribitur ſpatio. xl. anno. xvj. q. ix. volumus. text. ⁊ gloſſ. ⁊ archidi.
⁊ no. de capel. mo. c. ij. ⁊ dicit archidi. quod hec eſt opi. omnium Ar-
chid. tamen reſidet in opi. contraria. de ꝑſcri. c. j. lib. vj. vbi dicit Io.
tenere ⁊ Hug. quod iura iſta debẽt intelligi ne in rebus eccleſie ro.
fiat pꝛeſcriptio. vel currat. ⁊ ad. c. volumus. dicit quod ſpeciale eſt ibi
gratie fauoꝛe quo apoſtolicus illud monaſterium amplexatur. alſ
roma. eccleſie niſi ſpatio. xxx. annoꝛum pꝛeſcribũtur: ſed tene pꝛimũ
Item inquantum agit pꝛeſcribere in inferioꝛi eccleſia ad pꝛeiudiciũ
ſolius inferioꝛis eccleſie ⁊ non romane pꝛeſcribit ſpatio communi:
vt not. archid. in dicto. c. volum⁹. ad quod. de re iudica. cum ſuper. ⁊
de reſtitu. ſpo. olim. j. vnde per ſe nõ poſſet ſe tueri ſi quadragenaria
allegaretur: ſed bene mediante romana eccleſia ⁊ ſic per alium quod
per ſe non conſequeretur. ff. quemadmo. ſerui. amitta. l. ſi communẽ
ſm Innocen. ⁊ ſic ſibi ſolui debent non tanq̃ ſibi iuſta illud non ti-
22 bi ſed Petro ad hoc. de iureiurando. ⁊ ſi chꝛiſtus. ¶†Quero cum
gloſſ. quid eſt dicere foꝛma facta ⁊ placita. gloſſ. dicit. j. iuriſditio cau
ſarum: ⁊ placitas id eſt penas pecuniarias delinquentium. Alibi di
citur emenda. ſecundum Ioannem and. de offi. oꝛdin. dilectus. ⁊ de
verbo placita. vide pꝛiuileg. ex parte ſuper. j. glo. Ioã. and. exponit
banna. i. ius indicendi bannum vel edictum. ⁊ placita eſt eluſio vul-
23 garis. ſic. j. ne cle. vel mo. c. j. xv. q. iiij. ¶†Oppo. detur teſtib⁹ fides
ſicut ⁊ inſtrumentis. C. de fi. inſtrum̃. in exercendo ⁊ in. c. cum Ioan-
nes de fi. inſtrumẽ. Solu. ſpeciale eſt in factis antiqs vt plus detur

fides inſtrumentis quã teſtibus.ff.de proba.l.celſus. Fallit.ij.vbi
ſcriptura eſt neceſſaria.Tertio fallit vbi allegatur priuilegium qua
ſi exigat ſcripturam vt dicit glo.de cenſi.c.j.ad hoc quod no.de pro
ba.tertio vel ſecundũ Jo.an.reſpicit factum:qꝛ teſtes dicebant ſe vi
diſſe cenſuꝫ ſolutũ ꝑuilegiũ non aſſerebat illud debitũ ⁊facit.de pri
14 uile.ſi papa.lib.vj.¶ †Glo.ſecundo mõ colligit qđ liber cenſualis
facit fidem in factis antiquis.ad hoc de proba.cauſam.ſecũdo qđ li
ber ſcriptus de archiuo publico đꝛ publicum ⁊ autenticuꝫ.¶ Que
rit glo.an caſtellanus hic potuit preſcribere ius hoc tanq̃ feudata
rius eccleſie?Glo.dicit quod ſic:qꝛ per hoc nõ preiudicatur eccleſie
ro.ſic.xvj.q.iiij.volumus remittit.ad ibi no.Joan.and.⁊ quod ſcri
bit de po.prela.bone.ſuper.iiij.glo.⁊ quod no.j.c.proxi.gloſſ.non
placet Hoſt.ne ro.eccleſia habeat vaſallum quem nollet vel non ex
pediret.in ſi.pen.glo.dic ad idem.de offi.ordi.ſi ſacerdos.

1 ☞ De preſcriptione cẽtenaria tempora ſciſmatum deducuntur.
2 Preſcriptio centenaria nõ currit ↄ eccleſiam romanam.
3 Preſcriptioni ſi obſiciatur de tempore quo potuit dormire non ob
ſtat vbi poteſt compleri alijs temporibus ſimul iunctis vt tpꝰ inuti
le medium ſubducatur.
4 Preſcribi an poſſit eccleſia ro.cõtra inferiores minori tpe.c.an.vel
xl annis.
5 Preſcriptio an poſſit tolli per ſtatuta.
6 Preſcriptio nõ currit contra eccleſiam ro.in iuribus prelationis et
priuilegijs.
7 Preſcriptio centum annorum an ſit impoſſibilis probari.

1 CUm a nobis. ¶ †De centenaria pre
ſcriptione que ſola cur
rit contrario . eccleſiam tempora ſciſmatum dedu
cuntur. In prima deciſa cõſultatio. In ſcđa rñſio.ſe
2 cunda.ibi licet.¶ †Not.qđ cõtra ro.eccle. non cur
rit niſi centenaria preſcriptio. ¶ Secundo not.qđ
tpa ſciſmatum de pſcriptione ſubducunt quibus đꝛ preſcriptio dor
3 mire. ¶ No.effectum qđ preſcriptio dormiat:qꝛ tempus inutile me
4 dium ſubducitur ⁊ alia ſimul vtilia iungunt. ¶ †Quero an eccleſia
ro.ↄ inferiores eccleſias preſcribat ſpatio cõi.xl.an.an exigatur cen
tenaria Jo.an.remittit ad ſpec.eo.ti.ver.illud etiam Uin.ſentit qđ
quantum ad papam nõ preſcribitur:qꝛ res eccleſie ſunt ſue:⁊ ſic non
poſſunt amplius effici ſue.l.iij.§.ſubtilius.ff.de condi.ob cauſam.ſꝫ
certe dominꝰ eſt vniuerſaliter:ſed poteſt pſcribere in ſpem.⁊ puto q̃
xl.anni ſufficiant ne ius introductũ p ea ↄ eaꝫ retorqueatur de reg.
iur.qđ ob grãm.li.vj.an valeat priuilegium quod nulli eccleſie cur
5 rat pſcriptio?Cyn.qđ nõ.¶ †No.qꝛ facit qđ per ſtatuta non poſſet
tolli pſcriptio:quia hoc eſſet derogari iuri publico ⁊ ſtatutum eſſet
contra publicam vtilitatem.iiij.diſtin.erit aut lex credo qđ hec non
poſſet facere inferior iudex eccleſiaſticus:quia contra canones eſſet.
de ma.⁊ obe.quod ſuper his:ſed bene hoc facere poſſet ſtatutum lai
ci:quia aliquam habet equitatem in ſe ne quis locupletetur cũ alie
6 na iactura. ¶ †Oppo.qđ contra roma.eccleſiam non preſcribatur.
xciij.diſtin.qui cathedram.So.in rebus ⁊ poſſeſſionibus contra ro.
eccleſiam bene currit preſcriptio:ſed in priuilegio prelationis quo
ſuper alias obtinet principatum non:quia hoc eſſet preſcribere con
tra obedientiam qđ fieri non poteſt.ↄ.eo.cuꝫ non liceat.hoc tenuit
Uincen. adde quod no.de priuil.accedentibus.vide Inn.de poſtu.
bone.ij.archid.xvij.q.iij.nemo ⁊.q.viij.volumus.de cle.egro.c.j.lib.
vj.⁊ ponit Jo.an.de priui.abbates.lib.vj.in nouella.ibi ſuperiorita
7 tis inſignia ↄ ipſum preſcribi non poſſunt. ¶ †Oppo.qđ ſit impoſ
ſibilis preſcriptio.C.annorum.⁊ ſic melius eſſet dicere qđ nulla cur
rat preſcriptio cum paria ſint non eſſe vel non poſſe probari:nã per
inſtrumentum non poteſt pbari:quia per illud non probatur poſ
ſeſſio.de fide inſtrumen.inter dilectos per teſtes etiam nõ quia opꝫ
quod habeant ſaltem.cxiiij.annos ⁊ pauci reperiuntur ad talẽ eta
tem aſcendentes.Solu.dicit glo.quod probabitur probãdo memo
riam non extare:qꝛ tanto tempore res alie preſcribuntur que alꝰ nõ
preſcriberentur.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.l.hoc iure.§.ductus aque vel
quod teſtes dicant ſe audiuiſſe a ſuis maioribus nec ſit aliquis q vi
derit vel audiuerit cõtrarium ſi enim probatur de antiquitate.ff.de
proba.ſi arbiter glo.dicit quod non eſt recedendum a verbis iſtis:
quia dꝫ centenariam pbare preſcriptionem ⁊ ſufficit quod ita pla
cuerit legiſlatori.de modo probandi memoriam non extare.de ver
bo.ſigni.ſuper quibuſdam veniens.⁊.c.quid per nouale. de preſcri.
c.j.lib.vj.in vltima glo.quod centenaria ſit probanda vt gloſſ.tenet
Uin.⁊ Hoſtien.dicens hoc priuilegium per glo.non ledendum ma
xime qꝛ reſpicit honorem dei ⁊ fauorem eccleſie:nam ⁊ priuilegium
conceſſum priuato non debet ledi vel minui de reg.iur.decet.lib. vj.
ſed per hoc non ſoluitur contra.dic ergo quod centenaria poteſt p
bari:qꝛ lꝫ ſit difficile poſſibile eſt tamen tante etatis teſtes inueniri.
item per inſtrumenta poſſet probari preſcriptio.j.e.ſi diligenti no.
⁊ per confeſſionem.vnde licet non ſit ſufficit quod eſſe poſſit vt vite
tur obiectio ſentit glo.quod minor.xiiij.annis non poſſet teſtificari
de his que vidit in etate minori.xiiij.annorum.⁊ hoc no.ij.qđ.ix.te
ſtes.Jo.an.remittit ad no.p ſe de cor.viti.ex pte.⁊ vide in ſpe.de te
ſte.§.opponitur.v.ſed nunquid factꝰ pubes.⁊ Jo.xxxvij.di.relatũ.

1 ☞ De preſcriptione ſubducitur tempus quo vacauit eccleſia con
tra quã preſcribitur.
2 De lege dioceſana que eſſe dicantur.nu.15.
3 Preſcriptione qño põt eximi eccleſia a ptãte epi ex toto p alteram
eccleſiam.nu.9.
4 In libello petitionis iuris debiti nõ ſoluꝫ venit debitũ iure cõi ſed
etiã debitum iure ſpeciali.
5 Preſcriptionis interruptio qño non cõcluditur per interruptionẽ
alicuius articuli vel aliquorum articulorꝫ reſpectu iuris vniuerſalis
aut quaſi poſſeſſionis.numero.10.licet alias poſſit ſe ad totũ exten
dere.vt nu.20.
6 Preſcriptibilis eſt cognitio cauſarum matrimonialiũ ab inferiore
niſi interruptio probetur.
7 Preſcribi põt res determinata ex titulo indeterminato.
8 Preſcriptionis interruptionẽ nõ ſufficit pbare ad illã rumpendaꝫ
niſi probetur infra terminũ preſcriptionis.
9 Probatio vniuerſalis qño ꝑualet probationi indefinite.
10 Interruptio quomodo non concluditur reſpectu iuris vniuerſalis
vel poſſeſſionis per interruptionem alicuius articuli vel aliquoruꝫ
articulorum reſpectu eiuſdem vniuerſalis licet alꝰ interruptio quo
ad vnum ſe extendat quo ad totum.nu.20.
11 Preſcriptio qualiter interrumpat in incorporalibus.
12 Preſcriptio an tollat debitum ſingulis annis ſoluendum.
13 Subiecta quando dicatur vna eccleſia alteri eccleſie pleno iure.
14 Actionibus vel exceptionibus ſeu pbationibꝰ ſimul pluribꝰ accu
mulatis que ſit prior expedienda.
15 Actio in materia ſubiectionis qñ ſit dirigenda ↄ ſubiectũ vel illuꝫ
qui iura ſubiectionis poſſidet.
17 Ad ſynodum alterius epiſcopi ſi clericus vadat an interſit epo cui
ſub eſt ipſe clericus etiam ſi petatur a clerico aliquid qđ dioceſanus
non pretendit.
18 Preſcribi qño poſſit ius ſubiectionis.
19 Actio iuris priuilegij ⁊ preſcriptiõis qño põt cumulari vt nõ videat
in ſe contrarietatem cõtinere.
21 Preſcriptio an currat non valenti agere.

1 AUditis. ¶ †De preſcriptione ſubducitur tem
pus quo vacauit eccleſia contra quam
preſcribitur.Primo pceſſus et concluſionem negotij.
Secundo in deciſa narrat reſtitutionem ab vtraq; parte
petitam ⁊ conceſſam.Tertio in verſicu.quo circa committit proba
tiones recipiendas ſuper reſtitutione et cauſam diffiniendam.
2 ¶ †Nota primo que dicantur eſſe de lege dioceſana ⁊ quod iuriſdi
tionalia videntur legis dioceſane:ſed dic vt dicam.j.⁊ not.de offic.
3 ordina.dilectus.¶ †Secundo nota quod preſcriptione eccleſia põt
eximi a poteſtate epiſcopi ex toto dummodo nõ preſcribat inferior
libertatem:ſed ab alia eccleſia alteri delata poteſtas preſcribatur.
¶ Nota quod vbi locus eſt diuerſimode nominatus in libello ⁊ pro
bationibus ad concludendam loci idemptitatem ſufficit quod alte
ro inſtrumento locus ſit nominatus diuerſimode licet ſit vnꝰ ⁊ idem
locus ⁊ ſic vna probatio certificatur per aliam. ¶ Not.quod de pre
ſcriptione contra eccleſiam ſubducitur tempus vacans communis
4 eccleſie quo tempore docuit preſcriptio.¶ †Nota quod in petitio
ne iuris debiti non ſolum venit debitum de iure communi:ſed etiaꝫ
debitum de iure ſpeciali quando eſt acceſſorium ad debitum de iu
re communi vide quod dixi.de reſtitu.ſpolia. cum ad ſedem.de offi.
5 ordina.conquerente.¶ †No.quod per interruptionẽ alicuius arti
culi vel aliquorum articulorum reſpectu iuris vniuerſalis aut quaſi
poſſeſſionis non concluditur interruptio reſpectu ipſius iuris vni
6 uerſalis vel quaſi poſſeſſionis de quo aliquid.j.¶ †No.cognitionẽ
cauſarum matrimonialium preſcriptibilem ab inferiore niſi inter
ruptio probetur.vide contra Hoſtien.ↄ.de reſtitu.ſpolia.literas.
7 ¶ †No.quod ex ti.indeterminato poteſt preſcribi res determinata
vel ius in loco determinato ⁊ certo ⁊ ſic ex titulo incerto datur iuſta
8 cauſa certum quandoq; preſcribendi.¶ †Not.quod ad rumpendã
preſcriptionem non ſufficit probare interruptionem niſi probetur.
9 infra terminum preſcriptionis.¶ †Oppo.qđ dato qđ abbas pro
bet ſe preſcripſiſſe ius epiſcopale in illis eccleſijs nihilominus obti
neat epiſcopus quod ſi p abbate faciat probatio teſtiuꝫ pro epiſco
po facit ius cõmune qđ fundat intentionem ſuper iuribꝰ epiſcopa
libus de excep.cum venerabilis.de re.do.cum venerabilis dicit In
no.qđ quidã hic colligunt qđ ſi abbas probat ſe generaliter preſcri
pſiſſe in aliquibus eccleſijs ius epiſcopale ⁊ econuerſo ſi epiſcopus
vult in aliquibꝰ eccleſijs obtinere:quia interrupit oportet quod p
bet:ſed his obſtat contrarium.Solu.dicit Inno.quod ſi teſtes epi
ſcopi ⁊ abbatis ſimul deponunt contraria ſuper certis articulis:et
ſpecifice teſtes epi qđ epiſcopus exercuit et teſtes epi conſonantes
iuri quaſi

Iuri quaſi veriſimiliora dicentes.arg.de proba.licet cauſam.ꝛ in hoc
bene quod puto vbi ſunt pares vel in modicum excedunt teſtes ab-
batis teſtes epiſcopi alias tanta poſſet eſſe numeroſitas ꝛ dignitas
quod veriſimilitudini preferretur quod arbitrio iudicantis relinquo
Si autem teſtes abbatis deponūt in genere ipſum in illis locis poſ
ſediſſe iura epiſcopalia omnia teſtes autem epiſcopi probent ſoluʒ
eccleſiam ſitam in dioceſi ex hoc non obtinet epiſcopus:ſed abbas:
quia licet quo ad proprietatem epiſcopus fundet intentum ex hoc
quod probauerit non ſuper poſſeſſionē.de reſtitu.ſpo.olim .viti.et
ſic non detrahitur preſcriptioni prefertur autem abbas tanꝙ vtili
ter dominus ꝛ hoc nō ponit Inno.ſecundum quod non ob.contra.
Si autem teſtes abbatis deponāt in genere abbatem poſſediſſe iu-
ra epiſcopalia.Epiſcopus autem probet per teſtes eccleſiam ſitam
in dioceſi.ꝛ ipſum epiſcopum poſſediſſe iura epiſcopalia:ꝛ ſic vnus
probat in genere ꝛ vniuerſaliter ꝛ indefinite. Innocen.dicit quod p̄-
ualet probatio abbatis quaſi clarior ſit probatio abbatis vniuerſa-
liter probantis quam probatio epiſcopi probantis indefinite cum
indefinita poſſit in omnibus ꝛ aliquibus verificari vt no.de elect.vt
circa libro.vj.ꝛ per Dy.in regula.j.de regu.iur.lib. vj. quandoqꝫ te-
ſtes abbatis deponunt veriſimiliter ſuper omni iure epiſcopali:et
teſtes epiſcopi ſup aliquibus deponunt exercitium iuris epiſcopa-
lis in ſpecie per epiſcopum:ꝛ in illa ſpecie preualent teſtes epiſcopi
in probat.exercitij interruptionis dicit quod ſuper illis articulis in
ſpecie forte ſufficit probatio per duos teſtes licet per plures probet
ſuper vniuerſali vſu abbatis.argumen.ʒ.eo.illud hoc puto verum
quia probatio vniuerſalis primo ſatagit negatiuā vt de cauſa poſſ.
cum eccle.Secundo quia non eſt ſic determinata ſicut ꝓbatio in ſpe
cie ꝛ in illa potuit falli plus teſtis quam in ſpeciali depoſitione re-
ſpectu vnius articuli ꝛ quia non omino eſt poſſibile continue ꝓba-
re exercitium ꝛ poſſibile eſt teſtes abbatis plura vidiſſe exercitia:et
non oppoſitum exercitium epi quod vnico potuit fieri momento
dicit tamen Innocen.quod prudenter faciet examinator ſi de ſin-
gulis capitulis epiſcopalis iuriſditionis interroget ſigilatim te-
ſtes abbatis.dicit Hoſtienſis.quod hec debet eſſe cautela aduocati
partis contra quam teſtes ꝓducuntur.de teſtibus.c.ij.libro.vj. In-
nocen.tamen dixit quod hec ſibi non placebant ꝛ remittit de relig.
domi.conſtitutus:ſed non video cauſam quare ſibi non placeat.et
no.de relig.domi.conſtitutus.quia loquuntur quando quis exercet
vnum capitulum iuriſditionis animo querendi totum.de quo con
ſtat:ꝛ patitur is qui poſſidet in dubio procedit quod dicitur hic.
10 ¶ †Oppo.quod dato quod in aliquibus articulis eps exercuerit
iura epiſcopalia per hoc non interrumpetur preſcriptio abbatis:
qui vniuerſaliter omnia poſſidet:nam dato quod eps exercuerit nō
minus potuit abbas illa exercere cum viſitatio:excommunicatio:ꝛ
ſimilia poſſint eſſe inſolidum apud plures ꝛ ſic apud archipreſbyte
rum archidiaconum epm ꝛ archiepm.ꝛ ſic cuʒ multiplicetur ius nō
ſurgit contradictio in exercitijs.j.capitulo primo.de offic. archidi.
capitulo primo.de off.archipreſby.c.ij.ꝛ.iij.ſic ꝛ abbas.nam ex hoc
non p̄ſcribet ius alterius:ſed ius illi conſimile.dicit Innocē. quod
abbas bene p̄ſcribit contra ſingulos ꝛ contra omnes:nam quicunqꝫ
fuerit ille eps vel archieps vel quiuis alius qui iure viſitationis vel
excommunicationis vel alio non fuerit vſus.xl. annis ꝛ abbas vel
quiuis alius in eccleſiaſtica dignitate conſtitutus ꝑ idem tempus
illud ius exercuerit bene preſcribit illud cōtra omnes ꝛ ſingulos ad
quos illud pertinebat:ſecus ſi per aliquem illorum modorum fuit p̄
ſcriptio interrupta:quia tunc non proficeret deinceps ꝛ dicit hoc ꝓ-
bari hic.ꝛ.j.eodem cum olim dicit etiam quod qui aliquod ius petit
in eccleſijs debet illud exprimere ꝛ quo iure illud petit ꝛ ex qua cau-
ſa ad quod no.Hoſti.de electio.querelam.ꝛ.c.conſtitutus.de offi.or
dina.quanto.ꝛ.c.conquerente.ꝛ de li.ob.c.ij.non clare ſatiſfacit.In
nocen.dic ergo quod in dubio abbas non preſumitur velle creare
vel multiplicare ius niſi aliud exprimat:ſed eo reſpectu quo eps: et
in illa ſpecie iura epalia velle querere quod pretendit ex deducendi
modo vt hic pretendebat:quia dicebat eccleſiam pleno iure exem-
11 ptam.¶ †Quero qualiter interrumpatur preſcriptio in iſtis incor
poralibus dicit hic Innocen.quod fit eodem modo quo fit incorpo
ralibus ſcilicet per litis conteſta.ꝛ alijs modis no.ʒ.codeʒ illud erit
etiam in his ſpecialis interruptio ſi eps vna vice ſalteʒ fuiſſet vſus
his iuribꝰ ante completam p̄ſcriptioneʒ abbatis.C.de p̄ſcript.xxx.
anno.cum notiſſi.Idem dicit Inno.ſi ꝓhibuiſſet eps per violentiā
abbatem volentem exercere iuriſditionem quam exercebat ꝛ p̄ſcri-
bebat ita quod timore epi dimiſit illam exercere:quia cum poſſeſſio
perdatur ſolo animo fortius interrumpitur.ff.de acqui. poſſeſ.l.iij.
§.manumittendi:ꝛ.l.quemadmodū ꝛ quia deiectꝰ videtur:q̄ ſuſpi-
catus eſt ſe poſſe repelli.ff.de acquiren.poſſeſſio.ſi id quod.§. finali.
12 ¶ †Quero quid ſi ſingulis annis debes mihi.x.ꝛ ceſſem petere,tol-
letur ne debitum preſcriptione. dicit lex quod non tolletur in totū:
quia non incipit p̄ſcriptio a tempore oblationis:ſed a principio ſin
gulorum annoꝝ vel tꝑibus quibus debentur.C.de p̄ſcrip.xxx.anno
rū. cū notiſſimi. §.in his ʒrīū dicit alia.l.quod ſtipulatio de aliquo
anno p̄ſtāda vnica eſt.de do.cauſa mor.l.ſenatus.§.ſi.ff.de ver.ob.l.
ſtichum aut pamphilum:ergo ſi vna eſt:ꝛ vnam oblationem indu-
cit vna p̄ſcriptione tolletur.dicit Ioan.and. quod vnica ſtipulatio
eſt vnica p̄ſcriptio ſufficit ꝛ ſic pōt elidi exceptionem p̄ſcriptionis
ſed legata ſunt plura:vnde tot ſunt neceſſarie p̄ſcriptiōes quot ſunt
p̄ſtationes ꝛ ſic tale legatum non perit non vtendo.ff.qui.mo. vſuf.
amitta.l.ſi vſufructꝰ alterius animus ſm Gof.de quo plenius.i ſpe.
de loca.§.nunc aliqua.verſi.xlj. dic vt in.l.de populo.§.ſi plurium.
ff.de oper.no.nun.per Barto.ꝛ dixi in.c.peruenit. j. de cenſibus.
13 ¶ †Quero quando eccleſia dicat pleno iure ſubiecta. Io. an.remit
tit de ſupplen.neg.pre.c.ij.de p̄bendis.de monachis.de priuil.quia.
14 ¶ †Vltimo inſtruunt hic doc.ꝛ Io.an.qđ vbi accumulantur plu-
res exceptiones vel ꝓbationes prius mandet expediri ꝛ expediat il
la que in expediendo facilior eſt reſeruata que habet longiorem tra
ctum:nam ſi per priuilegiuʒ apparebit exemptio nō eſt plus inſiſtē
dum in probatione p̄ſcriptionis ꝛ interruptionis cū ſatis ſit mona-
ſterium per p̄uilegium exceptionem ꝓbaſſe:alſ circa illa oporte-
bit inſtari vt ſequitur ad hoc de elect.ſi forte.lib.vj.ſm Ioan. andr.
15 ¶ †Oppo.qđ multa hic enumerata non ſint de lege dioceſana: q̄
non exercitium cauſarum matrimonialium ꝛ ſimilium. Solu.dicit
glo.quod hec lex dioceſana non ſumitur ſtricte ꝓ ſpecie iuris oppo
ſita legi iuriſditionis:ſed in genere ꝓ poteſtate cōprehendente ea q̄
ſunt de ſpecie vtriuſqꝫ legis ſecunduʒ glo.de quo in.d.c.dilectus. de
offi.or.xix.q.j.in ſumma ꝛ ſic verba libelli late intelliguntur ꝓ libel-
16 lante.¶ †Oppo.qđ ſuper ſubiectione debeat agi contra ſubiectuʒ
ꝛ non contra poſſidentem ſubiectionem.de elec.querelam.gl.dicit
quod vbi ſuperior agit de cenſu preſtando a ſubiecto ita qđ nō con-
tendat de ſubiectione libellus eſt dictandus contra ſubiectum vt in
c.querelā.cum ſi.Si agitur de iure ſubiectionis gloſſ.cōcludit libel-
lum dictandū contra illū qui pretendit ſubiectum:ꝛ nō ʒ ſubiectuʒ
de hac materia.j.de ſen.ꝛ re iu.cū ſuper.de ma.ꝛ obe.inter quatuor.
vbi de hoc. Inno.hic tenet quod ſi ſubiectus ab aliquo poſſidetur:
qui non pretendit ſe liberum:agi poteſt contra vtrunqꝫ ꝛ contra do
minum ꝛ contra illum qui tenet vt ſubiectus:nā ſubditi faciunt quo
minus poſſideat agens non obediendo:ꝛ ſic poſſidere videntur iu-
ra que petuntur vt dicitur in confeſſoria.ff.ſi vſufru.l.j.in ſi.ff .ſi ſer-
ui.vendi.l.ſicuti.§.ſed ſi queraſ.ꝛ.l.ſi quis diuturno contra poſſidē-
tes autem cōſtat quod recte agitur vt hic ꝛ no.de iudic.examinata.
exemplum patet hic:quia ſuperior monaſterium in iſtis eccleſijs p̄-
tendebat ſubiectionem vt poſſidebat ipſe autē eccleſie in ſe ipſis ſub
iectionem nō pretendebant:q̄ in ſeipſis impoſſibile foret quod ha
bent ſeruitutem ꝛ ſuperioritatem.ff.de ſerui.ruſti. pre.ſi cōmuni.et
vterqꝫ tunc tam poſſidēs quā poſſeſſus admittiſ ad defendendum
litem ꝛ ad aſſiſtendū defendenti ꝛ ad appellandum. j.ti.j.cum ſup ꝛ
eſt quia nō tm̄ prelatorum intereſt non perdere iura que habent in
ſubditos:imo quandoqꝫ intereſt ſubditoruʒ dn̄os non mutare.Si
autem ſubiectus qui petitur nō pretendit ſe ſubiectū:ſed ſe liberum
ꝛ agitur contra eum tanꝙ poſſidentē libertatē ſuam ꝛ defendenteʒ
ꝛ tūc dicit agendum cōtra ipſum qui diciſ ſubiectus : vt quia eſt in
poſſeſſione vt non teneaſ ire ad concilium vel quod poſſit ordinari
vel benedici a quo maluerit epo.j.eodem veniens nec tunc p̄latꝰ po
teſt defendere vel aſſiſtere conuenienti vel conuento nec appellare
17 nec cum eius interfuit.ij.q.vj.nō ſolent.¶ †Quid enim intereſt epi
dioceſani ſi clericus ſuus vadat ad cōcilium ſiue ſinodum alterꝰ:dū
modo ſibi nihil detrahatur vel ſi peto ab eo aliquid qđ dioceſanus
nō pretendit ſuum vel ſibi debitum nec a ſe teneri:ſed ꝛ ſi de hoc agi
poſſet alia via eſſet agendum:vt no.de ap.dilectus ſecundū Innoc.
Hoſt.dicit quod non poteſt cōcipere hoc qđ meus ſubditus teneaſ
ire ad alterius ſinodum vel qđ poſſit ab alio benedici vel ordinari
vel qđ alius poſſit in ipſo habere aliquam ſeruitutem quin mihi ali
quod preiudicium generet.ſi quod no.j.de dona.inter dilectos.Sʒ
dictū Hoſt.procederet quando eſſet alſ reſpectu horū iurium ſubie
ctus:ſed quando p̄tendit ſe liberum ꝛ ꝓcedit dictum Inn.niſi dicaſ
quod ꝛ tūc intereſt epi vt liber ſit potius quam qđ habeat dn̄ium ꝓ-
pter faciliorem vendicationē.Ad quod no.ʒ.de teſti.cum ſatis puto
quo licet poſſet aſſiſtere defenſioni libellus eſſet dictandus cōtra p̄-
cedentem ſe liberum vbi autem dixi defenſionem ſpectare ad vtrūqꝫ
an ſententia lata contra vnum preiudicet alteri.dicit Inno. Primo
quod ſi ſn̄ia lata eſt cōtra illū ad quem primo loco ſpectat defenſio:
ſententia preiudicat alteri per decre.quāuis.de ſen.ꝛ re iudica.ꝛ per
l.ſepe.ff.de re iudi.Hoſtien.dicit melius dicendum econtrario ꝑ illa
iura ad quem autem ſpectat primo loco defenſio videtur dicenduʒ
quod primo loco ſpectet defenſio ad prelatum eccleſie de cuius ſub-
iectione agitur qui poſſidet ſubiectionem.Secundo ad miniſtrum
illius eccleſie ſeu eius rectorem:ſecus ſi ageretur de poſſeſſionibꝰ ec-
cleſie ſecundum quoſdam alij dicunt forte melius ſm Innoc.quod
his caſibus non dicitur pertinere primo ad vnū ſecūdo ad alium:ſʒ
plene ꝛ equaliter defenſio ſpectat ad vtrunqꝫ.C.de libe.cauſa.l.prin
cipaliter nec ſententia lata preiudicat alteri ignoranti:ſed ſic ſcien-
ti per iura allega.Compoſitio autem vel tranſactio facta ab vno nō
preiudicat alteri etiam ſcienti.argu.eo.que not.de tranſac.cōtingit.
¶ Nota.hic vltimum qđ illa decre.quamuis non hʒ locum in alijs

remedijs litis deciſorijs qꝺ no. de ꝑmo autem dic vt clariꝰ dicam. de
18 ſen. ⁊ re iudi. cum ſup. ¶ †Op. qꝺ nõ poſſit exceptio ꝑſcribi. ſ. e. cũ
liceat. Solu. abbas in ſe nõ poſſet ꝑſcribere libertatem in monaſte-
rio ſuo: qꝛ hoc eſſet ꝑſcribere obedientiam hoc dicit glo. veꝝ niſi ſu-
per hoc allegaret ꝑuilegiũ quale: quale de conſue. cum dilectus. hoc
vltimũ non plʒ: noĩe aũt alterius non extinguẽdo: ſʒ alteri ꝑlato ac
quirendo bene ꝑſcribi poſſet. j. eo. cum ex officij. In eccleſijs autem
ſibi quo quõ ſubiectis bene poſſet ꝑſcribere abbas ſubiectionem ꝗ
debet epõ ſibi vt ſibi acquiret ⁊ ab epõ eximeret qꝺ quidã limitant:
ſm Inno. qñ iſta iura debent in capellis alterius ꝙ epõ vel ſaltẽ qñ
de iuribus in capellis alteri reſpondet ꝙ ſibi. de ꝑſcri. cũ olim. C. de
ſumma. tri. l. vlti. ſed hoc non tenet Inno. qꝛ etiam ſi epõ debeant:
⁊ ſic nõ rñdeat de his alteri põt abbas in capellis cõtra epm ꝑſcribe
re quod poteſt poſſidere vt quartam decimarũ mortuariorũ ⁊ ſimi
lia. ſ. e. ex transmiſſa. ⁊ c. de quarta. de ſepultu. certificari. Abbas au
tem vel capelle non poſſunt ꝑſcribere obedientiam vel viſitationeʒ
noĩe ſuo: qꝛ in ſe non poſſunt talia poſſidere nemo enim ſibi ipſi de
neceſſitate obedit vel ſeipſum viſitat ⁊ ſic de ſimilibus. ff. de arbit. l.
pe. ff. ad treb. l. ille a quo. §. tempeſtiuum. vnde requiritur qꝺ nõ ſuo
nomine ſed alterius cui ex inde rñdeat ⁊ ei ſubiaceant illa ꝑſcribant
ad hoc. j. c. j. ſed dicit Ho. quod ⁊ tũc neceſſarius erit titulus. ad hoc
eo. titu. c. j. lib. vj. Concluſio glo. qꝺ in ſe extinguendo quis non pre-
ſcribat obedientiam vel iura epalia tenet Cal. ſ. eo. cum non liceat:
quia tunc preſcribens remaneret acephalus. contra illud. xiiij. diſt.
nulla. xj. q. j. magnum de cenſi. oĩs aĩa. ⁊ no. de locuſtis. xvj. q. j. qui ve
re. tum qꝛ ſibi ipſi nemo imperare poteſt. ff. ad treb. l. ille a quo. §. tem
peſtiuum. ff. de arbi. l. nam ⁊ magiſtratus. ⁊ cõſequenter nec ſe poſſi-
dere ⁊ ſine poſſeſſione non currit ꝑſcriptio. ſ. eo. cauſam. de probati.
ex literis. ff. de vſuca. l. vltima. de reg. iur. in regu. iij. lib. vj. plʒ etiam
ſibi quod preſcribere poſſet quod alteri ſit ſubiectus. j. eo. cum ex of-
ficij. Nõ ob. qꝺ ſubditus non poſſideat nec alleget ſe poſſidere ſi di-
cat alium ꝑſcripſiſſe: quia ſine poſſeſſione non ꝓcedit preſcriptio
quando quis illam allegat ad acquiſitionem rei vel iuris iure: ſʒ be
ne poteſt allegari ad extinguendum ius alterius cõpetens ſine poſ-
ſeſſione: nam tunc non exigitur poſſeſſio vel quaſi: ſicut nec in actio
ne perſonali. C. de conſti. pe. l. ij. ⁊ tamen preſcribitur ⁊ nemo eam ve
re poſſidet niſi cui illa vere competit vt no. Inno. de reſtitu. ſpol. in
literis. ⁊ facit quod ipſe not. de cauſa poſ. c. j. ⁊ in preſcriptione obe-
dientie vnum poteſt conſiderari. ſ. quod inquantum dicit relationẽ
duorum terminorum. ſ. precipientis ⁊ obſequentis: ⁊ ꝓcedit quod
eſt dictum: qꝛ nemo ſibi ipſi imperat: qꝛ natura correlatiuorũ eſt qꝺ
vnum non ſit aliud. de bap. debitũ cũ ſi. ⁊ ſic non ipſe preſcribere dꝫ
obedientiam ꝓprie loquendo ſed libertatem. C. de ꝑſcri. que ꝓ liber
in rubro ⁊ nigro. ff. de acqui. poſ. l. iij. §. quod ſi ſeruus. ff. de libe. cau.
l. vt liberis. §. ſi. ⁊ l. igitur. §. j. ⁊ de priuile. cum olim. ij. co. ti. cum pſo-
ne. lib. vj. ff. de ſtip. ſer. l. ſeruus cõis. ⁊ no. de iude. c. ij. ff. quemadmo-
dum ſerui. amit. l. ſi partem. §. j. ⁊ ij. Vel dic qꝺ eo qꝺ dicit aliũ ꝑſcri
pſiſſe dicit alium poſſediſſe qui preſcripſit quam ꝑſcriptionem põt
allegare: qꝛ intereſt ſua ne mutet tot dños. vt no. C. de furt. l. ancille.
Per hoc dicunt domini de rota ſua concluſio. cccxxiij. quod ſi de-
canus. ⁊ capitulum alicuius eccleſie dicant ⁊ dent in articulis ſe exẽ
ptos ab omni iuriſditiõe ⁊ cohertione epi eorum ⁊ ſe eſſe ⁊ fuiſſe in
poſſeſſione huius exemptionis a tãto tpe cuius ꝯrij non eſt memo-
ria niſi dent de ꝑlato alio qui hmõi iuriſditionẽ in eos ꝑſcripſerat:
articuli tales nõ ſunt admittendi: qꝛ nullus poteſt ſe ipſum iudicare
vel corrigere nec etiam poſſidere ⁊ ſic neqꝫ ꝑſcribere: ſed alius bene
talia in ipſis preſcribit vel ipſi poſſent preſcribere vt alteri prelato
ſubſint quo ad iuriſditionem: ⁊ correctionem hmõi prout legitur. et
no. j. eo. c. cum ex officij. ⁊ c. cum non liceat. ⁊ c. ad audientiam ſecun
dum eo. deinde glo. colligit abbatem poſſe preſcribere illa que ſunt
iura epalia ⁊ quedam enumerat inter que ponit auditionem cauſa-
rum matrimonialium qꝺ no. contra Hoſtien. ſ. de reſti. ſpo. literas
dic quedaʒ ſunt ordinis mere epalis ⁊ talia nõ preſcribit inferior de
conſue. quanto. de exceſ. ꝑla. accedentibus. Quedaʒ ſunt ꝑtãtis epi
ſcopalis ⁊ talia vident̃ regulariter ꝑſcriptibilia ſiue ſint de lege dio-
ceſana ſiue iuriſditionis. nã de lege dioceſana pʒ. ſ. e. c. de quarta. de
lege iuriſditionis pʒ hic de inſtitutione autem ⁊ deſtitutione. dicit
hic Inno. poſſe ꝑſcribi per abbatem ⁊ inferiorem epõ quod non plʒ
Hoſtien. in autorizabili inſtitutione in corporali vel collatiua ſic. ꝺ
quo. de offi. archid. cum ſatis. de priuile. nolentes. lib. vj. ad qꝺ de ca
19 pel. mo. c. j. lib. vj. ¶ †Oppo. quod non potuerit abbas accumula-
re iura priuilegij ⁊ preſcriptionis tanꝙ contraria: quia ſi habebat
ex priuilegio non poterat preſcribere. de fide inſtru. inter dilectos.
dicit glo. quod ſimul tales exceptiones ꝓponere non poterat: ſed de
vna poterat tranſire ad aliam concludens regulariter poſſe tranſiri
de vna exceptione ad aliam niſi vbi tantum oppoſitum reperiretur
vel vna exceptio cum alia cõtraria poſſunt ꝓponi non pure: ſed ſub
diſiunctione. de hoc. j. eo. veniens. de verbo. ſigni. abbate. xxiij. di. ꝙ
ꝙ. de hoc de re. do. dilectus. de reg. iur. nullus pluribus. lib. vj. gloſſ.
in verbo ſuper illa declarat caſum ⁊ factum. dicit Jo. and. quod hic
eſt intentus gl. ¶ Celeſtinus exemerat quedã loca: ſed nõ expreſſe-
rat loca in priuilegio vel expreſſerat aliqua ſecuta generali clauſula.
forte dixit ſic loca que tales reges donauerunt libertati ⁊ monaſte-
rio noſtro ⁊ exemerunt quo ad temporalia ⁊ eximimus a dioceſani
poteſtate vel ſic tale caſtrum ⁊ reliqua loca que tales reges ⁊c. vt. ſ.
hoc ergo priuilegium ſolum licet ꝓbaret exemptionem quorundaʒ
locorum in genere non tñ iſtorum de quibus agebatur in ſpecie. In
caute igitur fecit aduocatus monaſterij in principio nõ ꝓducendo
regalia priuilegia ſine quibus priuilegium iſtud non iuuabatur cõ
cor. qꝺ no. in Spe. de loca. §. nunc aliqua. v. lviij. in ſi. ⁊ dicit Jo. an.
ſe aliter practicaſſe ſimiles caſus. quidam bedellus conduxit equuʒ
ad certum locuʒ qui mortuus eſt via naturaliter vt dicebat. locator
petebat emendam equi conductor probauit equum mortuum ſic in
genere qꝛ probauit per illos qui ſecũ erant quod equus quem equi-
tauit mortuus eſt naturaliter dicebat locator ꝓbaſti vnum mortuũ
ſed non illum quem tibi locaui quare probatio non iuuat ⁊ bene di
cebat vt hic patet. debebat ergo ſic formaſſe articulos ſuper interſi-
gnijs equi ⁊ probare illum equum mortuum. Siĩe dicit ſe vidiſſe in
quodam infortiato quod ſcholaris debitor petebat poſt annum a
creditore qui dicebat ſe vendidiſſe quod licebat ex pacto ⁊ probauit
quod tantum dederat vnum infortiatum: ſʒ probatio non ꝓfuit: qꝛ
non ꝓbauit de illo cuiꝰ interſignia in capitulis expreſſerat. vt. ſ. di-
xi de equo ⁊ hec ſunt ad informationem aduocatorũ iuuenũ quos
etiam inſtruit decre. in alio. ſ. quod nõ arctent ſe vel cliẽtulos hic re-
probare preſcriptionem ſolum ad tempus ꝑſcriptionis neceſſariuʒ
puta. xl. an. quia ſi ſic ſe arctant facile erit ꝓbare interim aliquid per
quod vna die vel aliquibꝰ ꝑſcriptio dormierit ⁊ ſic rumpetur ꝑſcri-
ptio. ¶ Moderni tamen aduocati faciunt ſic articulos. Intendit
probare quod poſſedit talẽ rem. xl. annis ⁊ plus quod tanto tpe qꝺ
eius initij vel cauſe non eſt memoria ⁊ ſic teſtes deponant de ꝙ re-
20 moto tpe noſcunt. ¶ †Oppo. quod interruptio quo ad vnum arti
culum ſe extendat ad omnia. de pe. di. j. vulgaris. ff. de duo. re. l. vlti.
item vno articulo vtens cũ intentione ꝗrendi totũ: totũ querit ⁊ re-
tinet. ff. de fruitu. vt pomũ. glo. dicit ⁊ quod nõ eſt ita vt hic. ⁊ de cap.
mo. dilectus: qꝛ lʒ ꝑſcribatur in vno articulo non ꝑſcribitur in alijs
ad hoc alleg. Jo. an. no. x. q. j. relata. ⁊ j. eo. cum olim. ¶ Ad que re-
ſpondet Hoſt. quod loquunt̃ de indiuiſibilibꝰ ⁊ contiguis hic de in
diuiduis ⁊ ſeparatis. ff. de nego. geſt. l. eum actum. ff. ꝓ empto. l. qui
fundum. §. qui fundum. ff. de vſuca. l. rerum mixtura. C. finium regũ.
l. j. ad hoc de ꝑben. qꝛ ſepe. ⁊ c. ante pe. de conſe. eccl. vel alta. aqua. de
ſen. excõ. ſi ciuitas. lib. vj. ſʒ contra hoc eſt qꝺ no. de cap. mo. c. ij. quia
ſufficit quod detur cõtiguitas in genere vt apprehenſio vnius arti-
culi extendat̃ ad alios eiuſdeʒ generis: ſed dic illud ꝓcedere quando
ꝓ oſſeſſio acquiritur voluntate poſſidentis vel ex certa ſcientia eius
quis vtitur parte vt querat totuʒ aĩs in dubio ꝓſumitur quod velit
querere poſſeſſioneʒ ad limites vſus ⁊ nihil plus querit vt hic. Itẽ
ſm Jo. and. hic contraria procedũt quando poſſeſſio eſt vacans: hic
quando ab alio poſſidetur aĩs per poſſeſſionem huius articuli te-
nuiſſet ⁊ acquiſiuiſſet poſſeſſionem totius per iura allegata. in gloſ.
ſed prima tutior eſt propter ibi no. ¶ Oppo. quod taciturnitas ꝑ-
lati non noceat ſucceſſori. ſ. eo. nihil glo. remittit ad ibi not. dic ibi
21 non nocet preſcriptiõe nõ ꝯpleta: ſed ea cõpleta ſic vt hic. ¶ †Que-
rit gloſſ. an non valenti agere currat ꝑſcriptio: vr̃ quod non vt hic:
⁊ l. j. de anna. excep. ⁊ quia vbi nulla petitio nulla mora vel negligen
tiã. In contra. alleg. glo. quod currat ſed reſtituatur. j. de ap. roma-
na. glo. reſpondet qꝺ regulariter ex impedimento nõ impedit̃ cur-
ſus preſcriptionis: ſed datur reſtitutio quod dicit verũ qñ non habe
tur remedium contra aliquem cuius facto non impediat̃ curſus vel
qñ habet̃: ſed non eſt ſoluendo: aĩs nec reſtituitur vt. l. ſi. C. de eo per
quem factum eſt. Fallit quando ius ſpecifice diſponit vt nõ currat
dĩiam aũt an nõ currat ipſo iure an currat ⁊ detur reſtitutio ponit
glo. in ſi. qꝛ opus eſt reſtitutione opʒ qꝺ illam petat. j. quadriennij:
quod non eſt neceſſe qñ nõ currit ipſo iure. Idem qñ datur reſtitu-
tio ſm doc. ſit reſtitutio ad tempus leſionis tñ vt in cle. j. de reſti. in
integ. de primo. tamen dic vt no. de reſtitu. in inte. ex literis.

1 ☞ Preſcribi non poteſt ꝓcuratio que debet̃ ordinario viſitãti et
quid vbi viſitatores tempore viſitatiõis nullã recipiunt ꝓcurationẽ
an preſcribi poſſit. nu. 14. ⁊ 16.
2 Viſitare põt archieps ꝓuinciam ſuã iure cõi ⁊ a locis ꝑticularibus
exigere procurationem.
3 Preſcribi non poteſt ius viſitandi nec annexum ius procurandi ex-
tinctiue fallit tranſlatiue. numero. 4. nec poteſt conſuetudine tolli.
nume. 6.
5 Procurationẽ non exigit viſitator propter neceſſitatem.
6 Conſuetudo lʒ tollatur cõtraria cõſuetudine quõ nõ tollit ius pro-
curationis debite in viſitationibus.
7 Solutio procurationis qñ inhumaniter dicatur denegata.
8 Delegatus ordinarius an poſſit procedere in re ſibi delegata ꝑtãte
ordinaria ſi velit.
Appellari an liceat ad delegantem obmiſſo medio.
9 Delegati proceſſus an valeat vbi delegatus eſt a nõ habente ꝑtãtẽ
delegandi

delegandi vbi etiam ſuperuenit iuſta delegatio vel vbi poſtea dele-
gans ratum habuit proceſſum.nu.11.
10 Judicis nõ habentis iuriſditionẽ ſi partes coram eo litigent an va
leat proceſſus.
11 Sententia lata per iudicem nõ habentẽ iuriſditionẽ ſi poſtea iudex
efficiatur vel ratificetur per eum ad quem ſpectat iuriſditio an va-
leat.
12 Conſenſus ſuperueniens an validet retro acta.
13 Tempus an ſit modus inducende vel tollende obligationis.
15 Permutari an poſſit procuratio.
16 Procuratio an poſſit remitti expreſſe vel tacite.
17 Excõicare qñ põt is qui viſitat eccleſias.
18 In viſitatione eccleſiaꝝ an archiepiſcopus preferatur epiſcopo vbi
eccleſie ſunt epiſcopo ſubdite concurrente archiepiſcopo cum epi-
ſcopo.

1 **Cum ex officij.** ¶ † Procuratio q̃ de-
betur ordinario viſitan
ti ꝑſcribi nõ põt.h.d. Prima ps narrat factũ ⁊ alle-
gationem reoꝝ. Secunda ibi. Nos igit allegationẽ
ꝓbat ⁊ ꝓceſſum ⁊ contra eos factũ ſeruari precipit.
Tertia ibi ſi quid reſeruat allegationes alẽs ſi quas
2 reus h3 legitimas. ¶ † No.j.archiepm poſſe viſitare ꝓuinciaz de iu
re cõi ⁊ a particularibus locis exigere ꝓcurationez ⁊ ſic eſt caſus in
quo archieps h3 iuriſditionem in ſubditos ſuffraganei. ¶ Not.ij.
ſufficere negare ius exactionis his a quibus aliquid exigit niſi vbi
ius hec ſpecifice permittit ⁊ petentis fundat intentũ. ¶ Not.iij.qd
ius ſoluẽdo ꝓcuratoris non eſt ꝑſcriptibile ⁊ tunc non ſufficit qd nõ
3 ſit ſoluta vel petita. ¶ † No.iiij.qd ius viſitandi nõ eſt preſcriptibi-
le ita nec annexum ius procurãdi. Et ex hoc no.qd vno cõnexorum
4 in preſcriptibili ente:⁊ alterum efficit in preſcriptibile. ¶ † Not.v.
qd licet ius viſitandi ⁊ ꝓcurandi ſit imꝑſcriptibile a ſubiecto extin-
ctiue tranſlatiue tamen eſt ꝑſcriptibile vt de vno prelato ad alteruz
transferatur. ¶ No.vj.ar.qd etiã iurium denegatorum archiepo:q̃
ſibi iure cõmuni debent non põt archieps exercere iuriſditionẽ in
ſubiectos ſuffraganei niſi aliud habeat conſuetudo vel ex conſuetu
5 dine. ¶ † Op.quod ꝓpter viſitationẽ ex neceſſitate non poſſit reci
pere ꝓcuratorem:q2 hoc nõ reperit iure cautũ. So.dic quod viſita-
bit ex neceſſitate iuris vel loci qui viſitatione egebat: nam ſi ꝓpter
neceſſitatem corpis vel ꝓpriam ibidem declinaſſet nõ debuiſſet ex
hoc in eos poſſe iuriſditionem exercere:q2 hic non eſt de caſibus in
quibus habeat iuriſditionem de quibus.de offi.or.paſtoralis ſecun
dum Inno.⁊ Ho.⁊ ſic late ſnie nõ tenuiſſent ſm Inno.⁊ Hoſt.dicit
tñ Inno.qd eo caſu quo inhumaniter archiepo ſuo denegaret cha-
ritatiuum ſubſidiũ ⁊ hoſpitiũ ⁊ ſi non ꝑ archiepm ꝑ ſuũ tamen epm
6 puniri deberet ad qd alleg.Hoſt.de emp.⁊ven.c.j. ¶ † Op.qd ſi hoc
ius debebat ex cõſuetudine archiepo vt poſſe tolli conſuetudine op
poſita.de regu.iur.c.j.ff.de legi.l.de quibus.Sol.dicit Inno.qd vni
uerſalis ꝓuincia poſſit hoc ius ꝑſcribere ſed ſimplr eccleſia hoc nõ
poſſet:q2 turpis eſt ps ⁊c.viij.diſt.que contra.de ſponſa.duo.c.ſi.vel
melius ſm Inno.⁊ Hoſt.de plano fatendũ ꝑ oppoſitaz conſuetudi
nem poſſe tolli ꝓcuratorem ſola cõſuetudine introductaz. Sed iſti
de quo loquimur non ſolũ cõſuetudine:ſed iure cõi ⁊ publico debe-
bat vñ nec pacto nec cõſuetudine 9ria aut ꝑſcriptione tolli poterat
de cenſi.ſopite.⁊.c.cum venerabilis.⁊.c.interdicimus.lib.vj.⁊ not.ſ.
eo.accedentes. ¶ Oppo.qd quilibet ſeminans ſpũalia non metat
carnalia:alẽs quilibet ꝓcurator poſſet exigere ꝓcuratorem qd eſt fal
ſum.So.intellige qui ſeminant ex debito ſm Hoſt. ¶ Oppo.qd nõ
audiat ſup excõe ex altero capite:nã cũ iam ſit hoc diſcuſſum excõez
iuſtam nõ d3 hoc plus diſcuti:q2 ſnia tranſit in rem iudi.de re iudi.
cum inter.Sol.dicit Jo.an.quod audit ſup ꝓcuratorem nõ debita:
⁊ viſitatione nõ facienda:non ſup excõe cum illud iã ſit diffinitum:
⁊ puerile ⁊ abſurdũ eſſet qd ſnia ꝑ vnã rationẽ ferat ⁊ poſtea per aliã
reſcindat.j.ti.j.inter monaſterium quãuis poſſet dici talẽ rationez
vel ius nõ impedire quo minus ſententia pro aliquo vel contra ali-
quem ſit differenda.tu dic quod cũ hic mandet obſeruari ſententiã
excõis que nõ trãſit in rem iudic.ſi poſtea ex altera cauſa oſtenderet
mandatũ licet nõ ex eadem cã:q2 primũ mãdatũ tranſiuit in rem iu-
di.ſed nõ ob.vbi cã alteratur.ſ.ti.j.aduerſario.de cauſa poſ.c.finali.
7 ¶ † Quero qñ inhumaniter denegauerit.dic forte clauſit ianuas:
⁊ hora tarda erat ⁊ tps pluuioſum vel ſm Hoſti.irrationabile vel i-
diſcrete ſm Pe.⁊ idem de cenſi.licet de reli.do.q2 contingit inducit
Inno.decre.ibi nõ meminerit qd in ꝓcuratione non ſoluenda non
iuuat preſcriptio etiam tanti temporis cuius initij memoria nõ exi
ſtat de abbate qui ꝑſcripſit ꝓcurationẽ ſeu viſitationẽ ⁊ preſcriptio
ne completa vult ꝓcurationẽ exigere qd nõ hic Hoſtien. ponit Jo.
8 and.ſup regula odia.de reg.iur.lib.vj. ¶ † Ultimo inducit Inno.li
teram antiquã hic que ſic ſtabat poſt verbũ vſq3 ad ſatiſfactionẽ cõ-
dignã ꝓponebat tanq̃ autoritate reſcripti q̃ ex antiqua ⁊c. qd po-
terat delegatus ꝑtãte ordinaria delegatã iuuare ⁊ ſic colligit dele-
gatũ poſſet ꝓcedere autoritate vtraq3 ⁊ delegata ⁊ ordinaria .alleg.
de cor.viti.ſignificauit:⁊ de prebẽ.niſi eſſent.quo caſu dicit ab eo ap
pellandum ad papã nõ ad patriarchã: q2 connexa ꝑtãti pape ex de-
legatione.cũ ꝑtãte metropolitica magis digna ⁊ ſuperior trahit ad
ſe minus dignam ⁊ inferiorem ꝑtãtem.de 9ſecra.ec.vel alle.qd in du
bijs.de offi.deleg.ſi duo.lib.vj. ¶ Nõ puto qd ſimul vtraq3 poſſet ꝓ-
cedere:q2 ꝑtãs ordinaria in ſpe delegata eſt reuocata ⁊ tranſfuſa in
delegatum caret ergo ordinaria in illa quo ad principalem ꝓceſſuz
⁊ ſicut non cõpatit ſe ꝓceſſus ordinarij ⁊ ſuperioris delegantis ſi ꝓ-
cederet ſic.de ap.ſi duobus.⁊.c.vt noſtrum.⁊ no.de conſti.cũ.M.ſic
nec cõpatitur in eodem:q2 illũ facit iure diuerſum cẽſeri.per not.de
re iudi.cum olim.iura que loquunt in arbitraria ⁊ iuriſditionali q̃
nõ ſunt ſic incõpaſſibiles cũ in aliquib9 iudex ꝓcedat vt arbiter pu-
to tamen q̃ exequendo poſſet delegata iuuare ordinaria ar.de re-
ſcrip.cum contingat.de offi.dele.cum in iure.xxiij.q.v.adminiſtra-
tores.de offi.ordi.c.i.⁊.c.ſane hec ꝓcedunt qñ non eligit ꝓcedere al-
tera ex ꝑtãtibus ad quã cogi nõ poteſt inuitus:ſed ſi eligit illa au-
toritate vtet vbi ſcienter eligit.ar.de offi.deleg.ſignificantib9 poſſet
etiam vnã eligere in vna parte aliam in alia parte.alleg.ſ.de arbit.
innotuit ⁊ facit de ꝓben.niſi quo caſu.dicit Hoſt.qd inquantũ ꝓce-
dit ꝑtãte delegata nõ valet appellatio ad ordinariã v3 tamen ad or
dinariã appellatio inquãtuz ꝓcedit ordinaria ⁊ ſi ad papã ⁊ primũ
ordinariũ appellaret.remittit.j.de ap.ſi duobus ꝓcedũt qñ h3 in ve
ritate duas ꝑtãtes. Sed eſt dubiũ quid ſi vnã h3 in veritate vt ordi-
nariam aliã nõ vt delegatã.exemplũ de offi.dele.l3 in cle.accedẽtes.
de ſta.mo.de reli.do.q2 cõtingit.de ſup.neg.ꝑla.q2 regulares. Qui-
dã dicunt:q2 l3 eligat vt ꝓteſtet cautum ꝓcedere ꝑtãte quã habet q̃
vez qd agit vt ſic cuz aſſit ꝑtãs:⁊ volũtas l3 erret i ſpecie iuriſditio-
nis ⁊ eligat ꝓcedere in mẽte ſm qualitatẽ deficientẽ valebit qd agit:
q2 principalis voluntas deficit nec in genere ꝑtãs ſicut in delictis:
que regulariter a mẽte iudicantur ſufficit generalis animus iniuriã
di:l3 deficiat ꝓpter errorẽ ꝑtãs iniuriandi in eum cui iniuriat ⁊ vo-
luntas.ff.de iniur.eum.§.ſi iniuria.ff.ad.l.acquil.l.ſcientiaz.ff.fam.
herciſ.l.cum putarem. Itẽ hic error qui eſt iuris nõ d3 impedire ve-
rum ꝓceſſum.viij.di.veritate.ff.de off.preſi.illicitas.§.veritas plus
dicit quod ſi diceret volo ꝓcedere autoritate ordinaria valeret ꝓceſ
ſus autoritate ordinaria ꝑdictis rõnibus:⁊ q2 ꝓteſtatio eſt contra-
ria facto vñ preualet factum.de ap.ſollicitudinem ad ſi.de conſtitu.
cum.M.⁊ q2 nemo põt a ſe abdicare imperium.ff.de offi.preſi.l.le-
gatus. Recitat ſecundam opi.qd non valet ꝓceſſus:q2 quod potuit
noluit.de off.dele.cũ ſup ⁊ q2 nihil tam 9rium conſenſui:ſicut error
ff.de iur.om.iu.l.ſi per errorem. Nec ob.ff.de iniurijs antiqui:q2 hoc
eſt ꝓncipale.ſ.poteſtas ⁊ autoritas ex qua ꝓcedit ſiue ordinaria ſiue
delegata qua deficiente deficit proceſſus:ꝓceſſus autem non eſt ꝓn-
cipale:ſed ſi erraret in ſenſu legis indulgentie vel priuilegij vel hu-
iuſmodi.ff.de re iudi.l.cum prolatis ⁊ no.de priuil.ex parte. Et hoc
hoc vltimum tenet Hoſt.per decre.cum ſup.de offi.deleg.⁊ hoc pl3
mihi. Et aliter reſpondeo ad.l.eum qui ibi loquitur in delicto rela-
to ab animo delinquentis qui vnicus eſt qui licet delinquẽdo erret
in qualitate perſone animus tamen ⁊ ꝑtãs iniuriãdi in genere non
deficit perficitur ergo delictum:q2 nec poteſtas nec voluntas deficit
delinquendi:l3 in alium deliquerit quam putaret ⁊ ſic error erat in
obiecto non in ꝑtãte vel generali volũtate hic in poteſtate que plus
inficit Joan.remittit ad ſpe.de iur.om.iudi.Vñ.vltimo no. Nõ ob.
ff.de iudi.in.l.ij.§.ij.vbi ſi iudex cuius iuriſditio per partes eſt pro-
rogata qui putat ſe alias habere iuriſditionem non ex prorogatio-
ne procedat valet proceſſus:quia ibi illa quam putabat nõ erat dif-
ferens a ꝓrogata ſpecie: ſed eadem licet prorogata:vt de officio.de
leg.p.⁊.g.nõ hic differebat ſpecie ꝑ hoc dicit ſpec.de ſen.prolatio.§.
qm.V.quid ſi dixerit qd ſi dixit quis ſe delegatum vnius cum eſſet
alterius non valet proceſſus.alleg.ff.de eo qui pro tu.neg.geſt.l.pe.
plus dicit frede.ſuo conſil.cxxv.qd habẽs ꝑtãtem ordinariam: ⁊ de-
legatam ſi procedit ſimplr non valet proceſſus:q2 in dubio extraor
dinaria ꝑtãte procedere videtur quod ex quo non exprimat delega-
tus preſumitur niſi aliud appareat.de offi.delega.cũ in iure.maxie
ſi exprimat nomine ordinarij.alleg.no.Inno.de offi.or.l3 in verbo
faciendis ad hoc de ꝓben. hi qui ad hoc quod no.glo.ff.de iudic.l.j.
puto contra.quia in dubio videtur elegiſſe ꝑtãtem per quã acti.va-
let.vt.l.neq3.ff.de mi.⁊c.⁊ vt res potius valeat.ff.de rebus dubijs.
quotiens ad hoc glo.in.l.ij.ff.de iudi.in ſi.glo.i. † Ex his deciditur
9 quid de ordinario qui delegatus eſt a non habẽte ꝑtãtem delegan-
di an valeat proceſſus ipſius glo.in.l.j.C.qui pro ſua iuriſ.tenet va-
lere proceſſum ſi ſcienter ꝓcedunt ptes.l.j.C.de iuriſdi.om.iu.pe.t3
ibi contra.niſi proceſſerit vt ordinarius vt hic puto:q2 delegata eſt
ibi prorogabilis ad ꝑſonas:vt de officio dele.p.⁊.g.⁊ quia delega-
tio funditus deficiebat eodem titu.ſignificantibus:⁊ quia dare dele
gatam non pendebat a partibus ⁊ ordinaria non poterat proroga-
ri ad diuerſam ſpeciem:q2 non eſſet prorogatio:ſed mutatio. Ex q-
bus patet qd etiã ſi proceſſerit vt delegatus ẽt non valet quomodo
agitur:nec potuit iuriſditio delegantis prorogari in delegatuz per
eum vt miniſtrum:quia actus talis per miniſtrum exerceri non põt
C.de ſenten.ex peri.reci.l.ij.j.de re iudica.c.ſi.libro ſexto. ¶ Decidi-
tur etiam dubitatio quid ſi delegans a principio delegationis non

habebat ptãtem ꝛ poſtea ſuperuenit nũcꝗ̃ vꝫ delegatio:ꝛ proceſſus. glo.tenet qõ vꝫ proceſſus vt ex nũc.alleg.ff.de iudi.licet de offi.p̃cõ ſul.l.obſeruare.ff.de pig.act.l.ſi rem.§.fi.Ja.de are.dicit illud p̃cede dere qñ iuriſditio delegantis iam erat radicata ꝛ ſuperuenit poſtea exercitiũ ex cã de preterito:qꝛ tunc validať delegatio in delegato.ar gu.ff.de pig.act.l.ſi rem.§.fi.ꝛ ſic loquiť.l.obſeruare. alſ ſi radicata non erat a tp̃e delegationis:ꝛ ſic iuriſditio ſuperuenit in delegante ex cã de preſenti non cõualeſcit iuriſditio in delegato:qꝛ nulla fuit a principio delegatio.ad hoc qõ dꝛ de dominio.ff.de rei vẽ.l.ſi a titio per que dicit Jaco.de are.ꝛ recitat Cyn.in.d.l.j.ꝛ in.l.j.C.vbi de cri. agi opꝫ qõ ſi eſt electus tantũ ꝛ delegauit poſtea in delegante ſupue nit ptãs validatur delegatio.vt ex nunc non plꝫ hoc Jo.and.in ad- di.ſpecu.in ti.de delega.§.excipitur.v.quid ſi cõmittens:qꝛ electus nõ hꝫ habitũ ptãtis ante confirmationẽ ꝛ ſe intromittendo iure pri uareť.de elec.auaricie.lib.vj.tene precedentẽ diſtinc.qcquid ibi ſen- tiat ſpecu.qui dicit indiſtincte valere iudicium ſuperueniente ptãte

10 etiam vt retro.¶ †Deciditur etiaꝫ dubitatio qd ſi ab initio iudex non habet iuriſditionẽ ꝛ partes litigant ignorãter coram eo poſtea certificantur qõ hic non habet iuriſditionem ꝛ cõſentiũt litigare nũ ꝗ̃ valeat p̃ceſſus vt retro glo.dicit qõ ſic in.l.j. vbi de cri.agi opꝫ.l. iij.§.fi.ff.rem ra.ha.ꝛ.l.licet.ff.de iudi.hec vera.dicit glo.ſi iudex nõ erat :poterat tñ fieri ex cõſenſu partiũ:ſecus ſi nõ poterat:qꝛ non va lebit iudiciũ niſi vt ex tp̃e ratihabitionis vt in iuribus initium ſpe ctandũ hoc plꝫ Bar.ibi quando ex cã de preterito ſuperuenit iuriſ- ditio:qꝛ ſi venit ad caſum in quo poſſet eſſe iudex validabitur iuriſ ditio vt ex nũc ſi ſuperuenit vt de p̃nti nullo modo puto qõ ſi iudex a principio non habuerit iuriſditionem qõ nõ validať ex conſenſu ſuperueniẽte retro:qꝛ acta fuerũt nulla quarũ ratificatio nõ pendet ex cõſenſu ptium vt no.Jnno.de offi.dele.prudentiã:ꝛ hec ſiue non fuit nec eſſe potuit ſiue etiam eſſe non potuit:qꝛ non video dr̃iam. ꝛ an ex cã de p̃nti vel preterito:qꝛ vtrobiꝗ̃ actus fuit null⁹ ſi nõ ha- bebat nec habitũ:nec exercitium iuriſditionis ꝛ dr̃ia an ex cã de pre ſenti vel de preterito p̃cedit in p̃cedenti qõne qñ ſupponiť habit⁹ iu riſditionis in delegante:nã delegatio pendet a cõſenſu delegantis: ꝛ aliquid imprimit initium in delegato:qñ preceſſit habit⁹ iuriſdi- tionis ꝛ ſic recipit pendentiã. Nõ ob. de offi. ordi. romana. §. j. li. vj. vbi non valet delegatio cãe appellationis anteꝗ̃ ſit appellatũ:qꝛ li cet in genere ibi hꝫ habitũ:nec habitum nec exercitium hꝫ reſpectu cuius particularis cauſe anteꝗ̃ appelleť merito non valet delega- tio.nec conualidatur ſuperueniente appellatione vt ibi.ſed in.l.ob ſeruare hꝫ habitum purũ diſtributum ad omnes ꝛ ſingulas cãs:iõ valet delegatio vt recipiat pendentiã quantũ aũt ad validitatem p̃- ceſſus vt retro ſuppoſito defectu ptãtis cũ non pendeat a parte illũ validare non video dr̃iam annexã de p̃nti vel de preterito an potue rit eſſe ſic vel non potuit vel deficiat ex defectu conſenſus vel nõ: qꝛ ſemꝑ proceſſus erat nullus ꝛ non validabitur retro geſtum ꝛ valebit vt ex tempore ſuperuenientis ptãtis.l.aũt lꝫ.ꝛ.l.iij.§.fi. Non ob.qꝛ loquunť quando p̃ceſſus valet ſaltem quo ad p̃curatorẽ.ff. de p̃cu- ra.l.plautius.ꝛ.l.ij.ff.de re iudi.lꝫ Butri.tenuerit glo.qõ valideť qñ iuriſditio deficit defectu conſenſus partium.vt.d.l.j. C. qui pro ſua

11 iuriſdi.vetat.†Ex his deciditur quid ſi quis non erat iudex delega- tus tempore quo iuriſditionem exercuit poſtea habuit ratum dele gans an valet iudicium glo.quod nõ.ff.de iudic.l.licet qõ tenet ibi Bar.per no.per Jnno.de offi.delegati.prudentiã glo.tetigit.de fo. cõpe.ſignificaſti vbi remiſi ad gl.cõtrarias ꝛ tenui idẽ qõ iudiciũ nõ cõualeſcit:ſec⁹ dicit Bar.ſi deficiat iudiciũ ex defectu cõſenſus par- tium:qꝛ tunc dicit qõ validať ſuperueniente cõſenſu.qõ non plꝫ mi- hi:vt dixi.ſ.ꝛ glo.j.l.j.C.vbi de cri.agi opꝫ non plꝫ.ꝛ illo caſu cõclu- dunt rationes Jnno.ꝛ hoc tꝫ ſpec.in ti.de dele.§. excipitur.v.quid ſi cõmittens ꝛ ver.eadem ratione:qꝛ qõ nullũ eſt ratificari nõ põt. de elec.auditis qõ puto.Ex his apparet quid de delegato epi qui di- xit ſe delegatum archiepi an valeat p̃ceſſus.dic quod non ſi partes hoc ignorabant vt no.ſpe.in tit.de ſen.pla.§.qm̃.v. quid ſi dixerit.

12 alleg.ff.de eo qui ꝑ tu.neg.ge.l.pe.†Ex his pꝫ an conſenſus pr̃is ſu- perueniens litigante filio validet retro acta vel geſta.glo.in.l.nõ ſo lum.§.neceſſitatem.de bo.que lib.Cyn.dicit qõ ſi teneať opi. quod requirať cõſenſus patris ad integrandã pſonã filij ſm opi.aliquoꝝ: qꝛ iudicium tũc deficit in ſubſtãtialibus:qꝛ non adeſt ps que habeat pſonam legitimã qõ iudiciũ non validabiť.l.j.C.qui ꝑ ſua iuriſ.dixi de cõſue.cũ cõſuetudinis ꝛ tetigi.j.eo.ſignificaſti.ſ.de fo. competẽ.

13 dic vt ibi plene dixi in tex.non ſunt alia.¶ †Uenio ad gloſ.iij.qua fuit mala allegatio.dicit glo.ij.quod ſe fundauit ſup tp̃e ꝛ tp̃s nõ eſt modus inducende vel tollende obligationis vt.l.obligationum.§. placet.ff.de acti.ꝛ ob.ar.contra de.l.litibus.de agri.ꝛ cen.vin.de cẽ- ſi.p̃uenit.xviij.q.ij.p̃uenit.dic quod aliã rationẽ aſſignet tex.qꝛ hoc

14 ius erat imp̃ſcriptibile.¶ †Oppo.quod p̃curatio poſſit p̃ſcribi:vt de cenſi.ſopite.Solu.quidam dicunt qõ ſi tp̃e viſitationis nullaꝫ re cipiunt p̃curationem p̃curatio põt preſcribi qõ pꝫ:qꝛ ꝛ permutari põt.xi.q.iij.relatum ergo ꝛ remitti:ſed nõ placet hoc glo.qꝛ non poſ ſet ep̃us expreſſe remittere p̃curationem.de cenſi.cum venerabilis. de dona.paſtoralis ad hoc qꝛ ſi retineť viſitatio per illam cõnexa re tinetur procuratio:quia quamdiu quis hꝫ iter ꝛ actum debet habe re.ff.de ſerui.ru.pred.l.iij.§.fi.ꝛ ager ſit ſterilis:ita qõ nihil ex eo per cipiam nihilominus retineo vſufructum.ff.de vſufru.l.arborib⁹.§.

15 fi.ſm glo.†Primum an p̃curatio p̃mutari poſſit:ſed de hoc dic ho die.vt de cenſi.c.j.ꝛ.c.exigit.lib.vi.ꝛ.c.felicis.per que dicit Jo.an.ex- pedita no.hic per Jnno.ꝛ Hoſtien.quo ad hoc.Secundo an procu ratio poſſit remitti dicit eam poſſe expreſſe remitti ꝛ idem Uincẽ. niſi remittatur per vim cũ in temporalitate cõſiſtat ꝛ tangat ius pri- uatum cui debetur.vij.q.j.ꝗ̃ periculoſum:ſed nõ tacite vt hic viſita tioni autem que conſiſtit in vtilitate ꝛ iure publico illi nõ poſſet ex- preſſe renuntiare:per no.de fo.cõpe.ſi diligenti ꝛ qꝛ nõ licet paciſci quod quis non aget vel accuſabit alium.de delicto.ff.de pac.ſi vnus

16 §.illud ꝛ no.de iureiuran.quemadmodum.†Poſt.auteꝫ dicit ꝑ has rõnes p̃curationem etiã expreſſam nõ poſſe remitti cuꝫ ſit iuris pu blici:ſicut ꝛ id cui annexa eſt ſ.viſitatio.arg.de cõſti.tranſlate. hanc puto verã in remiſſione temporali ad p̃iudiciũ p̃lati:ſed non in p̃- petua ad ſucceſſoris preiudicium.de preca.c.ij.de tranſac.de cetero. Nunquid aũt preſcribi poſſit glo.qõ non.dic ſi non fuit petita : nec denegata:planũ qõ non põt preſcribi:qꝛ vſu viſitationis ſatis illi⁹ retinet poſſeſſionem ꝛ qꝛ aduerſa pars non eſt in aliqua poſſeſſione libertatis:ſed ſi fuit petita ꝛ denegata.tunc Uin.dicit eam preſcribi dũtamen vi non ſit denegata.Non ob.qõ hoc preſcribere eſſet p̃ſcri bere obedientiã:qꝛ fatebatur talem non eſſe tutum ſola p̃ſcriptione ſed bene renuntiatiõe tacita:qꝛ tanto tp̃e nõ petens renuntiaſſe vi- debatur vnde poſt hanc tacitã renuntiationẽ p̃ſcribere potuit ſicut poſt priuilegium de p̃uil.cũ olim Jnno.hic vult qõ ex toto p̃ſcribe- re nõ poſſit:ſꝫ ſoluẽdo aliquid:licet modicũ põt quota vel ps p̃cu- rationis p̃ſcribi.alleg.de cenſi.ex parte ad hoc de ſepult.certificari. archidia.de cen.perpetue.lib.vj.Recitat Jnn.idem tenuiſſe ſuper quadã extrauagã.venerabilibus vbi cõcludit p̃curationem ex toto p̃ſcribi non poſſe:ſed quotam:ꝛ hoc qꝛ ius quod aliqua detur p̃cu- ratio.ſicut viſitatio eſt publicũ autoritate ꝛ vtilitate:qꝛ ſi nulla dare tur negligeretur viſitatio ꝛ cõſuetudo que eſt cõtra ius publicũ vtili tate quandoꝗ̃ valet ex cauſa:ſed tunc cautum qñ vel expreſſo cõſen ſu pape vel tacito ex certa ſcia ꝛ cã inducitur.xij.diſt. nos conſuetu- dinẽ ſm Jnn.dicit Jo.an.qõ p̃curatio nõ p̃ſcribať facit tex.i.d.c.p petue qõ quota poſſit facit.ſ.c.cũ oliꝫ ꝛ.c.ti.felicis.lib.vj.ꝛ. xvj.qõ. vij.quicunꝗ̃.Sed dubitat Joan.and.ne ratio negligẽdi quã reddit de tota locum habeat etiam in parte:quia videns viſitator quod de ſuo habeat impendere in ſe p̃curando abſtinebit a viſitando. de iu- re puto opi.Jnno.veram in mõ etiam p̃curandi p̃deſt preſcriptio de exceſ.prela.quando.ꝛ.c.ſane.ꝛ dicit ſpecu.in ti.de lega.§.ſupereſt

17 ver.illud quoꝗ̃.¶ †Oppo.quod nedũ de cõſuetudine poſſit excõ- municare:ſed etiam de iure cõmuni cum poſſit viſitare.de iure cõmu ni ex quo ep̃s eſt negligens.ix.q.iij.cum ſcimus ꝛ de iure cõmuni de- bet tũc habere p̃curationem glo.fateť qõ etiam de iure põt excõica re eo caſu quo põt viſitare de iure ꝛ p̃curationem exigere. Jnquan- tum glo.exigere videtur negligentiam:vt poſſit p̃ſcribere.dic quod nõ eſt negligentia:qꝛ põt etiam nõ negligente ep̃o ſm Barto.de cẽ-

18 ſi.c.fi.†ꝛ ſi cõcurrant ep̃s ꝛ archiep̃s preferť archiep̃s.xj.q.iij. qui re- ſiſtit.de quo de temp.or.ad aures ꝛ de offi.or.paſtoralis.de ap.cũ pa rati.dicunt tñ quod cauere debeat ne ĩpediat ep̃m temporibus ſuis ad quod vide quod plenius no.de cen.c.fi.lib.vj.in glo. fina.

1 ☞ Preſcribere nõ põt qui alieno noĩe poſſidet nec q̃ p̃prio noĩe non habens bonam fidem.

2 Juramenti de fidelitate p̃ſtatio eſt dare quaſi poſſeſſionẽ ꝛ eſt iuris mere perſonalis.

3 Preſcribi nõ põt aduerſus iuramentũ ꝛ ſic iuſm perpetuat actionẽ tolliťꝗ̃ preſcriptionẽ ciuilem.

4 Jn p̃ſcriptione incorporalium exigiť titulus ꝛ bona fides qñ id nõ eſt bona fide poſſibile.

5 Preſcribi nõ põt minori tp̃e centum annoꝝ ꝫ ius eccleſie etiã quid ro.eccleſia accidentaliter habeat.

6 Emphiteota ſeu vaſallus nõ diciť dominus direct⁹ ſed vtilis tm̃ rei emphiteotice.

8 Juramentũ perpetuat actionem cõtra qõ non tenet preſcriptio.

9 Dñi temporales ꝛ comites fundant intentũ illoꝝ de iure cõi quo ad res fictas in limitibus ſui territorij.

10 Fides bona qñ exigať ꝛ qũo probetur.nu.12.ꝛ an mala fides noceat ſucceſſori.nu.13.

11 Emptor qñ preſumatur eſſe in bona fide vel mala.nu.ſeq.

13 Succeſſori an noceat mala fides autoris.

14 Errans in iure an dicatur eſſe in bona fide.

15 Sententia nulla an tribuat ius preſcribendi.

16 Preſcribere an poſſit qui dubitat.

17 Preſcribere qũo nõ põt qui nõ habet iuſtum titulũ ꝛ in quib⁹ nõ p̃- cedit preſcriptio etiam cũ titulo iuſto vel poſſit p̃cedere preſcriptio cum titulo putatiuo.

18 Jn preſcriptione rerũ clerici an tantum tp̃s requirať qõ requiriť in rebus eccleſiarum.

19 Clerici quibus priuilegiis gaudeant quo ad preſcriptionem impe
diendam ꝛ an gaudeant priuilegio vt non ſoluāt pedagia.nu.18.
20 Preſcribi vbi pōt cū titulo q̄n̄o ſufficit pro titulo ius cōmune.

1 Ad diligenti. ¶ † Qui alieno nomine poſſi-
det nō preſcribit nec etiā is qui
ꝓprio noīe nō habēs bonā fidē nec iuſtū tit.h.d. Primo
inducit rōnem vnā cōtra archiepm. Scđo reprobat excu
ſationem ipſius ꝑ locū a diuiſione. ¶ No.j.ꝙ aliq̄ ciuitates dicū
tur exēpte que ſunt imediate ſubiecte romano pōtifici:ꝛ dicunt ſpe-
ctare ad ro.eccleſiā nullo mediāte. ¶ No.ij.ar.cōfeſſionē preiudica-
2 re eccleſie. ¶ † No.iij.ꝙ iuris mere pſonalis hoc eſt iuramenti pſtan
di de fidelitate eſt dare quaſi poſſeſſionē. ¶ No.iiij.poſſidentē noīe
alieno nō poſſe preſcribere:qꝛ nō poſſidet:ſed poſſidet is cuius noīe
3 poſſidet:ꝛ is tantū preſcribit. ¶ † No.v.ꝙ exactū vel poſſeſſum cō-
tra iuramentū nō eſt exactū vel poſſeſſum bonafide ꝛ ſic nō pōt pre-
4 ſcribi. ¶ † Not.vj.ꝙ in preſcriptione incorporaliū exigit titulus:ꝛ
bonafides q̄n id nō eſt bonafide poſſidibile abſq; titulo dato qđ pre
5 ſcriptio nō ſit cōtra ius eccl'ie. ¶ † No.vij.ꝙ cōtra ius eccl'ie: etiā qđ
ro.eccl'ia.accidentaliter hꝫ: nō preſcribit minori ſpacio centum an.
¶ No.viij.de facili nō ꝓbari centenariā preſcriptionē:ꝛ id qđ nō eſt
credibile. ¶ No.ix.arg. preſcriptionē centenariā nō poſſe ꝓbari ex
auditu:vel etiā ex cōi opi.alˀs de facili eſſet ꝓbabilis:ꝛ ſic nō ſemper
6 eſſet verū qđ auditū ius ꝓbatur fama vel ex auditu. ¶ † Opp.ꝙ nō
pertineat ad ro.eccleſiā cabaritani iudicatus:qꝛ dn̄s cenſet vaſallus
de do.inter vi.ꝛ vxo.c.nuper. Sol.nō eſt dn̄s directo:ſed eſt dn̄o vtili
ter vaſallus. Eccleſia aūt directo.ff.ſi ager vecti.vel emphy. Pe.ſm
Hoſti. ¶ Opp.ꝙ nō ſitˀ ꝓbabilis vt.ſ.co.cū nobis.alˀs fruſtra indu
cta eſſet ſi factū notat hic nō ius. Uel loquit de ꝓbatione teſtiū per
quā nō credit papa nō poſſe ꝓbari ꝑ inſtrumentū fidelitatis facte ꝑ
7 c.annos ꝛ plus.ꝑ decre. † dicit Hoſti.qđ nihil acquiſitū cōtra iura-
mentū pōt licite teneri.alleg.qđ me.cā.ad audientiā. Idem de aliis
9 cū peccato acquiſitis.deinde cum ſit:vbi de hoc. ¶ † Glo.ij.colligit
argumēta generalia ad id ad qđ alleg. glo. facit de ſponſa duo.c.ſi.
Itē ar.de toto ad partē.de deci.cū in tua.etiā ar.ſm Hoſti.qđ comi
tes ꝛ dn̄i tēporales fundāt intentionē de iure cōi quo ad res ſitas in
limitibus ſui territorij.de quo de offi.arch.c.ſi. ¶ Glo.pe.op.quod
imo potuit habere bonāfidem:qꝛ potuit credere anteceſſores ſuos
noīe ꝓprio exegiſſe. Sol.dicit glo.qđ preſumendū eſt qđ hic ſciebat
anteceſſores ſuos exegiſſe noīe pape.ꝛ ro.eccl.ꝛ ſciebat hoc ius ſpe-
ctare ad ro.eccleſiā:vnde nō poterat eſſe in fide bona cum ſciret hoc
10 ius ad alios ſpectare. ¶ † Querit gl.q̄n exigat bonafides.dicit glo.
qđ in omni p̄ſcriptione ꝛ corporaliū ꝛ incorporaliū ꝛ ſpūaliū ꝛ tēpo
raliū.j.e.qm̄.ꝛ.ſ.e.vigilanti. ¶ Aduerte fides exigit in corporalibꝰ
ꝛ hoc planū eſt:qꝛ ſic eſt de iure ciuili. Sed in incorporalibꝰ legiſte di
cunt qđ ſi agit de p̄ſcriptione ſeruitutis exigit bonafides: qꝛ exigit
bonāfidē ꝛ poſſeſſionē ex parte p̄ſcribentis: ꝛ idē eſt in acquiſitione
cuiuſcūq; iuris loquēdo de p̄ſcriptione.x.vel.xx.an.vt ptꝫ ex no. in
l.ſeruitutē.ff.de ſeru.ꝛ dixi in.c.ꝑuenit.de cenſi.ad hoc.l.ſeruitutes.
ꝛ qđ ibi no.ff.de ſerui.ff.quēad.ſer.amit.l.ſi.ꝛ tꝫ Cy.in.l.j.C.de ſer.ſi
agatur de ſcribenda libertate ſeruitutū perſonaliū adhuc exigit bo
nafides.l.j.ꝛ.ij.C.de preſcrip.long.tempo.que pro libertate. Si agi
tur de preſcribenda libertate ſeruitutis vrbane:quia ad preſcriben-
dum exigitur factum hominis: tunc exigitur bonafides cum exi-
gatur poſſeſſio libertatis.ff.de ſer.vrb.pre.l.hec aūt iura.ꝛ not.glo.
in.l.ſi.ff.quēad.ſer.amit.Bar.in.l.ſequit.§.ſi viā.ff.de vſuca.ꝛ.d.l.j.
Cy.C.de ſerui. Si agit de p̄ſcribenda libertate cōtra ſeruitutē ruſti
cam vtvie:tūc nō exigit bonafides de iure ciuili qꝛ ꝑditur ſolo nō vſu
nec ibi datur poſſeſſio libertatis merito illa ꝑdit potius q̄ acquira
tur vnde nulla bonafides exigit vt.d.l.ſequit.§.ſi viā.ff.de vſucap.ꝛ
ibi hoc tꝫ Bar.ad hoc.l.vlt.C.de ſerui.ꝛ eſt ratio inter ſeruitutē vrba
nam ꝛ ruſticā:qꝛ vrbane digniores ſunt ruſticis ideo difficilius per
duntur. De iure aūt noſtro an in preſcribenda libertate aliquo ca-
11 ſu ſine fide bona currat p̄ſcriptio dicā.j.c.ſi. ¶ † Quero q̄n dicatur
quis eſſe in bonafide.dicit glo.q̄n credit tradentē eſſe dn̄m vel habe
re ius diſtrahendi:licet erret in facto.ff.de verb.ſig.l.bonefidei. Dic
qđ ille qui emit a dn̄o:vel ab habēte ius alienādi ꝛ ſine dolo:ꝛ cū de-
bita ſolēnitate:ꝛ iuris permiſſione: oportet qđ credat tradentē eſſe
dn̄m:alˀs nō poſſidet cogitatione dn̄i.C.de fur.apud antiquos. Uel
habere ius diſtrahendi dico ꝛ ꝓpter ementes a pupillo.ff.de contra
hen.emp.l.qui a quolibet.ꝛ de publi.l.quecūq;.§.qui a pupillo. Di
co ꝓpter euictionē a ꝓcuratore:vel creditore forma debita ſine dolo
dico ꝓpter ementē ꝛ dolo decipientē.C.de reſcin.ven.l.dolo.ꝛ.l.do-
lus.cū iuris ſolennitate ꝛ permiſſione. dico ꝓpter mercantes cōtra
iura.de reg.iur.qui cōtra iura.ff.de vſuca.nūq̄.de agri.ꝛ cenſi.l.quē-
admodū.in ſi.lib.xj. Et ꝓpter illū qui emit contradicente dn̄o.C.de
rei ven.l.fundū.dicit Dy.in regu.poſſeſſor.de regu.iur.lib.vj.qđ ad
hoc poſſunt reduci caſus tacti per gloſ.j. in quibus dicit malāfidem
12 preſumi. ¶ † Quero q̄n ꝓbetur bonafides. dic in rebus corporali-
bus vbi adeſt titulus:ꝛ exigitur preſumit bonafides niſi ꝓbetur cō-
tra.C.de de euic.l.penul.ſcđm glo.qꝛ ignorantia preſumit.ff.de pro
ba.verius.ꝛ ſic bonafides ſufficit qđ allegetur.inſti. de actio.§.alie.

qꝛ in hoc ſtatur ſue conſcientie per que dicit Io.xvj.q.iij.dilecto.de
bonafide ſtari iuramento.ad qđ de homi.ſignificaſti.de ſent.excō.ſi
vero. Ubi aūt quis preſcribit ſine titu.in corporalibus quidā dicūt
qđ nō preſumit bonafides:qꝛ nō eſt meū debeo credere ad alium ſpe
ctare.l.j.C.vnde vi. Bar.dicit qđ ſi precedat titulus putatiuus erro
re iuſto:vel verus preſcribit.l.igitur.§.j.ff.de libe.cā. Item in quoli-
bet poſſidēte preſumit bonafides niſi appareat antiquior poſſeſſor
qui poſſit facere illā allegationē qđ tuū nō erat ꝛc.vt.d.l.ſin.quo ad
alium vero licite ꝛ bonafide tenere videor.niſi ius cōe mihi cōtradi-
cat.vt.c.j.de preſcrip.lib.vj. Probabitur aūt malafides ſi ſibi fuerit
denuntiatū.C.de rei vendi.ſi fundū. qđ intellige q̄n ante ingreſſum
poſſeſſionis empte.vt dixi.ſ.de reſti.ſpo.grauis. Idem ſi coram ali-
quibus ipſe dixerit ſe ſciuiſſe rem alienā:qꝛ illud preſumitur in men
te habuiſſe.ff.de reb.dub.l.labeo. Item qđ de hoc erat fama in vici-
nia:ꝛ ipſe erat vicinus preſumit ſcire.de preſumpt.quanto.ex his ꝛ
aliis indiciis ꝓut facti qualitas exigit ꝓbabitur ſm Bar.ff.de vſu-
cap.l.celſus. In incorporalibus aūt glo.qđ nō preſumit bonafides.
vt no.in.l.j.§.ij.ff.de iti.actuq; pri. Quia hꝫ preſumptionē contra ſe
cū quelibet res preſumat libera.C.de ſerui.l.altius.ad qđ.C.vnde vi.
l.vlti. Dy.dixit bonāfidem preſumi qđ ſicut in rebus corporalibus
ſi ꝓbetur titulus preſumit bonafides ſic in incorporalibus ꝓbata ſo
la quaſi poſſeſſione. Quia in incorporalibus operat quaſi poſſeſſio
quod in corporalibus operatur poſſeſſio ꝛ titulus.ff.ſi ſerui. vendi.
l.ſi quis diuturno.quod non placet Cyn.quia propter preſumptio
nem que eſt contra poſſidentem in incorporalibus preſumitur aut
malafides aut error iuris qui non ꝓdeſt in vſucapio.ff. de vſucap.l.
nunq̄. Ideo Cy.ſtat cū glo.qđ bonafides nō preſumat. Sed ſcđꝫ cū
nō eſt neceſſe qđ cā.l.titulus ꝓbetur ad probandā bonāfidem: vt di-
cit illa glo.qꝛ ſic exigeretur qđ probaret titulus in preſcriptionibus
incorporalium.cōtra.l.ſi quis diuturno.ſed ſufficit qđ probet quod
auctor ſuus:vel alius fide dignus dixerat ſibi qđ ſeruitus debebat:
quo ꝓbato cū vſu preſumit qđ iure ſeruitutis vſus fuerit:ꝛ ſic proba
re nō eſt docere titulū:ſed errorē facti ꝓbabilē hec vera in preſcriben
da ſeruitute:ſed in preſcribenda libertate preſumit bonafides ſcđm
Cy.in.d.l.j.qꝛ hꝫ fundamentū preſumptionis iuris pro ſe:ꝛ quia de
buit credere rem talis eſſe qualis naturaliter eſſe dꝫ ſm Cy.Bar.in
l.j.§.hoc interdicto.ff.de iti.actuq; pri. Idem tꝫ vt quo ad ſeruitutē
nō ſufficit allegare bonā fidem ſufficit tamē ſcđm eū ſi hoc audiuit a
vicinis qđ ſeruitus ei debeat vt ꝛ dicit Cy.dū tamen ſint fide digni
nam opꝫ qđ probet aliqđ per qđ iuſte fuerit motus ad ſic credendū.
l.j.§.ſed ꝛ ſi iure.ff.de aqua quoti.ꝛ eſti. Idem.dicit ſi de hoc erat fa-
ma per contratā: nā licite tunc pōt credere.vt no.in.l.iij.C.de ꝓba.
ꝛ in.l.atqui natura.§.j.cum ſua glo.ff.de nego.geſt.ſufficit etiā ſi ibi
erant ſigna vie vel itineris:vel aliqua alia veriſimilia q̄ poſſent ani-
mum vertere ad iſtam credulitatē ſm Bar. Ex his infert glo. quod
ſi aliquis mercatur cōtra leges eſt in malafide.C.de agri.ꝛ cen.l.quē
admodum. Ideo omni omiſſa ſolennitate rem eccleſiaſticā nō p̄ſcri
bit.xcvj.di.bene quidē.vbi Io. Idem de emēte a pupillo ſine ſolen-
nitate.ad hoc de re.eccle.nō alie.c.j.lib.vj. Item q̄n emit cōtra pro-
teſtationem dicentis ſe dn̄m hoc intellige vt dixi.ſ.C.de rei vend.l.
ſi fundū.ꝛ no.Archid.xv.q.iij.§.pōt.ꝛ glo.xxiij.q.iiij.q̄ magnum.
Item ſi emit a ꝓcuratore per colluſionem. Idem dicit ſi emit a pro-
digo intellige cui bonis eſt interdictum. Idem ſi emit a luxurioſo
ſciens illū conſumpturū in malum vſum pecuniā.vt.ff.pro emptio.
l.qui fundus.§.ſi quis ſciens.ꝛ.l.ſi quis cū ſciret. Ideo dicit Barto.
ibi qđ ſi quis emit ab eo quē ſcit cōſumpturū in malū vſum:ꝛ eſt bo-
nis interdictū:tūc nō valet cōtractus ne transferat vſucapiendi con
ditio.l.qui fundū.§.ſi quis ſciens.ſ.alleg.ff.de vſuca.l. ab eo.ſi emit
ab eo cui nō eſt bonis interdictū cōſumpturo in malū vſum:ꝛ eſt mi
nor. Idē.l.qđ ſi minor.§.ſi.ff.de mino.ꝛ.l.ſi vero.§.adoleſcēs. ff.mā.
Si erat maior a quo emit ꝛ ſciebat eū conſumpturū in malū vſum:ꝛ
incertum:qꝛ neſciebat in quē vſum:ꝛ valet contractus emens eſt bo-
nefi.vt.d.l.ſi quis cū ſciret. Si aūt ſciebat maiorē iam vel ſtatim pe-
cuniam conſumpturū in certū malū vſum:qꝛ parata erat meretrix:
cui dare volebat:ꝛ nō valet cōtractus ne preſcribat cū illo ꝯtrahens
ſm Bar.in.d.l.ſi quis cū ſciret.ad hoc.ff.de fideiuſ.l.ſi a reo detinen
te. Ab exiſtente in ludo dicit qđ ſi emit a colludente nō valet cōtra-
ctus:ꝛ nō vſucapit nec de euictione inuicē obligant.l.ſi.§.ſi.ff.qua.
re.ac.nō datur ꝛ no.in.l.qđ ſi minor.§.ſi.ff.de mino. In omnibꝰ aūt
caſibus in quibus cōtra ius:ꝛ nō ſeruata ſolennitate emit preſumit
in malafide que probat ex denuntiatione vt eſt dictū. Idem ſi hoc
dixerit corā vicinis. Idem ſi de hoc erat fama:ꝛ ipſe erat vicinus:qꝛ
preſumitur ſcire.de preſūp.quanto. Si contraxit cū eo alius q̄ col-
luſor vel cōſocius in ludo tunc valet cōtractus:ꝛ dicitur in bonafide
ꝛ vſucapit:qꝛ nō cum omnino cōſumpturo cōtrahit.qꝛ forte vincet:
ſm Bart.dicit tamē glo.qđ eſt dare caſum quo quis hꝫ conſcientiā
rei aliene:ꝛ tamen vſucapit ſi decretum iudicis interuenit.ff.de no-
xali.l.generaliter.xvj.q.iij.placuit.vt quicunq;.ſed ibi. Ideo qꝛ cau
ſam etiam dicitur habere ab eo cuius erat ſeruus cum ꝛ ipſe teneret
ad extimationem dāni vel ad dandū ſeruum pro noxa.vnde putau
dum eum a quo habere etiam cauſam cenſeor non ſum in malafide:

ſic intelligitur.in.c.placuit.ꝛ.c.j.§.eo.tit.quia eorū negligētia que
13 runt. ¶ †Quero an malafides autoris noceat ſucceſſori.glo.cōclu
dit quod in preſcriptione.xxx.an.nō nocet.in pſcriptione.x.vel.xx.
an.ſic ad primum.ff.de diuer.ꝛ temp.preſcrip.l.an vitiū.Ad ſecun
dum aut.malefidei.C.de preſcrip.lon.tēpo.dic de iure ciuili in pre
ſcriptionibus in quibus nō exigitur bonafides: malafides autoris
nō nocet ſucceſſori ſiue ſit ſingularis ſiue vniuerſalis:quia ſi non no
cet propria multa minus nocet aliena:ꝛ in omnibus illis caſibus ſa
tis puto de iure canonico ꝑcedere preſcriptionem:ſi aliter nō eſt in
malafide ſucceſſor: quia licet malafides autoris aliquo caſu noceat
ſingulari ſucceſſori.In alijs preſcriptionibꝰ vbi exigitur bonafides
vt ſtatim dicam cum hec malafides eſt ficta ſucceſſoris nō vera:vnde
nō video quare nō preſcribat ex quo vere non eſt in malafide niſi di
catur quod cū aliter conſcientia defuncti exonerari non poſſit a pec
cato vt heres teneatur ad exonerandā conſcientiā defuncti.de ſepul.
c.ſi.ar.de rap.ſuper eo.ꝛ aliter exonerare nō poteſt niſi hoc reſtituat
qꝛ per hoc qꝺ acquiſiuerit nō purgatur peccatū defuncti.Ad hoc re
ducas quod ſtabit Oldra.ſuo conſi.xix. ſic intellige Dyn. in regula
poſſeſſor.de regu.iur.lib.vj.qui dicit qꝺ de rigore nō preſcribit:lꝫ de
iure canonico ſecus videatur:quia non eſt ſecus vt dixi.In preſcri
ptionibus aūt in quibus bonafides exigitur malafides vniuerſalis
autoris nocet ſucceſſori.ff.de diuer.ꝛ tēpo.preſcrip.l.cum heres.no.
C.de acquir.poſ.l.vitia.ꝛ.ff.de reg.iur.l.quod ipſis.An hoc caſu no
ceat ſucceſſori vniuerſali.idē qꝺ.§.proxi.dixi.cū aliter nō poſſit exo
nerare cōſcientiam defuncti.In ſucceſſore cauſante ius a defuncto
malefidei:ſecus ſi nō cauſet ius ab eo : vt in ſucceſſore dignitatis.vt
no.§.de iurepatro.cura qꝛ malafides predeceſſoris ſibi nō nocet.In
preſcriptione aūt predicta vbi predeceſſor eſt malefidei:ꝛ eſt ſingula
ris ſucceſſor olim nō nocebat malafides hodie nocet ſucceſſori:ꝛ im
pedit preſcriptionē ignorante eo contra quē preſcribit ſecus ſi ſciat:
quia tunc nō nocet vt a malefidei hoc puto de iure ciuili:ꝛ ſatis pōt
ꝑcedere de iure canonico:qꝛ nō arctatur ſucceſſor ſingularis ad pur
gandum vitiū ſucceſſoris vel autoris ſingularis cū nō ſit heres. In
quantum dixi malāfidem autoris ſingularis nocere ſucceſſori eſt ve
rum in re imobili:qꝛ ſic illa autoritas loquit de imobili. Item proce
dit qñ hꝫ cauſaꝫ ab imediato malaſi.poſſeſſore:ſecus ſi hꝫ cām a me
diato qui fuit boneſi.ꝛ mediatus fuit maleſi.vt dicit Bar.in.l.pom
ponius.§.cū quis.ff.de acqui.poſ.hec vera inquantū preſcribēs ha
bens cauſam a maleſi.poſ.velit preſcribere principiando a ſe:ꝛ ſi ve
lit vti acceſſione ſui autoris:vt qꝛ velit cōputari tēpus autoris male
fidei:tunc oportet qꝺ vtatur cū cauſa ſua:ꝛ nō poſſet preſcribere: qꝺ
puto etiā de iure canonico.ad.l.pōpo.§.cū quis.ff.de acqui. poſ.gl.
ergo hic procedit que dicit nō nocere de iure in preſcriptōe xxx.an.
ſecundum ius ciuile:vel ſcōm cano.in ſucceſſore ſingulari vel vniuer
14 ſali. ¶ †Querit glo.an errans in iure dicat habere bonāfidem.glo.
dicit hic qꝺ videtur qꝺ ſic.de iurepa.cura.ſed dicit qꝺ illud aliter in
telligitur.vt ibi no.ꝛ.ff.de pe.heredi.l.ſed ꝛ ſi lego.§.ſcire.lꝫ ſecus di
cat in vſucapione.ff.de vſuca.l.nunꝙ.tene qꝺ error iuris nō excuſat
a malafide.quo ad vſuca,vt.d.l.nunquā.lꝫ excuſet quo ad fructus.vt
l.ſi fur.§.j.ff.de vſuc.qcqd dicat gl.ꝛ hoc firmat Dy.in reg.poſſeſſor
de reg.iur.lib.vj.Ad hoc.de reg.iur.que cōtra iura.qꝛ iuris ignoran
tia in vſucapio.nō tolerat.ff.de iur.ꝛ fac.ign.l.ignorantia.hoc tem
pera verū qñ iuris ignorātia eſt intolerabilis. vbi aūt hꝫ originē a
tolerabili ꝛ intricato dubio hec facit quē bonefidei : ꝛ talis preſcri
bere pōt vt eſt caſus ſcōm vnū intellectū.de cōſue.cū dilectus.ꝛ ſic fa
cti ignorantia equiparatur ignorantie iuris ꝓbabiliter. Ad hoc qꝺ
no.in.l.ij.ff.de iur.ꝛ fac.igno.ff.depo.l.qꝺ nerua.hec vera vbi nudus
eſt error iuris:ſed ſi facti error inducit ad errorē iuris preſcribit: vt ſi
credens rem meā donaui vxori cū nō eſſet me errāte in facto valebit
donatio.vt pſcribat.ff.ꝓ dona.l.ſi vir.nā ſi poſſum ſibi dare nō meū;
qꝛ ex hoc nō efficior pauperior;lꝫ vt credebā.ſ.meā errando in facto
donare nō poſſum:ꝛ ſi crederē errarem in iure;qꝛ ſi verū eſſet,qꝺ cre
debam efficerer pauperior. Ad hoc,de iurepa.cura.ſcōm vnū intelle
ctum.idē ſi in cōtractu eſſet defectus iuris:ꝛ ego errore facti crederē
interceſſiſſe ius.vt no.glo.de dona.ad aplice.ad qꝺ dictū.c.cura.de
iurepa.vnde iura que dicūt erroneū titulū dare cām preſcribēdi: vel
iniuſtum intelligi debent de titulo erroneo errore facti:vt qñ credit
alienationē factā de cōſenſu capl'i:ꝛ nō eſt vel qñ credit alienationē
factam a prelato quē credebat prelatū errando in facto : ꝛ nō eſt vel
qñ credebat dioce.vel pars dioce.in qua eps eius alienationi ꝓbuit
autorem credens illū eſſe de dioce.ſua ꝛ nō erat hic.dicit Archid.x.
q.iij.cognonimus.idem ſi ſit error iuris ꝓbabilis ſic intellige gl. de
15 conſue.cū dilectus.† Ex hoc pꝫ qꝺ ſententia nulla nō tribuit iuſtā
cauſam preſcribendi.vt.xvj.q.iij.ſacerdotes. niſi forte in facto quis
putaret ſententiā quā audiuit latā pro predeceſſore fuiſſe validā. vt
ibi no.ꝛ ſic dꝫ intelligi glo.de re.eccl.nō alie.hac conſultiſſima.li.vj.
in verbo preſcribēdi. Ad hoc in regula que cōtra iura.de reg.iur.li.
vj.ideo. Reſcriptum ſurreptitiū ꝛ priuilegiū dat cauſam preſcribē
di ſi circa id erretur errore facti.idem ſi ꝓbabilis eſt iuris error.vt di
cit Joan.and.de priuile.c.j.lib.vj.in nouel.in verbo quod cauſam.
16 ¶ †Querit glo.an dubitans preſcribat.gloſ.dicit qꝺ ſic; qꝛ dicitur

habere bonam fidē.ff.de vſur.qui ſcit.§.bonefidei.idem ſentit archi.
17 xxiij.q.iiij.quā magnū.ſuper glo.ſi.dicā.de hoc.j.c.ſi. ¶ †Opp. qꝺ
ꝑcedat preſcriptio ſine titulo.j.c.quoniā.§.c.vigilanti.ꝛ.c.de quar
ta.de cauſa poſ.cum eccleſia.imo videtur qꝺ ſit impoſſibile preſcri
bere cū titulo vel quia titulus eſt habilis ad transferendū ius:ꝛ ſolo
titulo habetur.ergo fruſtra eſt pſcriptio:qꝛ qꝺ meū eſt ex vna cauſa
non pōt amplius effici meum.de dona.inter.ꝛ de ſi.inſtr.inter.l.iij.
§.ex plurimis.ff.de acqui.poſ.vel iam preſcripſit.ꝛ nō eſt neceſſe im
petrare titulū.glo.alleg.pro,ꝛ contra.ꝛ primo ſoluit qꝺ titulus iuſtꝰ
non exigitur ꝛ verus vt ex eo currat preſcriptio:ſed bene exigit titu
lus minus iuſtus:ꝛ iura que dicunt qꝺ exigitur iuſtus titulꝰ debēt
intelligi de iuſto quo ad preſcriptioneꝫ: licet in ſe non ſit iuſtus.qui
quo ad preſcriptionē dicit iuſtus:eo qꝺ quis titulū putat iuſtum:lꝫ
non ſit.alleg.de empt.ꝛ vendi.peruenit.Sol.nō placet qꝛ putans ti
tulum iuſtum vbi nō eſt errat in iure.ideo;nō preſcribit.ff.de vſucap.
l.nunꝙ.ꝛ in regula qui cōtra iura.de regu.iur.lib.vj.niſi ſoluetur vt
dicam.j.Glo. dicit qꝺ quedā ſunt q̄ nō poſſunt poſſideri de iure cōi:
quia ius cōmune reſiſtit:vel faciendo incapacē ꝓprietatis ꝛ poſſeſ
ſionis:lꝫ nō detur incapacitas nō poteſt haberi aliter ꝙ iure ſpecia
li:qꝛ ius cōmune fundat alterius intentū:ꝛ tūc dic qꝺ in talibus nō
ꝑcedit ſine titulo preſcriptio.vt in.c.j.hodie.lib.vj.eo.ti. Si nō reſi
ſtit ius cōmune poteſt preſcribi etiā ſine titulo vt in contrarijs puto
quod ſi agimus de preſcriptione rerū corporalium inquantū eccle
ſia preſcribat contra laicum exigatur titulus vbi de iure ciuili exigi
tur in preſcriptione.x.vel.xx.anno.quia hoc non eſt correctū quan
tum in preſcrip. Joan.and.quantum ad inducendam exceptio.vel
quantum ad creandum vtile dominium non puto neceſſarium titu
lum:ſed ſufficit bona fides.vt.l.ſi quis emptionis.de preſcript.xxx.
anno.ꝛ idem inquantum eccleſia preſcribit contra eccleſiam:lꝫ In
nocen.dicat exigi titulum.ſecundū aliquos:quia iſta ſurrogatur lo
co preſcriptionis.xx.vel.xxx.an.vel ſecundum alios ſi ad finē agen
di de preſcriptione exigitur titulus quo ad finem excipiendi nō. te
ne primum. In preſcriptionibus autem rerum incorporaliū. dic qꝺ
ſi ius reſiſtit potentie habendi ꝛ poſſidendi vt in laico : quo ad ter
minos nullo tempore preſcribitur:nec cū titulo nec ſine titulo.ſi ius
reſiſtit poſſeſſioni ꝛ proprietati: qꝛ alterius fundat intentū de iure
cōmuni nō cum ex toto reddit incapacem poſſeſſione adhuc exigit
titulus vel tantū tēpus cuius initij memoria nō exiſtat ꝛ hoc qꝛ poſ
ſeſſio iuſta nō poteſt haberi ſine titulo: cum ius cōe pro altero fun
det intentum ꝛ ſic iniuſtificat poſſeſſionē: vnde exigitur titulus ad
iuſtitiā poſſeſſionis: qꝛ iniuſta poſſeſſio nō parit preſcriptionē:ꝛ nō
pōt haberi bona fides ſine titulo niſi tam antiquata ſit:qꝺ ex ea pre
ſumat iuſtitia vt.d.c.j.e.ti.li.vj. Si autē ius cōe nō reſiſtit poſſeſſiōi:
ſed ꝯ eā preſumit ſi ꝯ eā tāta eſt pſūptio qꝺ poſſeſſio iniuſta pſumat
adhuc nō pſcribit ſine titulo vt.d.c.j.li.vj. Si aūt ius pſumit ꝯ poſſeſ
ſionē nō tñ ex toto iuſtificat poſſeſſionē:ꝛ ea data:tūc pſcribit abſqꝫ ti
tulo dū tñ aliqd ꝓbet:ex quo bona fides pſumit.ff.ſi ſerui vē.l.ſi quis
diuturno.ꝛ dixi.§.ꝛ ſic in incorporalibꝰ ſi poſſeſſio haberi pōt iuſte
ſine titulo pſcribit ſine titulo.ſi nō pōt hri ſine titulo nō pſcribit ſine
titulo vt qñ ius reſiſtit pſcriptiōi vel iuri nō pſcribit vel qñ ſit pſumit
qꝺ iuſtificari nō pōt abſqꝫ titulo. hic aūt lꝫ ius nō reſiſteret tali non
hēbat poſſeſſio qꝺ abſqꝫ titulo iuſtificari nō poterat nec bona fides
haberi: qꝛ cū iā ipſe ꝛ anteceſſores ſui poſſiderēt noīe eccleſie ro.non
poterāt ſibi mutare cām poſſidēdi cū bona fide.C.de acq.poſ.l.cum
nemo.ff.de vſu.l.nō ſolū.§. qꝺ vulgo. iō hic titulus exigit nō ꝓpter
ſe ſed ꝓpter pſumēdā bonā fidē ꝛ iuſtificādā poſſeſſionē. Nō aūt q̄re
corporalia nō pſcribūtur ſine titulo ꝛ ſic icorporalia eſt qꝛ incorpora
libꝰ agit de leui piudicio in corporalibꝰ de graui. No. Inno.in regu
la poſſeſſor.de re iu. Cy.in.l.j.C.de ſerui. ꝛ aqua. Bar.in.l.j.in ſi.ff.
de aqua plu. per hoc eſt dicendū qꝺ vbi pōt haberi iuſta poſſeſſio.ex
ſola patiētia qꝛ ius trāſferre pendet a ptāte ipſorū qui patiunt : vel
ſaltē iuſtificare poſſeſſionē:qꝛ tūc nō exigitur titulus: ēt ſi pſcriptio
eſt ꝯtra ius:vt pꝫ de cauſa poſ.cū eccleſia.ꝛ dixi de cen.peruenit. In
quātū dixi in pſcriptione exigi titulū.limitat Joā.an.vex in.c.j. de
preſcrip.lib.vj. Inquātū ius cōe reſiſtit pſcribēti:ꝛ fundat intētū eiꝰ
cōtra quē preſcribit: vt ſi eps in dioce.alteriꝰ vel rector in parochia
alterius ius epale vel parochiale velit pſcribere. Inquātū autē vult
preſcribere ꝯ aliū de iure ſpāli vt ex priuilegio vel ꝯſuetudine hñte
ius parochiale v'l epale in parochia:vel dioce.alteriꝰ:lꝫ pſcribēti reſi
ſtat ius nō exigit titulus ſcōm ipſuꝫ:vt.e.tit.c.j.li.vj. Sed huic ob.qꝛ
cōtra preſcribētē pſumit:ꝛ ſic iniuſta poſſeſſio pſumit niſi aliter iuſti
ficet:n: ſi dicatur qꝺ preſumit inquantū poſſidet ꝯ eum cuius inten
tio fundet ſecus ſi cōtra alium. Inquātum dixi titulū exigi: ꝛ proce
dere pſcriptionē intellige qñ hꝫ cauſaꝫ a nō habēte ꝓprietateꝫ illiꝰ
iuris vel rei ſi tamen credat habere vel quādo aliquod ius ſibi deficit
quod querere intendit:alias cū ex ſolo titulo ſit tranſlatum ius fru
ſtra quereſ de preſcrip. Ad hoc.l.ſequit.§.fructus.ff.de vſucap. In
quantum dixi exigunt ſufficit qꝺ ſit verus titulus vel putatiuus er
rore facti:ꝛ ſic errore iuſto.ff.de vſuca.l.celſus.vt quia putabā emiſſe
vt dictauerat ꝓcurator qui nō emerat.ff.pro empto.l.vulgo.ſecus ſi
error ſit iuris vt ſi putabā titulum validū:ꝛ nō erat qꝺ intellige niſi
error

error iuris eſſet iuſtus.vt de conſue. cum dilectus.Sic pōt intelligi
de empt.⁊ vend.peruenit.q: ⁊ pbabilis error iuris tribuit vſucapiē
di cauſam.Et aduerte q: pbabilis eſt error in putando titulo quan-
do quis poſſeſſionē reperit fuiſſe pacificā in defuncto predeceſſore:
q: debuit putare eū cū titulo poſſediſſe ⁊ legitimo.vt dicit glo.de iu
repatro.cura.qđ no.ad hoc qđ no.Jo.xvj.q.iij.ſi ſacerdotes.Idem
no.Jo.an.i.d.c.cura.Itē eſt pbabilis error facti ſi credat de iuſtitia
tituli falſis lr̃is oſtēſis vel falſe relatiōi ab aliq̄ fide digno facte.ff.de
fur.inter oēs.§.pe.⁊ no.Jo.an.de iurepa.cura.Itez iuſtus eſt error
in pprio facto:qn̄ ad hoc inductus eſt ſuaſioni aduerſarij: vt ſi mihi
dixiſti qđ mihi volebas dare librū quē pmiſiſti credo tibi hic iuſtus
eſt error.ff.pro ſocio.l.iij.ff.de ſolu.l.ſi exiſtimas.ad hoc.l.j.in fi.ff.qn̄
act.de pe.eſt.an.l.j.in fin.C.de nō alie.Itez ſi maiores mei vel auus
vel proauus dixerunt ſe emiſſe vel titulū habuiſſe.Item ex publica
18 fama ⁊ opi.l.cū quidā.§.qđ dicit.ff.de acqui.heredi.† In rebus aūt
clericorū pprijs patrimonialibus quāto tpe preſcribat quidam qđ
ſpacio.xxx.an.ſine ti.⁊ cū tit.x.vel.xx.vt ſentiūt qdā q̄s recitat.glo.
xvj.q.iiij.poſſeſſiones.in glo.ad hoc alleg.c.ſanctorū.ſ.e.vbi.Hoſt.
idem velle videt.Contrariū ibi tenent alij.glo.adheret prime opiñ.
vt quo ad preſcriptionē nō gaudeat priuilegio clericorū:ſed iudicen
tur vt laici.dicit glo.ibi.⁊ ſentit in.c.q̄q̄.de cenſi.lib.vj.⁊ ibi Archi.
vbi dicit qđ nō eſt ppetuū illud qđ dicit clericos gaudere priuilegio
eccleſiarū.⁊ alleg.Jo.in loco pręalleg.xvj.q.iiij.poſſeſſiones quoq̄
vltimū etiā no.cōtrariū videt ſentire in.d.c.poſſeſſiones.q dicit qđ
intellectus q datur ad.c.ſanctorū nō eſt bon⁹.⁊ aliter dz intelligi: vt
ibi no.Innocē.Satis puto primū vt nō gaudeant niſi vbi apparet
iuris expreſſum:nā multa habent priuilegia bona ecclie que nō pu-
to habere bona clericoꝝ.Nam bona ecclie nō poſſunt alienari abſq̄
ſolennitate:⁊ tñ ſecus puto de bonis clericorū: q: nō reperit in illis
illā ſolennitatē requiſitā fore emphiteoticari non pōt vel infeudari
res al's nō ꝯſueta infeudari.ſic de feu.c.j.⁊ tñ hoc nō puto extēdi ad
bona clericoꝝ nō poſſunt bona eccleſiarum dari in emphiteoſim:vt
tranſeant ad extraneos heredes:⁊ tñ puto hoc nō pcedere in bonis
clericorū ⁊ hoc q: nō eſt eadē ratio.Ratio enim de maiori tēpore de
ſolēnitate:⁊ nō trāſitu ad extraneos q: per adminiſtratores fit alie-
natio in ecclia in quib⁹ nō agitur de priuato dāno: qn̄ nō preſumit
talia agere cū tanta diligentia:⁊ maturitate cū quanta ppria agun
tur.vt.l.iij.ad fi.ff.ad carbo.de procur.tue. merito ſtatuit diuerſum.
Idem generaliter in oībus fundatis ſup talibus cauſis:nam lz deli
ctum vel culpa prelati nō noceat ecclie in bonis ecclie nō dubito de
19 lictum vel culpā clerici nocere in pprijs q̄q̄ patrimonialibus:† an
quo ad pedagia ⁊ alia gaudeāt.de cenſi.q̄q̄.li.vj.ibi vide. ⁊ vide ea
in qb⁹ gaudēt expſſa i ſpe.de cle.ꝯiu.§.j.vbi enūerat oīa iura exēmē
tia.Sit ḡ p regula qđ gaudēt pūilegijs ecclīarū vbi appet expſſu: vt
20 vbi eſt oīmoda rō al's nō.† Inquātū dixi nō pſcribi ſine titulo ad-
uerte qđ pro titulo ſufficit ius cōe.ſ.e.auditis.de reſti.in integ.audi
tis.⁊ ſi titul⁹ eſſet equiuocus ad plura ⁊ nō poſſet probari alterum;
preſcriptio ſufficeret ad trahendū titulū ad alterū in quo equiuoca-
tio foret.ſ.e.auditis.de quo ibi.Sic ſi verba ſunt priuilegij vel titu
li dubia poterit trahi intellectus priuilegioꝝ ad alterū ex ſenſibus.
de cōſue.cū dilectus.⁊ no.Jo.an.de priuile.cū pſone.lib.vj.ſup glo.
ſi.qđ no.quantū aūt exigat in hac pſcriptione declarationis verbo-
rum.vide tex.in.d.c.cū dilectus.⁊ ibi dixi q: ex quo extenſio ſit cōtra
ius:oportet qđ ſit quadragenaria.Ultra limites aūt priuilegij cer-
tos preſcribere nō poſſet:q: inquantū priuilegio vteretur opz vti cō
tra ſe ⁊ inquantū vltra querere voluiſſet hec eſſet in malafide vel iu-
ris errore quibus caſibus nō currit preſcriptio.Item ſi conceſſio eſt
perſonalis pōt preſcriptiōe extendi vt ſit realis ⁊ ſi ius in dubio pre
ſumat perſonalē:q: verba ſimpliciter cōceſſionis : lz pſonalis inter-
pretatur nō eſt tamē certa ſi ius interpretat.Aliter ergo pōt cōſue-
tudine interpretari.vt patet de inſti.cum veniſſent.

1 ☞ Preſcribere quomodo poteſt in capellis abbas ep̄alia iura. numero.11.
2 Abbati poteſt eſſe ſubiecta plebs ⁊ collegiata eccleſia.
3 In collationibus ſpiritualium epiſcopus fundat intentum ſuum iure cōmuni in eccleſijs ſuis in ſua dioceſi mediate vel imediate.
4 In eccleſia etiam inferiori non habet quis poteſtatem celebrādi officia ſaltem monachalia niſi aliter preſcripſerit.
5 Ad preſcriptionem vnius articuli iuris ep̄alis non ſequitur preſcriptio alterius etiam ſub eodem genere.
6 Compromitti poteſt de iure eccleſie in perſonam de eccleſia.
7 Preſcribi que iura poſſunt per abbatem contra ep̄m.nu.11.
8 Preſcribere nō poteſt inferior prelatus ius penitētie iniungende quo ad grauiores culpas ⁊ caſus reſeruatos ep̄o.
9 Preſcribere poteſt inferior prelatus excommunicandi ⁊ interdicendi poteſtatem.
10 Non preſcribit abbas exemptionem contra epiſcopum.
12 In preſcriptione cui exigatur titulus quando inferior preſcribit iura epiſcopalia.
14 Preſcribi an poſſint cap̄l'a ſup qb⁹ eſt iā laudatū pp̄ter malāfidē.

1 Cum olim. ¶† Abbas in capellis pōt preſcri
bere ep̄alia obtinet tamē in his ſo-
lis que preſcribit.h.d.In prima ponit petitionē actoris
⁊ ipſius iura.Scđo ponuntur iura abbatis.ibi.ad elidē-
dam.Tertio diffinit.ibi.q: dictus.⁊ partim pro abbate vſq̄.ibi.ſu
2 per alijs ab inde pro ep̄o.¶† No.j.q plebs ⁊ ſic eccleſia collegiata:
pōt eſſe abbati ſubiecta.¶ No.ij.q ius inſtituendi ⁊ puidendi in ec
cleſia collegiata ⁊ plebanali habēte ſub ſe titulos de iure cōi ſpectat
ad ep̄m:⁊ in ipſa fundat intentū de iure cōi lz alteri inferiori prelato
3 ſit ſubiecta.¶† No.iij.q generaliter ſuper collationibus ſpūalium
in eccleſijs ſitis in dioceſi imediate : vel mediate ſubiectis ep̄s fun-
dat intentum de iure cōi.¶ No.iiij.vnā ſpeciem priuilegiorū exem
ptionis qn̄ confert inferioribus eccleſijs libertas quo ad poteſtatē
ep̄i:⁊ relinquitur ſub poteſtate inferioris ordinarij nō tñ pape ſubij
4 ciuntur.¶† No.v.arg.nō habere quis poteſtatē in eccleſia inferiori
5 celebrādi officia ſaltē monachalia niſi aliter preſcripſerit.¶† Not.
vj.q ad preſcriptionem vnius articuli iuris ep̄alis nō ſequitur pre-
ſcriptio alterius ſub eodē genere.¶ No.vij. q de ſpūalibus pōt in
clericū cōpromitti:⁊ al's iudicē nō iudicē ꝯpromittendū ſed alioꝝ.
¶ No.viij.q nō contra ſubiectū ſed contra illum qui al's dicebat ec-
6 cleſiam ſubiectā formatur petitio.¶† Not.ix.cord i tenendū qđ in
perſonā de eccleſia poteſt de iure eccleſie cōpromitti papa enim ap-
probat.vt hic in fi.de quo per Jo.and.j.de re iudi.cū inter.in verbo
ſubſcribimus.⁊ facit ad no.in Specu.de arbi.§.ſequit.ver.ſed nun-
quid abbas.In contra.l.peñ.ff.de arbi.Remittit ad no.ſuper vlti.
7 gl.Jo.an.¶† No.x.hic multa iura que preſcribit abbas ꝯtra ep̄m
vide.ſ.eo.auditis.⁊.c.ſeq.de exceſ.prela.accedentibus.de dona pa-
8 ſtoralis.de cenſi.cū venerabilis.¶† No.arg.inferiorē prelatum nō
poſſe preſcribere ius penitētie iniungēde quo ad grauiores culpas:
⁊ quo ad caſus reſeruato ep̄o.¶ No.ſm Inno.practicā ſententie ſu
per iure ep̄ali quādo agit contra illū qui poſſidet eccleſias in quib⁹
9 dicit ſe pſcripſiſſe iura ep̄alia.¶† No.ab iferiore ep̄o pſcriptibilē
10 poteſtatem excōicandi ⁊ interdicendi.¶† Not.q abbas cōtra ep̄m
non preſcribat exemptionē.vt no.ſ.eo.auditis.¶ Quidā dicūt qđ
ſi nō fuiſſet exemptio de qua hic:nō poterat preſcribere ſed cū exem
ptione ſic ex quo preſcribebat nomine pprio.contrariū determinat
hic Inno.qđ in capellis:⁊ eccleſijs ſubiectis noīe ſuperioris eccleſie
ſue vt monaſteriū preſcribere poſſet.vt no.in.d.c.auditis.etiam ab
bas non exemptus ſed ep̄o ſubiectus.¶ Opp.q capelle non eſſent
libertati donate:q: remanent ſub abbate.Sol.erant donate quo ad
11 ep̄m.ſed nō quo ad abbatē.¶† Opp.q ius inſtituendi nō potue-
rit preſcribere.de offi.archid.cū ſatis.⁊ qđ ibi no.⁊ de inſti.c.j.Sol.
dicit Hoſtiē.qđ hic de inſtitutione dicit dz intelligi de inſtitutione
que ſumit pro collatione iuris nō de autorizabili per quā datur cu-
ra:q: illa impreſcriptibilis eſt vt ibi:q: neceſſe eſt qđ curatus curā re
cipiat de manibus ep̄i.de hoc de cle.pereg.c.ſi.de renunt.admonet.
vel hoc referendū ad ſimplices in eccleſia qui nō habent curā vel ad
capellas nō curatas.¶ Oppo.q nō poſſit preſcribere poteſtatē or
dinandi.de cōſue.quanto.de exceſ.prela.accedentibus.Sol.intelli-
ge qđ preſcripſerat ptātem iſtos ordinandi quo ad ordines quos cō
ferre poteſt.de priuileg.abbates.lib.vj.§.ſi.vel qđ poſſet a quo vellet
facere ordinari.ſ.c.pxi.¶ Opp.q ſua autoritate ſine preſcriptione
poſſet abbas celebrare diuina:q: ex hoc non preiudicat ep̄o.Sol.lz
poſſit celebrare diuina:in ecclia ſubiecta ſeculari nō tamen pōt ſcđz
officium monachale:ſed ſcđm officiū ſeculare.xvj.q.j.c.iij.volebat
ergo preſcribere quo ad illa vt poſſet ſcđm officium monachale cele
12 brare.¶† Quero cui in preſcriptione exigatur titulus qn̄ inferior
preſcribit iura ep̄alia.dic qđ ſic inquantū deducit vt preſcriptio in
iudicio.Inquantū aūt deducit vt conſuetudo ſecus:q: illa vt cōſue-
tudo pcedit abſq̄ titulo.alleg.de cā poſ.cū eccleſia.⁊.c.cū olim.de cō
ſue.cū dilectus.de quo remittit Jo.an.de offi.archi.c.ſi.Idem not.
in.d.c.cū ecclia vulterana.al's cumana ecclia.ſ.de elect.quid tenen-
dum.in hoc plene declaraui.de conſue.c.ſi.dic vt ibi in argumento.
in differentijs inter preſcriptionē ⁊ conſuetudinē.Inducit ad qōnē
an abbas poſſet eſſe arbiter in cā monaſterij.Specu.in tit.de arbit.
§.ſequit.verſic.ſed nunqd abbas.tz qđ ſi ſindicū cōſtituit pōt maxi-
me q: dn̄s nō eſt:ſed eſt pcu.de dona.c.ij.Jo.an.ibi in addi.dicit qđ
pro hac parte qđ indiſtincte poſſet eſſe arbiter facit qđ no.in.c.cū ve-
niſſent.de iudi.vbi remiſit. q: ſi pōt eſſe iudex ep̄s in cā eccleſie ergo
⁊ arbiter.ff.de arbit.cū lex.dicit qđ illud nō hz locū in abbate ſentit
forte quod nō poſſit eſſe iudex in cauſa ecclie:ſed nō video cauſam
quare nō ſit abbas ſicut ep̄s niſi ſentiat qđ vult Inno.de teſti.inſup
per que ꝯcludit qđ nō poſſit eſſe arbiter:ſed arbitrator ſimile in aut.
vt diffi.iudi.§.ſi vero contigerit.q: iudex nō poteſt eſſe arbiter ſcđm
l.⁊ ſic arbitrator,ad hoc.ff.de leg.j.ſenatus.§.ſi.⁊.l.ſi.⁊.l.fideicōmiſſa
§.q̄q̄.de leg.iij.vbi legatum nō poteſt conferri in liberā voluntatē
heredis:⁊ ſic in arbitriū vt boni viri ſic intellige.l.peñ.cum glo.ff.de
arbi.de hoc.j.de excep.cū inter.Ego non video quare nō poſſit com
promitti:⁊ ſententiando nō ſententiat contra ſe:ſed contra eccliam
nec cauſa eccleſie eſt propria.¶ Quero quare in his que in arbitris
comprehenduntur pronuntiat pro ep̄o.dicit glo.qđ cōpromittēdo

abbas renũtiauit nõ placet glo.qꝛ nõ potuit renũtiare ad preiu
dicium pape.de arbi.cũ tempoꝛe.ſed ratio reprobandi nõ eſt bona:
qꝛ hic exceptionem nõ preſcribebat abbas ſub papa:ſed ſub ſe tan
tum ſed dic inquantũ nõ preſcripſit iudicatur ſcd̃m cõpromiſſum:qꝛ
13 quo ad illud nõ erat renuntiatio cũ ius cõpeteret epo. ¶ †Opp.ꝙ
nõ potuerit preſcribere capitula ſuper quibus erat laudatum:quia
ſic nõ haberet bonãfidem.glo.dicit qđ nõ ꝓcedit preſcriptio quo ad
capitula ſuper quibus erat laudatũ ꝓpter malãfidem quo ad alia ſic
ſicut dicit qđ nec obtentu priuilegij poſſit quo ad illa:qꝛ non ex pri
uilegio ante impetrato:qꝛ ab illo eſt receſſum ꝓpter laudũ nõ ex ſe
cundo:qꝛ illud foret ſurreptitiũ ſi nõ fecit mentionẽ de cõpromiſſo
⁊ laudo:ſed obuiat decre.⁊ glo.ex eo ſuper quo erat laudatũ poterit
adiri iudex nõ ob.exceptione laudi.ff.de arbit.ſi quis rem.Sed dic
ſm̃ Inno.qđ hi fuerũt aditi vt iudices ⁊ ſine pena.declarat Inno.
quia forte ex conſuetudine vel alias erant horum iudices: vel erant
electi ab epo ⁊ abbate quaſi eps litigaret cum ſubiecto: qꝛ licet vocẽ
tur arbitri iudices ſunt qꝛ habent iuriſditionem a lege vel iuris ſcri
pto.xi.q.i.ſi clericus.ff.de iur,om.iud.l.⁊ quia.ſm̃ Hoſti.al's ſm̃ In
nocen.ſi pena fuiſſet appoſita ſoluta pena potuiſſet recedere.vt.l.ſi
quis rem.dicit tñ Hoſt.qđ ſi pena nõ eſt appoſita:ſed ſtipulatio ſen
tentie ſtari vel laudo qđ laudum parit actionem ⁊ exceptionem. C.
de arbi.l.pe.de quo de arbi.per tuas.⁊ hec ſufficiant.

1 ☞ Renuntiat preſcriptioni qui priuilegium contrarium impe
trat ⁊ vtitur illo.
2 Libellandi practica que fit in confeſſoria vel interdicto vti poſſi.ſu
per iuribus incoꝛpoꝛalibus.nu.15.
3 Decima debetur de omni eo quod poſſidetur.
4 Comitatus ⁊ parochia quandoqꝫ ſunt idem.
5 Decimarum perceptio ſpectat ad epos iure cõmuni.
6 Libellus non vitiatur licet in eo deducatur ius libellantis excepti
ue ⁊ negatiue.nu.15.
7 Ordinum inferiorũ collatio non eſt mere iuris epalis.
8 Epiſcopus priuatur ordine epiſcopali tribus: hereſi: ſimonia ⁊ de
fectu gratie apoſtolice ſedis.
9 Epiſcopo ſuſpenſo ⁊ non valente vel non volente ſine prauitate oꝛ
dines conferre inferioꝛ non poteſt ſibi epiſcopum eligere qui talia ſi
bi conferat niſi aliud priuilegium habeat vel conſuetudo.nu.19.
10 Priuilegium ſcd̃m nõ derogat primo niſi expreſſe.nu.20.et.24.
11 Sententiare poteſt papa ſuper dubio quãdo dubium poteſt decla
rari quocunqꝫ euentu.
12 Acceptare quis videtur inſtrumentum vel priuilegium qui eo vtiẽ
⁊ excludere videtur omnia oppoſita tenoꝛi priuilegij.
13 Preſcriptionem impedit titulus ſuperueniens iam cepta preſcri
ptione repugnans ſtatui preſcriptionis.
14 Defenſionibus contrarijs non poteſt quis ſimul vti.nu.25.
16 Poſſeſſoꝛium recuperande ⁊ retinẽde an poſſit accumulari ipſoqꝫ
accumulato ſuper quo ſententia ferri debeat.
17 Sententia lata in poſſeſſoꝛio vti poſſidetis pro actoꝛe an obſtet reo
volenti agere interdicto vnde vi pro eadem re.
18 Poſſidenti vno coꝛpoꝛaliter ⁊ altero ciuiliter ⁊ naturaliter nunqđ
detur interdictum vti poſſidetis.
19 Ordines ſacros quomodo non poteſt clericus recipere a quocunqꝫ
ſuſpenſo ſuo epiſcopo.
21 Sententia non poteſt ferri contra clericos ſubditos abbate agente
niſi agat mandato clericoꝛum.
22 Rex quando poſſit concedere priuilegia in ſpiritualibus.
23 Iuriſditio etiam delegati deuoluitur ad oꝛdinarium ꝓpter negli
gentiam malitiam vel deſidiam iudicis.
25 Priuilegio ⁊ conſuetudine vel priuilegio ex iure cõi aut conſuetu
dine ⁊ iure cõi an poſſit quis ſimul vti.

1 Veniens. ¶ †Qui preſcriptione completa pri
uilegium contrarium impetrat: ⁊ vtiẽ
illo preſcriptioni renuntiat ſi preſcriptio nõ erat comple
ta malãfidem hꝫ. Ideo nõ preſcribit. Ponitur primo cõ
uentio abbatis. Secundo reconuentio epiſcopi.ibi.prelatus.Ter
tio diffinit.ibi.criſma.In qua duo ſoluit obſtacula primum.ibi.nõ
2 obſtante.ſcd̃m.ibi.nec obſtare. ¶ †No.i.practicam libelli in confeſ
ſoria vel interdicti vti poſſi.ſuper iuribus incoꝛpoꝛalibus:quia con
3 cludere dꝫ ad non impediendum iuris vti per ſe vel aliũ. ¶ †No.ij.
4 ꝙ de omnibus que poſſidentur decime debentur. ¶ †No.iij.ꝙ pa
rochia ⁊ comitatus idem ſunt:qꝛ comitatus ſumitur pro parochia,
Et dicit Io.an.qđ quandoqꝫ ponitur parochia pro parte dioceſis,
vt hic:ſed hoc hic non ꝓbatur qꝛ non dicit hoc eſſe in parochia ſua:
quandoqꝫ ponitur pro vna eccleſia tantum.de parochi.c.ij. de eccl.
edi.c.iij.quandoqꝫ pro toto epiſcopatu.de dona.ad apoſtolice. cir
ca prin.vbi de hoc.ſm̃ Hoſti. ¶ †Not. ꝙ de iure cõmuni decimarũ
perceptio ſpectat ad epiſcopos.de quo de deci.dudum.in.i.glo.⁊.c.
tit.cum contingat. ¶ Not.ꝙ in libello poteſt allegari priuilegium
6 ⁊ quod procedit iſte libellus peto:quia priuilegio debitũ. ¶ †Not,
non vitiari libellum ſi in eo deducatur exceptiue ⁊ negatiue ius re.
vide quod not.ſ.de libel.ob.c.ſi.⁊ no.in.c.cum Bertoldus.de re iu
dica.de ſepul.in noſtra. ¶ No.quedam epiſcopalis iuris ⁊ oꝛdinis
que licet priuilegio vel preſcriptione non poſſint per inferioꝛẽ pre
latum acquiri in eccleſiis ſubiectis poſſunt tamen acqri vt illas poſ
7 ſit ab alio epiſcopo quo magis vellet recipere. ¶ †No.arg.ꝙ colla
tio inferioꝛum oꝛdinum nõ eſt mere oꝛdinis epiſcopalis:ſed ſic col
latio ſacramẽtoꝛum. Ideo priuilegio vel conſuetudine poſſunt ab
8 inferioꝛe acquiri. ¶ †No.tria que priuant epiſcopum exercitio oꝛ
dinis epiſcopalis hereſis:⁊ defectus ſeu priuatio gratie apoſtolice
9 ſedis ⁊ ſimonia. ¶ †No.ꝙ de iure ſuſpenſo epiſcopo vel nõ valẽte:
vel non volente ſine prauitate oꝛdines conferre inferioꝛ non poteſt
ſibi epiſcopum qui talia conferat eligere niſi aliud habeat priuile
gium vel conſuetudo. ¶ No.iudicem in ſententiando pro declara
tione ſententie poſſe ſe referre ad inſtrumenta in iudicio producta.
10 ¶ †No.ſcd̃m priuilegium non valere contra primũ:ſi non facit mẽ
11 tionem de primo inquantum ſcd̃m derogat primo. ¶ †Not.ꝙ ſup
dubio ſententiat papa quando in quocunqꝫ euentu dubium decla
ratur.concludit ſufficientẽ cauſam pronuntiandi ad hoc.ſ.de trãſ
actio.preterita.⁊ qui ſi.ſint legi.per tuas.de teſti.cauſam. ¶ Not.ꝙ
reſeruatio iuris antiqui priuilegij inquantum opponitur ſecundo
impedit vires ſecundi ex expreſſa mente concedentis ſcd̃m. ¶ No.
quod acceptatione iuris vel tituli oppoſiti preſcriptioni videtur qs
renuntiare iuri ex preſcriptione queſito ⁊ eſt arg.quod prelatus po
12 teſt iuri ex preſcriptione queſito renuntiare. ¶ †No.ꝙ vſu priuile
gij quis videẽ acceptare priuilegiũ:⁊ excludere oĩa oppoſita tenoꝛi
13 priuilegij. ¶ †No.ꝙ titulus ſuperueniẽs iam cepta ꝑſcriptione re
pugnans ſtatui preſcriptionis impedit ꝑſcriptionẽ:etiã alterius ti
tuli:qꝛ extra videẽ habere malãfidem cũ poſſideat vltra limites pri
uilegij tanquã malãfidem cõcludens.vide Io.an.de priuile. cũ pſo
ne.ſup vlti.glo. ¶ No.nõ ꝓcedere preſcriptionẽ ſcd̃m canones abſqꝫ
14 bonafide. ¶ †No.reum eodẽ inſtanti pure non poſſe vti contrarijs
15 defenſionibus. ¶ †Opp.qđ male libellauerit archieps inquantũ di
xit niſi aliquo iure ſpãli:vel priuilegio ⁊c.qꝛ cõtra agentẽ poſſeſſoꝛio
recuperãde nõ ob.ꝓprietatis exceptio.de reſtit.ſpo.in literis:⁊.c.ex
cõqueſtione.cum ſi. Sol.vnus intellectus qđ archieps agebat cõfeſ
ſoꝛia:vt cũ illa exigat dñiũ iuris:vt no.de iudi.c.examinata:ꝯgrue
libellãs excepit ius rei ꝑ priuilegiũ:quo alteri trãſfertẽ ꝓprietas iu
ris. Scd̃s intellectꝰ qđ hic agebat poſſeſſoꝛio recuperãde:⁊ tũc dicit
Inn.qđ hic poſuit clauſulã ꝯtra ſe:vbi nõ arctabat:qꝛ talis exceptio
non obſtabat:qꝛ ſpoliatꝰ ante oĩa foret reſtituẽdus:nõ volebat reſti
tui inquãtum pateret de ꝓprietate iuris aduerſarij:nam ꝓprietatis
exceptio obſtat volẽti:no.de reſti.ſpo.c.i.et ſm̃ hoc pꝫ hic:qđ cõtra
agentẽ vti poſſi.vt faciebat abbas:hic poſſit accumulari poſſeſſoꝛiũ
16 recuperãde. ¶ †Opp.ꝯtra hoc:qꝛ videntẽ incõpaſſibilia cũ vti poſſi.
non datẽ cõtra eũ:a quo hꝫ vi clam:vel precario:vt pꝫ.ff.vti poſſi.l.i.
in ſi. Inn.hic ꝓſequitur multos caſus:primus quãdo primo ab vna
parte intẽtantis poſſeſſoꝛiũ retinẽde:ab alia accumulatẽ poſſeſſoꝛiũ
recuperande:ſuper eadẽ re per viã agendi tñ:⁊ aliud nõ opponitur:
⁊ quidã dicũt ſup vtriuſqꝫ ꝓcedetur:vt ſuper duabꝰ mutuis petitio
nibus:⁊ ſi de vtroqꝫ cõſtat ſuper vtroqꝫ feratẽ ſententia.ſed executio
ni mãdabitur ſup interdicto vnde vi.de cauſa poſ.cum dilectus:et ſi
primo liqueat de turbatione quã de ſpoliatione:primo feratẽ ſenten
tia ſuper interdicto vti poſſi.⁊ ꝯpeſcet agẽs de ſpoliatione.quouſqꝫ.
ſentẽtietur ſuper interdicto vnde vi:vt no.in.d.decre.cũ dilectus.ar.
de inſti.cum veniſſent. Scd̃a eſt opi.qđ ſi ſimul liquet qđ reus turbat
actoꝛem:et quod actoꝛ ſpoliatus eſt:nulla promulgabitur ſententia
ſuper poſſeſſoꝛio vti poſſide.et ſic intelligunt.l.i.§.ſi.ff.vti poſſi.vbi
dicitur qđ non competit interdictum illi qui vi clam vel precario ⁊c.
et contra eum non debet vincere.prima opi.placet Innocẽ.quia ſe
cundũ ſecundam ſequeretur quod ſpoliato liceret turbare impune
ipſum poſſidentem:quia hoc eſt iniuſtum:quia etiam predo ſinẽdus
eſt in poſſeſſione pacifice poſſidere:donec euincatur:nam ſi illo ſpo
liato datur interdictum:vt in.c.in literis:foꝛtius debet dari retinen
de:ad manumittendam poſſeſſionem.ff.de ſuperfici.l.ait pretoꝛ. Itẽ
ſi iſti ſpoliato liceret turbare:liceret ⁊ ſpoliare eadem ratione: quod
eſt abſurdum et falſum.C.vnde vi.ſi quis in tantam et quia etiã ipſi
prioꝛi ſpoliatoꝛi competit interdictum: vbi ab altero etiam ſpolia
toꝛ ſpolietur.de vi ⁊ vi arma.l.cum a te:⁊ not.in dicta decreta.cum in
literis. Item quia conſtat ſpoliatum moleſtanter malefeciſſe turbã
do:ergo debet puniri:aliter autem non poteſt puniri niſi interdicto
vti poſſide.quia non actione iniuriarum:vt quidam ſomniauerunt:
quia actio iniuriarum eſt prodita ad vindictam tantum:et per hanc
non ſequeretur vt aduerſarius a moleſtatione ceſſaret nec officio iu
dicis:qꝛ vt extraoꝛdinariũ nõ cõpetit vbi locũ hꝫ oꝛdinariũ.ff.de mi.
l.in cauſe.ij.ad.l.i.ff.vti poſ. Rñdit dupl'r qđ nõ vincit i effectũ:ſi de
vtroqꝫ conſtat ſententiabitur tñ pro vtroqꝫ nã illa ſententia nõ mã
dabitur executioni:⁊ ſic parum prodeſt.alleg.in arg.i.titu.i.cum in
aliquibus vel poteſt intelligi illa.l.vt dicam in ſecundo caſu quan
do accumulatur poſſeſſoꝛium vnde vi.ſecundo per viam exceptiõis
vel ſimul per viam actionis ⁊ exceptionis.argu.i.de oꝛdi.cogni.c.ij.
⁊ ſi.opi:

⁊ ſi.opi. Inno. videtur vera quia cum agat interdicto non debet ex
hoc obtinere repulſionem.ar.de oꝛdi. cog.c.ij. puto qꝫ non ſenten-
tietur pꝛo actoꝛe vti.poſſi.dūmodo dicat nō ſententiandum:qꝛ hec
eſt exceptio peremptoꝛia que poteſt quandocūqꝫ opponi:⁊ quia in
exceptionibus ſufficit pꝛoponi factum ex quo colligitur exceptio:⁊
quia directo cōtraria actio hꝫ finem exceptionis:quando negat ius
agendi naꝫ ſi dicis te dn̄m ego ecōtra dico me dn̄m:⁊ qꝛ notoꝛie con
ſtat agentem nō habere ius agendi poteſt:⁊ debet iudex ſentētiare
pꝛo agente recuperande ⁊ non pꝛo agente vti poſſi. Item qꝛ inanis
eſſet illa pꝛonuntiatio ſi in effectu nō mandaretur executioni. non
ob.ſi licet turbare nō licet ſpoliare:qꝛ ſpoliatio ſecunda purgat pꝛi-
mum vitium ſpoliationis pꝛime:ſed nō turbatio ⁊ qꝛ plus eſt ſpolia
re quā turbare.Non ob.qꝫ illi ſpoliato detur remedium ad recupe-
randum foꝛtius dabitur ad defendendum:quia imo foꝛtius ad recu
perandum:qꝛ pꝛimo purgatur vitium per ſpoliationē ꝙ̄ ad defen-
dendum:qꝛ non eſt purgatū vitium. Ideo poteſt turbari.Non obſt.
quod iniuſte faciat turbando:qꝛ iniuſte facit donec liqueat de violē
tia ſed iuſte facit:⁊ feciſſe cēſetur hoc liquidato ⁊ hoc vltimate tenet
Inno.ibi.dum dicit vel ſi directe pꝛoponat interdictū vnde vi:licet
reſtringere videatur quando ꝓponit ante litem cōte.Secundus ca-
ſus eſt quando ꝓponitur ab vno vti poſſi. ab aduerſario ꝓponitur
exceptio ſpoliationis vel agitur interdicto:⁊ agitur de violentia.di
cit Inno.qꝫ ſi pꝛoponat ſic de violenta poſt litem cōte.in vim perē
ptoꝛie nō pꝛonuntiabitur in interdicto vti poſſidetis:qꝛ nō poſſet
cōmode pꝛonuntiari nā pꝛo agente vti poſſi.nō poteſt pꝛonuntiari
quia ſic contradiceret illa.l.j.in ſi.Contra eum etiam ꝓnuntiare eſ-
ſet abſurdum vt abſolueretur reus qui opponit de violentia ab im-
petitione actoꝛis:qꝛ ſic ſentētiaretur vt ei liceret moleſtare quod eſt
abſurdum:⁊ quia ſi pōt agere vbi ſpoliauit ſpoliatus:foꝛtius vbi nō
ſpoliauit ſe defendere.Si aūt ante litem conte.opponat cōtra agē-
tem ſpoliatum nō audiendum vti poſſi.donec reſtituatur tūc dicit
qꝫ impeditur agens vti poſſi.⁊ cōtra eum ſentētiabitur:⁊ dicit hoc
expꝛeſſum.de oꝛdi.cog.c.ij.⁊ ſi. Et idem dicit ſi directo interdictum
vnde vi contra agentē interdicto vti poſſi.qꝫ procedit abſqꝫ dubio
quando ꝓponit ante litem cōte.⁊ petit pꝛius reſtitui:vel ſuſpendit
interdictum vti poſſi. Barto.in.d.l.j.dicit qꝫ vincit ꝓbans vim vel
metum ſi vincit loquitur quando nō ꝓponitur ante litem cōteſt.ad
ꝓceſſum ſed ad merita:⁊ hoc puto foꝛtius ꝙ̄ pꝛimo caſu.Nec ob. ab-
ſurda de quibus dicit Innoc.qꝫ reſponſum eſt.ſ.fatetur tamen qꝫ
ꝓponens per viam exceptionis de violentia:ꝙ̄ ꝓbet de violētia
contra agentem vti poſſi.nō ſententiabitur rem reſtituendā ſpolia
to nam ex vi actionis vel interdicti vti poſſi. nō quia vti poſſi. non
datur ad poſſeſſionē recuperandā:ſed ad retinendam.inſtit. de in-
terdic.§.retinende.per viā exceptionis nō:qꝛ qui excipit nil petit:⁊
ſine petitione nō conſequitur quis reſtitutionē.de oꝛd.cog.cum di-
lectus.in ſi.ſm Inno.⁊ in hoc bene.†Nunquid aūt lata ſentētia in
poſſeſſoꝛio vti poſſi. pꝛo actoꝛe obſtet reo agere volenti interdicto
vnde vi.pꝛo eadeꝫ re:qꝛ variatur actio ⁊ variatur finis cum ad aliud
ageretur interdicto vti poſſidetis:⁊ ad aliud agat interdicto vnde
vi.ff.de except.rei iudi.l.cum queritur.⁊.l ſeq. de teſti.cū cauſa. que
inter iconomum:⁊ quia ſententia iudicis ꝓhibet moleſtationem fa
cti non iur.⁊ nō ꝓhibet niſi quādiu nō poſſidet.re autem euicta nō
poſſidet confirmat:qꝛ ſi poteſt agere confeſſoꝛia qui ſuccubuit in in
terdicto vti poſſi.nō videtur cauſa quare nō poſſit agere vnde vi.vel
alia cōpetenti actione.qꝛ ratio diuerſitatis non occurrit ergo ⁊c.l.j.
C.de libe.pꝛete.⁊ exhere.de confir.vti.vel inuti.cum dilecta.ſecus di
cit ſi pꝛius agebatur confeſſoꝛia:⁊ obtineat agens:qꝛ ſi ſuccumbens
velit agere poſſeſſoꝛio recuperande nō audietur:⁊ idem ſi agere vel-
let alio interdicto:⁊ hoc qꝛ ſententia in confeſſoꝛia eſt ſuper ꝓpꝛie-
tate que pꝛeiudicat omnibus poſſeſſoꝛijs.de cauſa poſ.cum dilect⁹.
quod intelligo quando eſt declaratoꝛia.vt ibi no. quia tunc conſtat
notoꝛie de ꝓpꝛietate aduerſarij quo caſu ob.vt de reſti.ſpo. ad deci-
mas.lib.vj. Quando aūt dicatur quis vi.clam. vel pꝛecario ab alio
poſſidere:lꝫ multum laboꝛet Azo.in ſum.vti poſſi.ſimpliciter ſic in
telligit Inno.poſſideo a te vi.i.violentia tibi abſtulit.⁊ ſic de alijs.
⁊ quāuis noua hec ſint non negantur ab aliquo vera:ideo ſecure re-
18 tinenda ſm Inno.†Nunquid aūt coꝛpoꝛaliter poſſidēti altero poſ
ſidente ciuiliter:⁊ naturaliter detur vti poſſi.dicit hic Inno.qꝫ nō:
quādiu ille qui poſſidet expellitur de poſſeſſione ⁊ nō dabit nec con
tra verum poſſeſſoꝛem nec contra alium.ff.vti poſſi.l.ſi duo.§.idem
labeo.ſm Inno. ¶ Opp.qꝫ ipſe ꝓnunciet ſuper nō deducto con-
tra id.de ſimo.lꝫ hely.Sol.ꝓnunciat ſuper deciſa ſub illo infra:⁊ nō
ſuper expꝛeſſo ⁊ dicit quod eſt mirabilis deciſio dat ſimile.j.de app.
19 c.j.¶†Oppo.innuit quod nō ſacros poſſit recipere etiam ſine pꝛi
uilegio a quocunqꝫ.de oꝛ.ab epi.c.j.j.titu.j.cum nos.dic ſacros non
poſſe recipi niſi ab epiſcopo pꝛopꝛio. Idem de minoꝛibus ⁊ ad lite
ram ſupple maxime:vel ſic iacebāt verba pꝛiuilegij que papa ſequi
voluit vt debuit.j.verſi.aliquādo.ſm Hoſt. vel ſacri oꝛdines ſumū-
tur late.no.xxiij.di.in ſumma.vel hoc dictum pꝛopter illos mino-
res quos cōferre poſſunt abbates pꝛeſbyteri benedicti:his in quos
habent epalem interdictū vel quaſi.de eta.⁊ qua. cū cōtingat.de pꝛi
20 ui.abbates.in ſi.lib.vj.¶†Op.ꝙ ſcōm pꝛiuilegiū hic dubitauerit
valere:licet non faceret mentionem de pꝛimo.nam pꝛimum in ca-
ſum concedebat has libertates abbati:⁊ in partem reſeruabat epo:
ad quem cōpetit de iure cōmuni. Pꝛimo videtur quod ſcōm conce-
dens qꝫ eſt plus nō vitietur ſi non faciat mentionē de eo minus:alˢ
id quod concedit minus retoꝛquebitur ad leſionē impetrantis:con
tra.l.quod fauoꝛe.C.de legi. Item vbi impetraſſet totum cōtra ius
non tenetur facere mentionem de iure multo minus vbi partem ha
bendo aliam partem ex pꝛiuilegio facienda eſt mētio de pꝛiuilegio.
Item vbi ſit impetratio pꝛiuilegij contra ius vel contra pꝛiuilegiū
compꝛehendens ius nō eſt facienda mentio nec de iure nec de pꝛiui
legio compꝛehendente ius.ff.de legi.non eſt nouum.xxx.q.j.perue
nit.C.de teſta.omnium.C.de inoffi.te.ſi quando.de reſcript.c.j.⁊ qꝫ
ibi no.dicit Inno.qꝫ pꝛiuilegium ex toto contra ius:vel contra pꝛi
uilegium ex toto ſcōm ius valet non facta mētione de iure nec de pꝛi
uilegio:ſed ſi pꝛiuilegiū partem concedit interdictionem vſum vel
libertatem vel quicquid ſimile alicui in caſu ex pꝛiuilegio:vel in alio
caſu vel parte illum vſum vel eius partem reſeruat illi cuius compe-
tit de iure cōmuni ſicut hic patet:de perceptione ſacramentoꝛum ꝗ
in partem conceditur ⁊ in caſum libere monaſterio:⁊ in alio caſu vel
parte reſeruatur epiſcopo ad quem de iure cōpetebat ſi poſtea pꝛi-
uilegiatus partem relictam epiſcopo impetret vel alius non facta
mentione de pꝛiuilegio nō valet impetratio ſecunda:niſi de pꝛima
conceſſione fecerit mentionem vt hic:⁊ eſt ratio:quia ſi concedens
pꝛiuilegium ſciuiſſet vel recoꝛdaretur ſe:vel pꝛedeceſſoꝛem ſuū:alˢ
ſic dediſſe pꝛiuilegium moderatum vt in caſu habeat:⁊ in caſu relin
quatur epiſcopo:non irritaſſet pꝛiuilegium moderatum per ſcōm
immoderatum.de off.deleg.ex parte.de deci.ex multiplici.ad quod
de ſi.pꝛeſ.c.ij.lib.vj.j.tit.j.cum olim.per quem videtur quod ſi papa
pꝛimo conceſſiſſet partem decimarum in parochia alicui:⁊ partem
reliquiſſet iuri cōmuni:⁊ poſtea partem relictam iuri cōmuni itera
to concederet eidem:vel alteri ex pꝛiuilegio nō valet iterata conceſ
ſio niſi de pꝛioꝛi mentionem fecerit.de quo dic vt de deci.c.ij libꝛ.vj.
ſecus ſi ab initio cōcederet vſum vel libertatem in omni caſu ⁊ in in-
tegrum:quia tunc de iure cōmuni non eſſet faciēda mentio vt in iu-
21 ribus in contra.alleg.¶†Opp.ꝙ papa male pꝛonuntiet hic cōtra
clericos:quia nil apparet petitum niſi per abbatem:⁊ factum ſuum
non dꝫ clericis pꝛeiudicare:quia res inter alios acta ⁊c.Sol.dic qꝫ
abbas egit de mandato clericoꝝ:alˢ non poſſet contra eos ſenten-
tia ferri.C.de ſent.l.j.vel clerici poſtulabunt hoc ab epiſcopo:nō ob
ſtante cōtradictione abbatis:⁊ ſic nō ſententiatur cōtra clericos:ſꝫ
contra abbatem qui dixerat in libello ſuo qꝫ clerici non poterant ſi
ne licentia ſua petere ab epiſcopo humana ſacramenta.Epiſcopus
vero petebat quod clerici monaſterij ab ipſo peterent ſacramēta:vt
patet in regiſtro ſm Inn. ¶ Quero quo iure agebat hic abbas dic
quod intentauit vti poſſidi.ſcōm hec verba poſita in libello ſicut in
pꝛiuilegijs ſunt ſuperflua.dicit Hoſti.qꝫ ſi ex pꝛiuilegio fundabat
abbatis licentia:nō videtur qꝫ ſint ſuperflua immo ſunt neceſſaria
de libel.obl.c.j.de fide inſtru.inter dilectos.dicit Io. and. qꝫ putat
Inno.illud dixiſſe.quaſi agens vti poſſi.nō habeat poteſtatem pꝛo
bare dominiū vel poſſeſſionem tantum:ſed hec poſſeſſio vt iniuſta
non cauſaret tale poſſeſſoꝛiū niſi titulo iuſtificaretur:vel ſm Hoſti.
22 abbas egit petitoꝛio.i.confeſſoꝛia.de quo dixi in text.¶†Opp.ꝙ
rex non poſſit concedere pꝛiuilegia in ſpiritualibus.vt patet de de-
ci.tua.⁊.c.dudum.glo.fatetur.⁊ aliter nō reſpondet.dicit Io.an.qꝫ
iſte rex erat ſanctus ⁊ apoſtolice ſedis legatus ſm Inno.vel ſm Ho
ſtien.rex donauit tempoꝛalia ⁊ ſpiritualia paſcalis pape.vt.ſ.e.au
ditis vel nō examinatur hic articulus:qꝛ ſuper parte libelli deciſa fir
mata fuit ſententia:ſed vt dicit Inno.nō debebat recipi libellus cū
23 cauſa tam euidēter inepta.vt patet.C.de aſſeſ.l.j.¶†Opp.ꝙ abſqꝫ
pꝛiuilegio poterit in negligētia pꝛimi iudicis a quo velit petere:qꝛ
ꝓpter malitiam vel deſidiam iudicis delegati deuoluitur poteſtas
ad oꝛdinarium.de offi.delega.ſignificauit.cum ſi.glo. fateri videtur
quod in hoc fuit ſuperfluum pꝛiuilegiū. Idem Goff.Hoſti. per de-
cre.romana.de ſup.neg.pꝛela.lib.vj.⁊ hoc tenet Io.an.de hoc.de tē
po.oꝛdi.eos qui.vltimo reſponſo.⁊ hoc pꝛobat decre. in qua fuit in
hoc cōceſſum pꝛiuilegiū nam de iure debuiſſet adire ſuperioꝛē non
quē malit.⁊ decre.ſignificauit.eſt caſus ſpecialis. Item ibi venit ad
24 oꝛdinarium ſed pꝛiuilegiū ꝯcedit qꝫ poſſit ab extraneos.¶†Op.
ꝙ non ſit facienda mentio de pꝛiuilegio ſicut nec de lege. de cōſti.c.
ij.lib.vj.ꝙ pꝛiuilegiū eſt lex pꝛiuata.iij.di.pꝛiuilegia.Sol.ſcōm glo.
non eſt facienda mentio de lege cōi:ſed ſic de lege pꝛiuata:vel illius
papa nō habuit memoriā qꝫ ſecus eſt in legib⁹ cōibus.¶ Glo.que-
rit quid cōpꝛehenderet pꝛiuilegiū clemen.dicit glo. foꝛte cōpꝛehen-
debat:vt poſſent ſacramenta illa recipere a quo magis vellent epo:
vel ſm Hoſti.foꝛte erat datum epo:vt oēs clerici dioce. ſue ab eo re-
ciperent ſacramenta ſm Hoſti.ſcōm quē ſpecialia pꝛiuilegia nō pꝛe
iudicant huic generali ſic pꝛius vel poſterius.de reſcrip.c.j. ¶ Op.
ꝙ non obſtante impetratione pꝛiuilegij potuerit vti pꝛeſcriptione
ſicut quis vti iure cōi ⁊ ſpeciali.de cōſue.cū dilectus.de teſt.mi.l.iij.
25 nam ⁊ iure cōi ⁊ cōſuetudine quis pōt vti.xcv.di.olim.¶†Glo.hic

alle. iura. Nunqd priuilegio ⁊ ꝯſuetudine poſſit qs ſimul vti: an pri
uilegio ⁊ iure cōi vel cōſuetudīe ⁊ iure cōi. So. gl. intelligit decr. vno
modo quod priuilegiū cōtradicebat preſcriptioni: qꝛ ſcripſerat ſim-
pliciter: ſed priuilegiū dabat facultatē adeundi alium epm̄ demum
in ſubſidiū ſuo epo negligente: vel ipſo nō exiſtente in gratia aplīce
ſedis: ⁊ hunc ꝓſequitur glo. ſi. ſcđm iſtum. nō ob. cōtra. l. ſcđm ponit
intellectū qđ priuilegiū nō cōtradicebat preſcriptioni ſed nihilomi
nus excludebat preſcriptionē quaſi incōpaſſibilis tituli accumula-
tio nam cum nō poſſis eſſe dn̄s ex pluribus cauſis accumulando ti-
tulum animo nouiter querendi excludit primū titulum: qꝛ ſic fateť
ſe nō dn̄m executio preſcriptionis ſed dicit glo. attendendū finem:
ad quem impetrat ſi ad finē nouiter querendi ius excluditur preſcri
ptio ſi ad finem confirmandi ius preſcriptū: tunc nō excluditur pre
ſcriptio. Hoſti. ponderat verbū huiuſmodi: ⁊ dicit qđ dicit in text.
demum ꝓcedere, qñ priuilegiū impetratū contradicit preſcriptiōi:
⁊ exponit hmōi. ſ. preſcriptioni. Contrarium prima facie dicit Jo.
anđ videť qđ licet ab impetratione priuilegij poſſit incboari pre
ſcriptio: ex illo titu. cum bonafide concurſus incboate ꝑſcriptionis
videť impediri per priuilegiū impetratū ſimpliciter cū impetrando
ſimpliciter videať fateri ſe nō cadere ad ſe ius ꝑtinere ⁊ ſic gl. proce-
dit ⁊ tex. ⁊ incōpaſſibili priuilegio cū preſcriptione. Jnquantū tex.
dixit in impetratione priuilegij cōtrarij qs videť renuntiare priui-
legio illud eſt verū ſcđm aliquos: qñ quis illo priuilegio eſt vſus in
iudicio: ſecus ſi nō fuiſſet vſus. Jnno. dicit qđ ſola impetratione vi-
detur tacite renuntiare. C. de reſti. in integ. l. j. ſiue ſit incōpaſſibile:
ſiue cōpaſſibile niſi impetreť ad confirmationē. de fi. inſtru. inter. de
priui. ex ore. ū. eo. cū olim. ⁊ c. auditis. Sed huic obuiat qꝛ prelatus
impetrando vel vtendo in iudicio nō poteſt renūtiare: qꝛ hec eſt do
natio quam nō poteſt facere prelatus. So. dicit Jnno. qđ hec eſt do
natio modice libertatis a quo magis velit epo recipiat libertatē il-
lam. ergo facere poteſt ſine conſenſu conuentus. arg. eorū que no. de
donat. ceterum. maxime cū res reuertatur ad naturā ſuam qđ facile
ſit. vt. xxxv. di. ab exordio. vel pōt dici quod hic interuenit cōſenſus
conuentus qui ⁊ ſemper preſumiť. de his que fi. a prela. ea noſcitur.
Non ob. iura que dicunt qđ conceſſione libertatis alias libere pote-
ſtatis nō venit donatio quantūcunq̄ modice quātitatis. C. de trāſ-
actio preſes. de dona. c. ij. ff. de pac. l. contra iuris. ff. de dona. l. ſi fili⁹
quia maior eſt libertas prelatorū q̄ aliorū adminiſtratorū: vt patet
in dicta decre. ij. ſm̄ Jnno. vel eſt diſtinguendū inter donationē ma
gnam ⁊ paruā vt ibi no. ⁊ de dona. ad aplīce. Fatetur qđ quādocūq̄
per donationē abbatis vel alterius prelati enormiter lederetur ec-
cleſia reuocatur. vt ibi no. vel reſtituitur. de reſti. in integ. c. j. de hoc.
ū. de elec. cum nobis olim. §. ſi. vel pōt dici qđ ideo tenuit hic renun-
tiatio: qꝛ ex cauſa facta fuit. vt. ſ. abbas fugeret indignationē dioce.
arg. c. diſt. contra morem. ff. de ſepara. l. j. §. illud ſciendū. ſm̄ Jnno.
qui alleg. pro ⁊ contra iura, que alleg. glo. ¶ No. mirabilem cauſam
alienādi vnū dicit hic Jnnoc. qđ preſcribēs nō pōt agere cōtra epm̄
quia eps dn̄s eſt iuris ⁊ contra eū nō competit publiciana. vt. ū. eo.
ad aures. ſed imo certe datur vtilis rei vendicatio: qꝛ illa directe pre
fertur qñ cōtradicunt. ¶ Querit glo. quid ſi hic nō allegaſſet priui-
legium: ſed ſolam preſcriptionē nūquid alter eps poſſit hoc ius pre
ſcribere videtur qđ ſic vt hic. Jn contra. alleg. ū. eo. ſi diligenti. quia
in talibus contra ius neceſſarius eſt titulus. ad quod. c. j. eo. ti. li. vj.
Jtem cum eſſet in ſimplici voluntate abbatis eligere hoc non erat
preſcriptibile ex p̄te electi epi q hoc faciebat nō vtēs vt iure ſuo.

1 ¶ Preſcribere nō pōt aliquo tempore poſſeſſor malefidei.
2 Statuere quo caſu pōt papa contra leges ciuiles.
Jura canonica ſeruantur in foro ciuili contra leges quando lex ci-
uilis permittit peccatum.
3 Ad papā ſpectat omnes leges ⁊ conſuetudines peccatum nutrien-
tes caſſare.
4 Cōtractus nō valet qñ deuenit in eum caſum a quo incipere potuit
licet bona fides a principio adfuerit.
5 Preſcriptio cum malafide eſt extra fidem.
6 Preſcriptio etiam cū bonafide quando impediatur.
7 Preſcriptio ex quo tollit omnem actionem ſi aduerſarius vellet ꝓ-
bare contra dicētem ſe preſcripſiſſe nullo titulo poſſediſſe an audiať
ſi velit probare malam fidem.
8 Preſcriptio iure ciuili inducta quomodo ⁊ quare iure canoni. non
procedit.
9 Conſtitutio de preſenti an poſſit trahi ad preterita.
10 Preſcribens an teneatur ad reſtitutionem ex quo aliquo tempore
habuit malam fidem.
11 Preſcriptio an impediatur ex quo preſcribens habuit a principio
preſcriptionis cōſcientiam leſam ⁊ poſtea incepit habere nō leſam.
12 Preſcripſiſſe an quis dicatur vbi dubitat an res ſit ſua vt ex hoc vi-
deatur habere malam fidem.
13 Preſcriptio an videať impedita vbi prelatus hꝫ cōſcientiam leſaꝫ
in re quā poſſidet lꝫ eccleſia habeat bonamfidem.
14 Confeſſio prelati dicentis ſe habere leſam conſcientiam in re quam
poſſidet an noceat eccleſie vbi eccleſia dicit ſe nō habere leſam.

1 Quoniam. ¶ † Poſſeſſor malefidei nullo tem-
pore preſcribit. h. d. Primo pōit cō-
ſtitutionis cauſam. Secundo conſtitutionem ibi. ſinoda
li. Tertio infert ex cauſa. ibi. generaľr. Quarto cōcludit.
2 ibi. vnde oportet. ¶ No. prin. ¶ † No. caſum in quo papa ſtatuitꝫ
leges ⁊ in quo canones ſeruātur in foro ciuili cōtra leges qñ canon
3 ordinať corrigēdum peccata: qđ lex ciuilis permittit. ¶ † No. ad pa
pam ſpectare vt caſſet omnes leges cōſtitutiones: ſtatuta ⁊ cōſuetu
dines peccatū nutrientes. Ad hoc de conſuetu. c. pe. Et no. hoc vide
ri quādo nutriuit mortale ſecus ſi veniale ſed idē credo de veniali qꝛ
4 ſufficit qđ in deteriorem exitū deducat conſtitutio ad hoc qđ no. de
pac. quāuis. lib. vj. ¶ † No. non ſufficere bonāfidem. de iure canoni-
co ex prin. niſi aſſit toto tempore cōſtitutionis cōplete: ⁊ ſic res deue
niens ad eum caſum quo incipere nō poteſt prout eſt in pendenti vi
5 tiatur ſecus ſi iam ſit in perfecto eſſe. ¶ † Oppo. qđ preſcribere cum
malafide nō ſit extra fidem: alias quilibet peccans eſſet hereticus.
Sol. dicit glo. nō eſt ex fide. i. ex cōſcientia: ⁊ ſatis eſt extra fidem quā
deo debet vt deū diligat ⁊ proximū: ⁊ dei ſeruet precepta. omne ergo
6 qđ nō ſequitur fideꝫ illā peccatū eſt. qꝛ deo ſuo eſt infidelis. ¶ † Op.
qđ cū nō bona fide preſcribať. de iurepatro. cura. dicit Jo. an. qđ ibi
ſoluitur. ¶ Querit quando dicať bonefidei ⁊ qualiter ꝓbetur. gloſ.
7 qđ bonafides preſumitur. dic vt dixi. in. c. ſi diligēti. ¶ † Querit gl.
an ſi aduerſarius vellet probare dicenteꝫ ſe preſcripſiſſe: nullo titulo
poſſediſſe audiatur ſi velit probare malāfidē ar. glo. qđ ſic. C. de pig.
ac. l. neq̄ creditoris. C. de preſcri. lon. temp. anť. malefidei. Jn cōtra.
arg. ū. eo. ad aures vbi dicitur qđ illa omnem actionē excludit. dicit
glo. qđ debet audiri ⁊ bene. Non ob. qđ dicitur qđ tollat omnē actio
neꝫ verū ſtante preſcriptione ⁊ per quā nō infringať ipſa ꝑſcriptio.
Simile qđ dixi de reſti. ſpo. Jtem cum quis. Jtem poſſeſſoriū: nō ad
mittit exceptiones detrahentes iuri agēdi poſſeſſorio. de reſti. ſpo.
8 c. ij. ⁊ iij. deinde glo. remittit: ⁊ eſt clara. ¶ † Oppo. qđ papa nō corri
gat leges de malafi. loquētes ad literam dum dicit tā canonica q̄ ci-
uilis. Reſpondit. i. tam de iure ſpirituali q̄ tpali: ⁊ ſic ſiue res ſpiri-
tualis: ſiue ciuilis: nō preſcribit. Joā. tenet qđ hic tollať preſcriptio
malefidei quo ad vtrūq̄ forum ⁊ hoc quia nutrit peccatum: ⁊ lex ca-
nonica in materia peccati ſuperſtat legibus ⁊ ſi dicas quomodo lex
hoc ſtatuit que ⁊ rationabilis eſſe debuit. Dicit gl. qđ lex ciuilis ha-
buit reſpectum ad finem publicum conſeruandum ⁊ canonica: ad fi-
neꝫ dei. vnde in euentu preſcriptionis approbauit lex rationes: que
tenebāt in finem ſuum nam equum erat negligentiam puniri cōtra
publicam vtilitatem ex qua diuina remanebant in incerto ⁊ lites cō
tingebantur: ſed lex canonica nō tantū curauit de fine publico quā-
tum ⁊ de anima. Jdeo cū aperto peccato nō ꝑmiſit preſcriptiones:
⁊ peccatū nō excuſat negligentia nō penitētis per que dicit quod in
vtroq̄ foro ſtādū eſt legi canonice: ⁊ nō ciuili dat ſimile in legib⁹ vſu
ras permittentibus hec ꝓcedunt abſq̄ dubio in ꝑſcriptionib⁹ que
currunt ex terminis reſidētibus in perſona querētis ex preſcriptio-
ne vt in preſcriptionibus q̄ exigunt poſſeſſionē: vel quaſi poſſeſſionē
vel titulū vel etiā nō titulū: dūmodo exigānt quaſi poſſeſſionem: qꝛ
cum tunc querat cū annexione peccati nō preſcribit de iure canoni-
co qđ ſeruandū eſt in foro ciuili: ⁊ hoc planū ſcđm oēs vbi aūt nō exi
gitur poſſeſſio ex parte preſcribentis nec titulus: ſed preſcriptio cur
rit ex cauſa reſidente ⁊ concernente ſolā perſonam contra quam pre
ſcribitur: tunc dicit Jnnoc. qđ tunc preſcribit: qꝛ hoc cantū nō eſt ex
ſe acquirere qꝛ ille perdit ex negligentia ſua vt in perſonalibus obli
gationibus ad preſcribendam libertatē cōtra eas: vel in preſcriptio-
ne libertatis aduerſus ſeruitutē ruſticam: ⁊ hoc tꝫ Jnno. de imu. ec.
qꝛ pleriqꝫ. ⁊ ſenſit verū. de iurepa. cum ꝓpter. qđ ſequitur Bart. in. l.
ſequitur. §. ſi viam. ff. de vſucap. ⁊ in. l. ſi. quemad. ſer. amit. motus. qꝛ
canonica corrigunt ſolū in maleſi. poſſeſſore. ⁊ ſic loquunť quādo ad
preſcriptionem exigitur poſſeſſio: vt ptꝫ in regula poſſeſſor: ⁊ qꝛ nō
immediate querit ſed acquirit: qꝛ ille perdit aľs ſequeretur quod nō
licite quis teneret rem quā alius haberet pro derelicto contra illud
ff. ꝓ dereli. ꝑ totū. Jteꝫ quia oēs actiones tpales ⁊ q̄ tpales noſcunť
cum ex ſe finiantur ſcđm hoc iure canonico eſſent perpetue ſi ad eas
obligatus tēporaliter tempore nō iuuaretur tēporales aūt videtur
oēs actiones perſonales hodie. C. de preſcript. xxx. an. ibi. vincendi
nō habeāt facultatē. ⁊ l. oēs. ibi. debitū eſt. ⁊ l. j. C. de an. excep. neqꝫ
alterius cuiuſcunqꝫ vitam lōgiorem. C. de conſti. pecu. l. ij. ibi. vita-
lis vice menſura ⁊c. contra. ſentit Jnno. clare. dicit ibi Bar. qđ non
ꝓcedat preſcriptio etiā in perſonalibus. in. l. oēs populi. ff. de iuſt. ⁊
⁊ iure. puto qđ ſi toto tēpore preſcriptionis detur ignorantia debi-
toris: quia eſt in bonafide ꝓcedit preſcriptio ſi ſciuit ſe debitorē: vel
ſciuit ius. dic ſi actio ſui natura data eſt legis miniſterio temporalis
⁊ a lege in merā penam ſatis puto illam tolli ſciente debitore: qꝛ ex
ſe finitur abſqꝫ hoc qđ in aliquo preſcribat vel acquirat debitor: ⁊ qꝛ
in penalibus non arctatur conſcientia. vt no. glo. xij. q. ij. fraternita
tis. ⁊ Hoſti. in ſum. de penis. nam a lege conceſſum lex tollere poteſt
non aūt aſſiſtente in aliquo naturali vinculo: vt dicit Jnno. de iure
iuran. ꝟ noſtra. Non ob. qđ no. in. c. que in eccleſiarū. vbi licet lex ci
uilis

uilis tollit actionem:non tollit equitatem illam qua equum eſt mi-
hi ſeruari actionem cuius ſum dñs de iure gen. lato ſumpto dñio. vt
no. in. l. ſi quis vi. §. differentia. ff. de acquirẽ. poſ. que fuerunt verba
Guid. de ſuza. vt recitat Cy. in. l. fi. C. ſi cõtra ius vel vti. pu. q꞉ aliud
eſt tollere datam aliud ab initio dare ſic limitatã: quia vltra temp⁹
non tollit ſed non dat. Si autem actio temporaliter a lege ꝑducere
tur ex facto partium ex quo equum eſſet actionẽ dari vltra remanẽ-
te naturali equitate obligationis idem qđ in caſu ſequenti. Si aũt
actio originaliter eſt perpetua:tunc ſi lex decurrat vitã actoris ipſo
iure:ꝛ ſic tollit effectus naturalem:ꝛ ipſo iure ciuilem hic dicit Bar.
quod currit preſcriptio:ꝛ preiudicat in vtroq꞉ foro vel ſaltem in ci-
uili:quia hoc nõ eſt correctum puto qđ non procedat preſcriptio in
vtroq꞉ foro:ꝛ hec etiam ſic correcta per. l. canonicam. quia hec actio
finitur contra naturalem equitatem:ꝛ fingitur annexo negligenti:
non facto ipſius debitoris:ꝛ ꝙꝙ lex ciuilis in morte actoris nõ fun
det ſe ex terminis ipſius qui liberatur cum cõmodum qđ ei applica
tur liberationis occaſionatur a peccato:nec hoc ex fide eſt quod ipſe
ſciens ſe debitorem ꝓpter ſuum etiã nõ ſoluere liberetur. deus enim
ſic arctat debitorem ad ſoluendum:ꝛ ſatiſfaciendum de conſcientia
ſicut ꝛ arctat creditorem ad petẽdum lex ciuilis nec ponderat lex ca
nonica poſſeſſionem ex parte preſcribentis:ſed ſolum hoc quod nõ
ſit ex fide ſed cum peccato vt hic:ꝛ de hoc eſt caſus in aut. vt ec. ro. c.
an. gau. preſcrip. vbi cum malafide. nam currunt preſcriptiones cõ-
tra eccleſiam:ꝛ cum malafide currere debent:quando preſcibiť a de-
bitore ſciente exceptio. contra actorem. Si autem lex ipſo iure non
finit vitam actoris:ſed creat exceptionẽ contra ius agendi:ꝛ ſic tol-
lit ciuilem ꝛ elidit actorem. Bar. dicit qđ hec preſcriptio adhuc cur
rit de iure ciuili:nec eſt correcta a iure canonico vnde audiretur quo
ad metas fori contentioſi opponens in ciuili foro:q꞉ nõ eſt hec corre
cta eiſdem rationibus:ſed dicit quod cum remaneat naturalis equi
tas cuius effectus non eſt omnino ſublatus a lege ciuili audieť con-
tra hanc exceptionem replicans per viam denuntiationis euange
lice per no. de iudi. nouit. puto quod ꝛ hec repellatur etiam in foro
ciuili ꝛ contentioſo ꝛ repelli debeat:nam oportet hic preſcribẽtem
aliquid querere. ſ. exceptionem ad confligendum ius agendi ex na
turali que habuit concomitantiam ciuilis tale aũt eſt queſitum cuꝫ
annexione peccati:vel ſaltem non cum extremo bonefidei qđ exigi-
tur in preſcriptionibus vt hic:quia quod non eſt ex bona eſt ex ma
la:ꝛ quia ammixta ſua negligentia ꝛ inſciente mala acquiſiuit:ꝛ ſic
ſtat ratio legis canonice in vtroq꞉ ergo foro repelletur:ꝛ hoc tꝫ Jo.
and. de except. c. ſi. lib. vj. vbi dicit ſtatuta non valere:ex quibus in-
ducitur preſcriptio quoniã quãuis contra creditores que no. ꝓpter
9 iſta ſtatuta que quotidie fiunt. ¶ †Querit glo. an hec conſtitutio
trabatur ad preſcriptiones preteritas. dicit glo. qđ nõ:quia de pre-
teritis nihil dicit gloſſ. tenet Vin. Goffre. ꝛ Phy. ꝛ Vinc. qđ is qui
iam preſcripſerat ante iſtam conſtitutionem conſuletur ſi habeat
ꝓpoſitum non faciendi nec taliter preſcribendi:ꝛ de preterita mala
fide contriſtatur preſcriptiones tamen inchoate: ſed nondũ perfe-
cte interrumpuntur ex hac cõſtitutione nõ placet mihi hoc: q꞉ hec
conſtitutio eſt declaratoria:ꝛ declarans irrationabilitatẽ legis tra-
hitur ergo ad preterita. vt no. de poſtula. ꝑla. c. j. lib. vj. per glo. nec
lex ciuilis potuit in hoc contra deum prebere iuſtam cauſaꝫ preſcri-
bendi quo ad deum:licet quo ad finem ſuum ſic qui concedere debet
deo:ꝛ hoc etiam Jo. and. per ea que no. in. d. c. vult. ꝛ de vſu. cur. tu.
10 ¶ †Oppo. ꝙ licet aliquo tempore habuerit malãfideꝫ non teneať
reſtituere. ſ. eo. vigilanti. dic non dꝫ habere malãfidem ſcđm glo. to
to tempore durantis preſcriptionis:ſed ea finita fides mala nõ no-
cet. vt. ſ. eo. vigilanti. ꝛ no. ple. in regula poſſeſſor. de reg. iur. lib. vj.
11 ¶ †Querit glo. ſi a principio preſcriptionis habuit conſcientiã le
ſam poſtea incipit habere non leſam. dicit glo. qđ videtur quod nõ
impediat preſcriptionem:quia erronea fuit:ideo deponere dꝫ eam.
de ſi. per tuas. xj. q. iij. cui. puto quod ſi habuerit leſam conſcientiam
ex legitima informatione concurrente veritate: ꝛ poſtea eam aliter
erronee informauit qđ nõ preſcribat ſi habuerit cõſcientiam leſam:
ex leui iudicio ꝛ eam poſtea aliter informauerit ex alijs: vel antece-
dentibus indicijs legitimis. glo. bene dicat. In dubio ſi prima con
ſcientia concurrat cum veritate preſumitur qđ eam primo bene in-
12 formauerit:ꝛ ſcđo male niſi aliud appeat vide hic de hoc. ¶ †Que
rit glo. quid ſi dubitat an ſit ſua an ex hoc habeat malãfidem ita qđ
non preſcribat. gl. dicit quod licet habeat iuſtam cauſam dubitãdi:
vel dubitationis adhuc preſcribit:q꞉ adhuc dicitur bonefidei poſ-
ſeſſor quo ad vſufructus. ff. de vſuca. qui ſcit. §. bonefidei. nam dato
qđ habeat dubitationem vel conſcientiã dubiam neſcit adhuc an ſit
aliena:vnde inquirere dꝫ ab alijs de re illa vt ſic veniat ad veritatẽ.
xxxvij. di. §. vlti. Idem glo. ſ. eo. ſi diligẽti. Idem Inno. hic. ꝛ Bar.
in. l. naturaliter. ff. de acqui. poſ. quia iura canonica corrigũt in ma
lefidei poſſeſſo. boneſi. ergo poſſeſſor:ꝛ q nec bone nec male eſt pre-
ſcribit ꝯtrũ ſentit gloſſ. in verbo reſeruata. in ꝓn. in. c. quã. §. qđ ſi ſu-
per. vt lite nõ conte. Eſt aduertendũ bene quõ iura canonica loquũ
tur:nam aliqua dicunt malefidei poſſeſſorem non preſcribere. ſ. eo.
vigilanti. ꝛ. c. ſi diligenti. aliqua exigunt bonamfidem: quia omne
quod non eſt ex fide peccatũ eſt:vt hic:hoc iure attento:ꝛ verbis hu-
ius decre. ad preſcribendũ non ſufficeret deficere extremũ malefidei:
dubitãs aũt in medio eſt non hñs:nec bonam:nec malam. ergo non
ꝑſcribit. Puto ꝙ ſi dubitatio eſt momẽtanea:ꝛ nõ fixa:ꝛ firma:ſed
vacillans:ꝙ hec non interrumpat:ſicut non eſt hereticus qui dubi-
tat:ſed non fixe:ꝛ firme:vt in. c. j. de hereti. ꝛ quod ibi no. Si autẽ eſt
perſeuerans firma ꝛ fixa:ꝛ ad merito dubitandũ cõcurrat veritas in
aliqua legitima cauſa plus credendi alienã ꝙ ꝓpriam: tunc puto ꝙ
interrumpatur ꝑſcriptio. Idem ſi aliquid ei oſtendiť:vel probatur:
ex quo veriſimiliter potuerit ꝛ debuerit dubitare:licet aſſerat ſe nõ
dubitaſſe:vt no. ſ. de iudi. nouit:ꝑ que puto ꝙ alicuius caſu denun
tiatio etiã poſt poſſeſſionẽ adeptã interrumpat:quñ ſit a tali:cui me-
rito erat credendum:vbi aũt dubitatio eſſet in princi. ꝑſcriptionis:
fortius tunc impedireť:ꝛ ibi dixi interrũpi:ad hoc qđ no. C. de acq.
13 poſ. l. j. ¶ †Querit glo. qđ ſi prelatus hꝫ leſam conſcientiã alicuius
rei:quã poſſidet:lꝫ eccleſia habeat bonãfidẽ:nũqđ prelatus debeat
dimittere illam. rñdit gl. ꝙ nõ:ſed ſignificabit illi cuius eſt:ꝛ ſic pur-
gabit cõſcientiaꝫ ſuã:nec in hoc vř facere fraudẽ:vt. l. at qui natura.
§. cum me abſente. ff. de neg. geſt. Jo. an. remittit. liiij. diſ. generalis:
ꝛ de poſtu. prela. bone. ꝛ pro glo. alſ. no. xxiij. q. ij. ſi vir. ꝛ dicit Inno.
ꝙ cauere debet prelatus ne aliquid cõtra conſcientiã faciat:vel face
14 re ꝓcuret. ¶ †Querit qđ ſi veniat in iudicio:ꝛ petat ſi prelatus con
fitetur rem eſſe petentis:vt habet in conſcientia: ꝛ debet: confeſſio
preiudicet eccleſie:que hꝫ bonam fidem. dicit glo. ꝙ nõ:niſi prelatus
conſtitutus a capitulo in iudicio deferendo confitereť:q꞉ tunc ſuſti-
net perſonam totius conuentus:alſ non preiudicat cõfeſſio:niſi cõ
fiteatur de eo ꝙ ipſemet feciſſet:de quo remitit de elec. dudum. ꝛ ibi
dixi:dic hodie vt de teſti. preſentium. lib. vj. ꝛ per Cy. in. l. j. C. de con
feſſ. in. xv. q. per Bart. ibi. ꝛ in. l. certum. §. ſed an ipſos. de confeſ. dic
ſi confiteatur prelatus in his in quibus hꝫ diuiſam adminiſtratio-
nem ab eccleſia:preiudicat cõfeſſio:q꞉ illa poteſt ſolus in iudicio de-
ducere:niſi ſint ardua. Si confiteatur in his in quibus non habet di
uiſam adminiſtrationẽ:ſed coniunctam ꝓcedit glo. vt preiudicet de
mum cum conſenſu capituli. Nec video ꝙ aliquid operetur ꝙ geſſe-
rit:ſolum actus in quo confitetur:cum in hoc etiam ei vt teſti ſemꝑ
non crederetur:vt no. de teſti. a nobis.

¶ De ſententia:ꝛ re iudicata. Rubrica.

1 ☞ Sententia an differat aliquo caſu a re iudicata.
2 Sententie oẽs an tranſeant in rem iudicatam.
3 Sententia quotuplex eſt.

¶ Viſo qualiter res acquiratur ꝑ preſcriptionẽ:videnduꝫ qualiter
acquiratur ꝑ ſñias iudicũ:vel expedito tractatu ꝓceſſus iudicioruꝫ
ad ſñias eſt recurrendum quibus ꝓceſſus ipſi concludunť ꝛ finiũtur:
ꝛ quia lata ſñia:ſi non appelleť:illa tranſit in rem iudica. Ideo ſub-
1 mittit. de re iudi. †ꝛ ex hoc datur ſtricte differentia inter ſñiam ꝛ rẽ
iudi. q꞉ ſñia eſt anteꝙ tranſiuerit in rẽ iudi. res iudi. poſt:licet in ge-
nere etiam appelleť res iudi. in ſñia:a qua appellare põt:vt not. ff. e.
ſuper Rubrica ſeu in. l. j. ꝛ. C. de appel. l. litigatoribus:dic ꝓprie et
ſtricte ſñia non eſt res iudi. ſed res iudicans:materia ꝛ q̃ſtio ſup qua
bene eſt res iudicata: cum alterius reſpectu ſñia appellať iudicata.
Si enĩ ponderas ſñiam:put ꝓmulgať:eſt res iudicãs:ſi put eſt pla-
ta:ꝛ trãſiuit in rem iudi. q꞉ irrationabiliter ꝛ perfecte iudicata:cũ nõ
pẽdeat in aliquo ex futuro:effectus eius. j. e. ꝙ ad conſultationem:ſi
put adhuc non tranſiuit in rem iudi. aliqui ꝙ non eſt tunc res iudi.
ſed in contra. eſt. l. illa litigatoribus:ſed certe attẽta ſñia: vel q̃ſtione
iaꝫ deciſa:poteſt dici res iudi. licet non irreuocabiliter iudicata:ſm
Bar. in dicta. l. j. Si autem ponderetur quo ad effectus executionis
ſñie:inquantum ſtatim trahat executionem:vt ſñia infamie:vel ab-
ſolutoria:adhuc ſtatim eſt res iudi. q꞉ habet ſecum executionem ꝓm
ptam:ad quod no. j. de ap. paſtoralis. §. j. ff. de penis. qui vltro. ff. de
his qui no. infa. l. furti. cum ſi. Si autem attendiť effectus executiõis
facti:quem expectat de futuro:poteſt dici res iudicans:etiã illa:que
non tranſiuit in rem iudi. qui non ſemper incontinenti põt exequi:
nec eſt executa:vt. ſ. de offi. dele. querenti:ꝛ ꝙ ibi no. ꝛ fortius illa q̃
non tranſiuit in rem iudi. que interim non poteſt exequi. ff. nil. no.
ap. pen. de ap. non ſolũ. lib. vj. Sic dicit Bar. in. d. l. j. ꝛ vide archidi.
ſi. qđ. vj. §. diffinitiua. ¶ De materia Rubrice. ſi. q. vj. §. diffinitiua
cum ver. ſequentibus. xxxv. q. v. per totum. xj. q. iij. quđ ſacerdos cuꝫ
2 c. ſe. xxx. q. vlt. §. his ita vſq꞉ ad ſi. ꝛ repetitur in. vj. ꝛ cle. ¶ †Sed an
oẽs ſñie tranſeant in rẽ iudi. Hoſti. dicit ꝙ ſic regulariter. ſ. de elec.
cum dilecti. Alique tñ ſunt que nunꝙ tranſeunt:quñ eis ſeruatuꝫ eſt
periculum aĩe. j. e. tenor. ꝛ. c. lator. ꝛ. c. conſanguinei. de frigi. fraterni
tatis:cum idem ſit in conſuetudine ꝛ preſcriptione. de conſue. c. fin.
de preſcript. c. ſi. idem no. xxxv. qđ. ix. in ſumma. ꝛ. §. quia ergo. idem
glo. de re iudi. inter monaſterium. in glo. fina. ver. iteꝫ vbi:ꝛ idem no.
Innocen. de re iudicata. cum Bertoldus. ꝛ idem dicit in ſententia
arbitri. in decre. per tuas. ſ. de arbit. de ſententijs que tranſeunt in
rem iudicatam. regulariter non tranſeunt ante. x. dies. ꝛ tranſeunt